

Zittingsdocument

A9-0298/2022

15.12.2022

VERSLAG

over mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de Europese Unie op dit gebied – jaarverslag 2022
(2022/2049(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Isabel Wiseler-Lima

INHOUD

	Bladzijde
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
BIJLAGE I	45
BIJLAGE II	60
BIJLAGE III	62
ADVIES VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID	65
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	79
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	81

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de Europese Unie op dit gebied – jaarverslag 2022 (2022/2049(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien het Europees Verdrag voor de rechten van de mens,
- gezien de artikelen 2, 3, 8, 21 en 23 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien de artikelen 17 en 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de Europese pijler van sociale rechten, en met name de beginselen 2, 3, 11 en 17,
- gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens en andere mensenrechtenverdragen en -instrumenten van de VN,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten,
- gezien het VN-Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide van 1948, en resolutie 43/29 van de VN-Mensenrechtenraad over het voorkomen van genocide van 22 juni 2020,
- gezien het Internationaal VN-Verdrag tegen het nemen van gijzelaars van 17 december 1979,
- gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979,
- gezien de Verklaring inzake de uitbanning van alle vormen van intolerantie en discriminatie op grond van religie of overtuiging, afgekondigd bij resolutie 36/55 van de Algemene Vergadering van de VN van 25 november 1981,
- gezien het Verdrag van de VN tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing van 10 december 1984,
- gezien de VN-verklaring over de rechten van personen die behoren tot nationale, etnische, godsdienstige of taalkundige minderheden van 18 december 1992,
- gezien de VN-verklaring over mensenrechtenverdedigers, die op 9 december 1998 bij consensus is aangenomen,

- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989, en de twee op 25 mei 2000 aangenomen facultatieve protocollen daarbij,
- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap van 13 december 2006, dat op 21 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap¹,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning, dat op 20 december 2006 door de Algemene Vergadering van de VN is aangenomen,
- gezien de op 13 september 2007 aangenomen VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken en Verdrag nr. 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende inheemse en in stamverband levende volken van 1989,
- gezien het VN-Wapenhandelsverdrag, meer bepaald artikel 7 inzake uitvoer en uitvoerbeoordeling, en de EU-gedragscode betreffende wapenuitvoer,
- gezien de Verklaring van Peking van 15 september 1995,
- gezien Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, die op 25 september 2015 is vastgesteld, en met name de doelstellingen nrs. 1, 4, 5, 8, 10 en 16 daarvan,
- gezien het mondiaal pact inzake migratie van 19 december 2018 en het mondiaal pact inzake vluchtelingen van 2018,
- gezien de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 24 maart 2022 over de humanitaire gevolgen van de agressie tegen Oekraïne,
- gezien de beoordeling die door het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten op 31 augustus 2022 is gegeven over mensenrechtenkwesties in de Oeigoerse autonome regio Xinjiang, Volksrepubliek China,
- gezien de verklaring van de voorzitter van de onafhankelijke internationale onderzoekscommissie van de VN voor Oekraïne tijdens de 51e zitting van de VN-Mensenrechtenraad van 23 september 2022,
- gezien het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling van 1994 en de resultaten van de toetsingsconferenties ervan,
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van de rechten van de mens en de waardigheid van het menselijk wezen met betrekking tot de toepassing van de biologie en de geneeskunde (CETS nr. 164), dat is goedgekeurd op 4 april 1997, en de protocollen daarbij, zijn Verdrag inzake bestrijding van mensenhandel (CETS nr. 197), dat is goedgekeurd op 16 mei 2005, en zijn Verdrag inzake de bescherming

¹ PB L 23 van 27.1.2010, blz. 35.

van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (CETS nr. 201), dat is goedgekeurd op 25 oktober 2007,

- gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011, dat niet door alle lidstaten geratificeerd is,
- gezien het Zesde Protocol van de Raad van Europa bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, inzake de afschaffing van de doodstraf,
- gezien de resolutie die het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 16 maart 2022 heeft aangenomen en waarin is besloten dat de Russische Federatie heeft opgehouden lid te zijn van de Raad van Europa,
- gezien de conclusies van de Europese Raad over Oekraïne van 30 en 31 mei 2022,
- gezien Verordening (EU) 2020/1998 van de Raad van 7 december 2020 betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen van de mensenrechten²,
- gezien Verordening (EU) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juni 2021 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld³,
- gezien de conclusies van de Raad van 12 juli 2021 over de prioriteiten van de EU bij de VN tijdens de 76e zitting van de Algemene Vergadering van de VN, september 2021-september 2022,
- gezien de conclusies van de Raad van 24 januari 2022 over de prioriteiten van de EU in de mensenrechtenfora van de VN in 2022,
- gezien de conclusies van de Raad van 18 juli 2022 over de prioriteiten van de EU bij de VN tijdens de 77e zitting van de Algemene Vergadering van de VN, september 2022-september 2023,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie van 25 maart 2020, getiteld “Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024” (JOIN(2020)0005), en de desbetreffende conclusies van de Raad van 18 november 2020,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie van 25 november 2020, getiteld “EU-genderactieplan (GAP) III – een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU” (JOIN(2020)0017),
- gezien de mededeling van de Commissie van 24 maart 2021, getiteld “EU-strategie voor de rechten van het kind” (COM(2021)0142),

² PB L 410 I van 7.12.2020, blz. 1.

³ PB L 209 van 14.6.2021, blz. 1.

- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2021, getiteld “Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030” (COM(2021)0101),
- gezien de EU-richtsnoeren over mensenrechtenverdedigers, zoals vastgesteld door de Raad op 14 juni 2004,
- gezien de EU-richtsnoeren inzake de bevordering van de naleving van het internationale humanitaire recht⁴, zoals geactualiseerd in 2009,
- gezien de EU-richtsnoeren inzake de doodstraf, zoals geactualiseerd door de Raad op 12 april 2013,
- gezien de EU-richtsnoeren voor de bevordering en bescherming van de vrijheid van godsdienst en overtuiging, zoals vastgesteld door de Raad op 24 juni 2013,
- gezien de EU-richtsnoeren voor de bevordering en de bescherming van het genot van alle mensenrechten door lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen (LGBTI), zoals vastgesteld door de Raad op 24 juni 2013,
- gezien de EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake de vrijheid van meningsuiting online en offline, zoals vastgesteld door de Raad op 12 mei 2014,
- gezien de EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake non-discriminatie in het extern optreden, zoals vastgesteld door de Raad op 18 maart 2019,
- gezien de EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen, zoals vastgesteld door de Raad op 17 juni 2019,
- gezien de herziene EU-richtsnoeren voor het EU-beleid ten aanzien van derde landen inzake foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, zoals vastgesteld door de Raad op 16 september 2019,
- gezien de herziene EU-richtsnoeren inzake de mensenrechtendialoog met partner- en derde landen, zoals vastgesteld door de Raad op 22 februari 2021,
- gezien de door de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement verrichte Europese uitvoeringsanalyse van 24 augustus 2022 met betrekking tot de EU-richtsnoeren over mensenrechtenverdedigers,
- gezien de mededeling van de Commissie van 12 september 2012, getiteld “Aan de basis van democratie en duurzame ontwikkeling: het maatschappelijke engagement van Europa in de externe betrekkingen” (COM(2012)0492),
- gezien het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 (COM(2022)0071),

⁴ PB C 303 van 15.12.2009, blz. 12.

- gezien het voorstel van de Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake een verbod op met dwangarbeid vervaardigde producten op de markt van de Unie (COM(2022)0453),
- gezien het verslag van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, getiteld “Jaarverslag 2021 over mensenrechten en democratie in de wereld”,
- gezien het strategisch initiatief van de Europese Ombudsman van 7 juli 2021 inzake de wijze waarop de Commissie de eerbiediging van de mensenrechten waarborgt in het kader van internationale handelsovereenkomsten,
- gezien de Sacharov-prijs voor de vrijheid van denken, die in 2021 werd toegekend aan Aleksej Navalny, een vooraanstaand Russisch politicus, advocaat en anti-corruptie-activist die sinds januari 2021 in Rusland gevangen zit,
- gezien zijn resolutie van 3 juli 2018 over de schending van de rechten van inheemse volkeren, inclusief landroof⁵,
- gezien zijn resolutie van 15 januari 2019 over de EU-richtsnoeren en het mandaat van de speciaal EU-gezant voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging buiten de EU⁶,
- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2020 over gendergelijkheid in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU⁷,
- gezien zijn resolutie van 10 maart 2021 met aanbevelingen aan de Commissie inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven en verantwoordingsplicht van ondernemingen⁸,
- gezien zijn resolutie van 19 mei 2021 over de bescherming van de mensenrechten en het externe migratiebeleid van de EU⁹,
- gezien zijn resolutie van 19 mei 2021 over de gevolgen van klimaatverandering voor de mensenrechten en de rol die milieuactivisten in dit kader spelen¹⁰,
- gezien zijn resolutie van 8 juli 2021 over de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (EU-Magnitski-wet)¹¹,
- gezien zijn resolutie van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU¹²,

⁵ PB C 118 van 8.4.2020, blz. 15.

⁶ PB C 411 van 27.11.2020, blz. 30.

⁷ PB C 404 van 6.10.2021, blz. 202.

⁸ PB C 474 van 24.11.2021, blz. 11.

⁹ PB C 15 van 12.1.2022, blz. 70.

¹⁰ PB C 15 van 12.1.2022, blz. 111.

¹¹ PB C 99 van 1.3.2022, blz. 152.

¹² PB C 117 van 11.3.2022, blz. 88.

- gezien zijn aanbeveling van 17 februari 2022 aan de Raad en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over corruptie en mensenrechten¹³,
- gezien zijn resolutie van 17 februari 2022 over mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de Europese Unie op dit gebied – jaarverslag 2021¹⁴, en zijn eerdere resoluties over voorgaande jaarverslagen,
- gezien zijn resolutie van 7 april 2022 over de EU-bescherming van kinderen en jongeren die vanwege de oorlog in Oekraïne op de vlucht zijn¹⁵,
- gezien zijn resolutie van 3 mei 2022 over de vervolging van minderheden op grond van godsdienst of levensovertuiging¹⁶,
- gezien zijn resolutie van 3 mei 2022 “Naar een EU-strategie ter bevordering van onderwijs voor kinderen in de wereld: de gevolgen van de COVID-19-pandemie beperken”¹⁷,
- gezien zijn resolutie van 5 mei 2022 over de gevolgen van de oorlog tegen Oekraïne voor vrouwen¹⁸,
- gezien zijn resolutie van 19 mei 2022 over de strijd tegen straffeloosheid met betrekking tot oorlogsmisdaden in Oekraïne¹⁹,
- gezien zijn resolutie van 9 juni 2022 over de mensenrechtensituatie in Xinjiang, inclusief de politiedossiers van Xinjiang²⁰,
- gezien zijn resolutie van 9 juni 2022 over een nieuw handelsinstrument om producten die met behulp van dwangarbeid zijn vervaardigd te verbieden²¹,
- gezien zijn resolutie van 9 juni 2022, getiteld “Wereldwijde bedreigingen van abortusrechten: het mogelijk terugdraaien van het recht op abortus in de VS door het Hooggerechtshof”²², en zijn resolutie van 7 juli 2022 over het besluit van het Amerikaanse Hooggerechtshof om het recht op abortus in de Verenigde Staten af te schaffen en de noodzaak om het recht op abortus en de gezondheid van de vrouw te beschermen, ook binnen de EU²³,
- gezien zijn resoluties over mensenrechtenschendingen, de democratie en de rechtsstaat (ook wel spoedresoluties genoemd), die sinds 2019 overeenkomstig artikel 144 van zijn Reglement zijn aangenomen, en met name die van 2021 en 2022,

¹³ PB C 342 van 6.9.2022, blz. 295.

¹⁴ PB C 342 van 6.9.2022, blz. 191.

¹⁵ PB C 434 van 15.11.2022, blz. 50.

¹⁶ PB C 465 van 6.12.2022, blz. 33.

¹⁷ PB C 465 van 6.12.2022, blz. 44.

¹⁸ PB C 465 van 6.12.2022, blz. 155.

¹⁹ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0218.

²⁰ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0237.

²¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0245.

²² Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0243.

²³ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0302.

- gezien artikel 54 van zijn Reglement,
 - gezien het advies van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A9-0298/2022),
- A. overwegende dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van mensenrechten, zoals vastgelegd in artikel 2 VEU; overwegende dat het internationaal optreden van de Unie dient te berusten en gericht dient te zijn op de wereldwijde verspreiding van de beginselen die aan de oprichting, de ontwikkeling en de uitbreiding van de Unie ten grondslag liggen, zoals neergelegd in artikel 21 VEU;
 - B. overwegende dat een doeltreffende bescherming en verdediging van mensenrechten en menselijke waardigheid centraal moet staan bij het extern beleid van de EU op alle terreinen, waaronder ontwikkeling, handel, veiligheid en defensie, migratie en uitbreiding;
 - C. overwegende dat consistentie tussen het intern en het extern beleid van de EU onontbeerlijk is voor een geloofwaardig en doeltreffend mensenrechtenbeleid van de EU;
 - D. overwegende dat de Unie vol overtuiging gelooft in en zich volledig schaart achter multilateralisme, een op regels stoelende wereldorde die gebaseerd is op de eerbiediging van het internationaal recht en de democratische processen, en de reeks universele waarden, beginselen en normen, waaronder die vervat in het VN-Handvest, die als leidraad dienen voor de VN-lidstaten en hun onderlinge betrekkingen;
 - E. overwegende dat gendergelijkheid een kernwaarde van de EU is; overwegende dat het recht op gelijke behandeling en vrijwaring van discriminatie een grondrecht is dat in de Verdragen en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: “het Handvest”) verankerd is en volledig geëerbiedigd moet worden; overwegende dat het recht op menselijke integriteit voorop staat overeenkomstig artikel 3 van het Handvest; overwegende dat gendermainstreaming en een intersectionele benadering daarom als horizontaal beginsel moeten worden toegepast en geïntegreerd in alle activiteiten en beleidsmaatregelen van de EU;
 - F. overwegende dat de opkomst van het autoritarisme, illiberalisme en populisme en de wereldwijde toename van mensenrechtenschendingen een bedreiging vormen voor de op regels stoelende wereldorde en de waarden en beginselen waarop de Unie is gebaseerd; overwegende dat volgens de index voor democratie 2021 momenteel minder dan de helft van de wereldbevolking (45,7 %) in “enige vorm van” democratie leeft, en dat meer dan 37 % gebukt gaat onder een autoritair bewind;
 - G. overwegende dat terrorisme een van de ernstigste bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid blijft en een duidelijke schending vormt van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;
 - H. overwegende dat de COVID-19-pandemie over de hele wereld heeft geleid tot een terugval van de mensenrechten als gevolg van de instrumenten en beleidsmaatregelen

die zijn ingezet onder het voorwendsel daarmee de verspreiding van het virus tegen te gaan, en dat deze instrumenten en beleidsmaatregelen vaak in verband zijn gebracht met de teloorgang van de democratische beginselen in een aantal staten;

- I. overwegende dat ecologische noodsituaties, waaronder degene die het gevolg zijn van klimaatverandering en ontbossing, leiden tot mensenrechtenschendingen, en niet alleen de direct betrokkenen treffen maar ook de mensheid als geheel; overwegende dat er de afgelopen jaren een toename is van het aantal moorden op en gevallen van agressie en andere vormen van geweld jegens personen die mensenrechten, het milieu of de toegang van volkeren tot hun grond en natuurlijke hulpbronnen verdedigen; overwegende dat klimaatverandering en milieudegradatie twee urgente en onderling verbonden uitdagingen vormen die bepalend zijn voor duurzame ontwikkeling en de uitoefening van de mensenrechten wereldwijd;
- J. overwegende dat de energiecrisis, in combinatie met de productiecrisis waarmee Europa wordt geconfronteerd, kan leiden tot een toename van de armoede en de kwetsbaarheid op het Europese continent, met eventuele nadelige gevolgen voor de mensenrechten;
- K. overwegende dat schendingen van het recht van de vrijheid van gedachte, van geweten en van godsdienst, met inbegrip van het recht om te geloven of niet te geloven, het recht op theïstische, agnostische of atheïstische overtuigingen, alsook het recht van godsdienst te veranderen of daaraan te verzaken en het recht om zijn eigen geloof openlijk te belijden, wereldwijd uitmonden in onderdrukking, conflict en oorlog;

Algemene trends en mondiale uitdagingen op het gebied van democratie en mensenrechten

- 1. herhaalt dat mensenrechten en de inherente waardigheid van elk menselijk wezen universeel en ondeelbaar zijn; benadrukt in dit verband zijn vaste voornemen om de uitdagingen op het gebied van mensenrechten binnen de EU en wereldwijd aan te pakken, en wijst nogmaals op de plicht van de EU en haar lidstaten om ernaar te streven wereldwijd een voortrekkersrol te vervullen bij de bevordering en bescherming van mensenrechten, fundamentele vrijheden en democratie, in overeenstemming met de waarden die aan de Unie ten grondslag liggen;
- 2. benadrukt dat de bescherming van mensenrechten, fundamentele vrijheden en de waardigheid van elk menselijk wezen de hoeksteen moet vormen van het extern optreden van de Unie; moedigt de Unie daartoe met klem aan zich te blijven inspannen om de bescherming van de mensenrechten op gestroomlijnde wijze centraal te stellen in het beleid van de EU op alle gebieden, en de consistentie tussen het interne en het externe beleid van de EU op dit vlak te vergroten;
- 3. herinnert eraan dat het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024 als routekaart moet dienen voor de prioriteiten van de EU op het gebied van de mensenrechten, en derhalve centraal moet staan in alle externe beleidsterreinen van de EU; beklemtoont hoe belangrijk het is dat de lidstaten de verantwoordelijkheid nemen voor het EU-actieplan en dat zij publiekelijk rapporteren over de maatregelen die zij in het kader daarvan treffen; moedigt nationale en regionale parlementen, nationale mensenrechteninstellingen en maatschappelijke organisaties aan om met autoriteiten op lidstaatniveau in gesprek te gaan over hun bijdragen aan de uitvoering van het externe mensenrechtenbeleid van de EU; dringt erop aan dat het Parlement wordt betrokken bij

de toekomstige herziening en actualisering door de Raad van de EU-richtsnoeren inzake mensenrechten, en dat bij de tenuitvoerlegging ervan wordt gezorgd voor meer transparantie;

4. uit zijn grote bezorgdheid over de ernstige bedreigingen voor mensenrechten en democratie overal in de wereld, en merkt op dat het aantal democratieën steeds verder afneemt terwijl het aantal autoritaire regimes is toegenomen en dat bijna 75 % van de wereldbevolking het voorbije jaar getuige is geweest van een verslechtering van de mensenrechtensituatie in hun respectieve landen; wijst er met bezorgdheid op dat mensenrechten en het internationaal humanitair recht in een toenemend aantal landen wereldwijd ernstig worden geschonden, en dat er sprake is van grootschalige straffeloosheid voor dergelijke schendingen;
5. betreurt het feit dat enkele autoritaire leiders, ondanks dat de focus zou moeten worden gelegd op het vinden van oplossingen voor de uit klimaatverandering voortvloeiende bedreigingen en het herstel van de negatieve gevolgen van de COVID-19-pandemie via mondiale solidariteit, niet alleen blijf hebben gegeven van wanbeheer van de pandemie en mondiale hulpbronnen, maar tevens hun onderdrukking van de politieke oppositie, afwijkende meningen, mensenrechtenverdedigers, maatschappelijke organisaties, met inbegrip van door de gemeenschap geleide en op geloof en overtuiging gebaseerde organisaties, en onafhankelijke media hebben opgevoerd, bestaande interne en internationale conflicten hebben aangewakkerd en uitgebreid, en nieuwe conflicten hebben veroorzaakt met vernietigende gevolgen voor de mensenrechten; betreurt de verschillende gevallen waarin autoritaire leiders de gevolgen van de pandemie hebben misbruikt om hun repressieve beleid aan te scherpen;
6. beklemtoont hoe belangrijk het is dat de EU en haar lidstaten op consistente wijze samenwerken, met name in multilaterale fora, bij het aanpakken van de wereldwijde uitdagingen inzake mensenrechten en democratie, en dat zij consistent blijven in hun interne en externe beleid; is van mening dat de instandhouding van de unanimiteitsregel voor bepaalde EU-besluiten betreffende buitenlands beleid, waaronder sancties tegen mensenrechtenschenders, een belemmering vormt voor een in het kader van de veranderende geopolitieke situatie noodzakelijk doortastend optreden, en derhalve heroverwogen moet worden;
7. verzoekt de EU en haar lidstaten met aandrang wereldwijd meer te doen ter ondersteuning van democratie en mensenrechten; vraagt de EU en haar lidstaten in dit verband zowel afzonderlijk als in samenwerking met gelijkgezinde internationale partners de onaanvaardbare pogingen om democratische instituties en universele mensenrechten te ondermijnen en de ruimte en de rol van het maatschappelijk middenveld te reduceren, de kop in te drukken; herhaalt nogmaals de waarde van multilateralisme als instrument om dit te bereiken; benadrukt dat het van belang is democratie en mensenrechtenkwesies centraal te stellen binnen de diplomatieke betrekkingen van de EU met alle gesprekspartners, in het bijzonder met landen die als strategische partners worden beschouwd; beklemtoont daarnaast hoe belangrijk het is mensenrechtenkwesies centraal te stellen binnen de activiteiten van het Europees Parlement, onder meer door van de Subcommissie mensenrechten een op zichzelf staande commissie te maken; neemt kennis van de start op 26 augustus 2022 van een proefproject voor de oprichting van een Europese diplomatieke academie;

- 8 herhaalt dat de ambitieuze verbintenissen en retoriek van het buitenlandse mensenrechtenbeleid van de EU vereisen dat zij het goede voorbeeld geeft, om ondermijning van haar geloofwaardigheid te voorkomen wanneer zij zich tegen de wereldwijde achteruitgang van de democratie kant; verzoekt de EU-instellingen en -organen, met inbegrip van de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO), te waarborgen dat de mensenrechtenverplichtingen van de EU en haar lidstaten consistent in acht worden genomen bij het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU; spoort hen in het kader hiervan aan gebruik te maken van alle private en publieke diplomatieke middelen, zowel bilateraal als in multilaterale fora, om mensenrechtenkwesties onder de aandacht te brengen van partnerlanden; roept de EU nogmaals op in het bijzonder toe te zien op de beoordeling en preventie van schendingen die verband houden met de eigen beleidsmaatregelen, projecten en financiering, met inbegrip van degene die uitgaan van de Europese Investeringsbank en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling in derde landen, alsmede een klachtenmechanisme in te voeren voor personen of groepen wier rechten mogelijk zijn geschonden door EU-activiteiten in deze landen;

Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne

9. veroordeelt in de krachtigst mogelijke bewoordingen de illegale, ongerechtvaardigde en niet-uitgelokte aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, alsook de inmenging van Belarus waardoor Rusland dodelijke aanvallen op Oekraïne kan uitvoeren vanaf dat grondgebied; geeft in dit verband uiting aan zijn intense verdriet over het menselijk lijden en veroordeelt de ernstige schendingen van de mensenrechten en het internationale humanitaire recht waaraan het Russische leger en zijn gelieerde troepen zich in Oekraïne schuldig maken;
10. is ingenomen met de gezamenlijke inspanningen van de EU, haar lidstaten en het maatschappelijk middenveld als reactie op de oorlog; is voorts verheugd over de solidariteit die een groot aantal landen naar Oekraïne toe heeft getoond, zoals blijkt uit hun opstelling tijdens de vergaderingen en stemmingen in de Algemene Vergadering van de VN over de illegale oorlog in Oekraïne; herhaalt dat de EU meer diplomatieke inspanningen moet leveren ten aanzien van de landen die zich hebben onthouden van stemming of die tegen de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 2 maart 2022 over de agressie tegen Oekraïne en de navolgende resoluties over dat onderwerp hebben gestemd, teneinde de ernst van de Russische agressie uit te leggen en duidelijk te maken waarom een unanieme respons van de internationale gemeenschap op deze flagrante schending van het internationaal recht nodig is; verzoekt de EU en haar lidstaten de bevolking van Oekraïne de steun te geven die zij nodig heeft om haar vrijheid, democratie, mensenrechten en het internationaal recht te verdedigen; juicht de ongekende sancties die naar aanleiding van de oorlog zijn opgelegd toe en pleit voor een gecoördineerde uitvoering ervan; roept daarnaast de EU en haar lidstaten op onafhankelijke Russische maatschappelijke organisaties te steunen en te versterken teneinde de basis te leggen voor een toekomstige democratie in Rusland;
11. veroordeelt met klem en maakt zich grote zorgen over de gruwelijkheden, oorlogsmisdaden en grove schendingen van het internationale humanitaire recht, met inbegrip van seksueel geweld, gendergerelateerd geweld en het folteren en doden van burgers en krijgsgevangenen, die door het Russische leger en zijn gelieerde troepen

worden begaan bij de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne; dringt erop aan dat alle nodige maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat degenen die oorlogsmisdaden en schendingen van de mensenrechten in Oekraïne hebben begaan, zo spoedig mogelijk worden geïdentificeerd en ter verantwoording worden geroepen, en om te voorzien in doeltreffende rechtsmiddelen voor de door Oekraïense burgers geleden schade; verzoekt de EU en haar lidstaten door te gaan met het maximaal ondersteunen van de betrokken belanghebbenden, maatregelen en mechanismen ter plaatse, met inbegrip van Oekraïense openbaar aanklagers, onderzoekers en rechters, het Internationaal Strafhof (ICC), de onderzoekscommissie van de VN-Mensenrechtenraad, en nationale onderzoeken krachtens het beginsel van universele jurisdictie; juicht het in dit verband toe dat de EU steun heeft verleend aan de onderzoekscapaciteiten van het ICC, teneinde het in staat te stellen meer en breder onderzoek te doen naar oorlogsmisdaden in Oekraïne; beklemtoont hoe belangrijk het is om bewijzen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid snel te verzamelen en te bewaren, en verwelkomt de inspanningen op dit gebied van maatschappelijke organisaties; verzoekt de Commissie alle noodzakelijke bijstand aan dit proces te verlenen, waaronder financiële middelen van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI - Europa in de wereld), en verzoekt ook de lidstaten met klem zich in dit proces in te schakelen, indien mogelijk; is ingenomen met het gewijzigde mandaat van de EU-adviesmissie Oekraïne en met het voorstel van de Commissie om het mandaat van Eurojust uit te breiden, ter ondersteuning van de bestrijding van straffeloosheid in alle situaties; verzoekt dat een gefundeerd besluit wordt genomen over de meest geëigende manieren om de personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de op het grondgebied van Oekraïne gepleegde oorlogsmisdaden ter verantwoording te roepen, waaronder het op gang brengen van de vervolging van daden van agressie in een speciaal daartoe opgerichte internationale rechterlijke instantie of onder de jurisdictie van het ICC;

12. roept de EU en haar lidstaten ertoe op door te gaan met het inzetten van alle instrumenten waarover zij beschikken ter ondersteuning van de strijd om Oekraïne te bevrijden van zijn bezetters en ten behoeve van mensen die Oekraïne ontvluchten en bescherming zoeken in de EU-lidstaten; stelt vast dat sinds het begin van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne 8,8 miljoen Oekraïners de EU zijn binnengekomen, waarvan er 4 miljoen zijn aangemeld voor tijdelijke bescherming of vergelijkbare nationale beschermingsregelingen in Europa; is verheugd over alle uitingen van solidariteit en bijstand die EU-burgers aan het Oekraïense volk hebben getoond, met inbegrip van hun betrokkenheid bij humanitaire hulp, en is ingenomen met de inwerkingtreding van de richtlijn tijdelijke bescherming²⁴ om te voorzien in onmiddellijke bescherming en rechten voor ontheemde Oekraïners die in de EU aankomen; beklemtoont dat meer financiering nodig is voor de landen van ontvangst, en dat daarbij meer aandacht moet worden besteed aan de toegang tot onderwijs, economische kansen, huisvesting, gezondheidszorg en integratie in de

²⁴ Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001, blz. 12).

gastsamenlevingen; benadrukt de noodzaak om onder meer de slachtoffers van seksueel, gendergerelateerd en reproductief geweld te ondersteunen;

13. hekelt de gedwongen verplaatsing en deportatie van Oekraïense kinderen, met inbegrip van kinderen uit zorginstellingen, naar de Russische Federatie en de door Rusland bezette gebieden in Oekraïne en hun gedwongen adoptie door Russische families; verzoekt de EU en haar lidstaten steun te bieden om deze kinderen te lokaliseren en hen te herenigen met hun familie of wettelijke voogden;
14. beklemtoont dat de illegale, ongerechtvaardigde en niet-uitgelokte aanvalsoorlog tegen Oekraïne enorme gevolgen heeft gehad voor de mondiale voedselzekerheid, aangezien Oekraïne de op vier na grootste graanexporteur ter wereld is;
15. uit zijn ernstige bezorgdheid over de veiligheid van nucleaire installaties in Oekraïne, die voortdurend gevaar lopen om beschoten te worden; verzoekt de EU, haar lidstaten en de internationale gemeenschap veiligheidszones in te stellen rondom deze nucleaire installaties;

Versterking van het beleid, de instrumenten en de diplomatie van de EU ter bescherming en bevordering van mensenrechten en democratie in de wereld

NDICI - Europa in de wereld en het thematische programma mensenrechten en democratie

16. verzoekt de EU na te denken over de vraag hoe een op mensenrechten gebaseerde aanpak in alle EU-instrumenten en -strategieën kan worden bevorderd en het best kan worden toegepast, teneinde het extern beleid van de EU met betrekking tot mensenrechten te versterken en het aan te passen aan de veranderende geopolitieke situatie en daaraan vorm te geven; benadrukt dat NDICI – Europa in de wereld, met inbegrip van het thematische programma mensenrechten en democratie daarvan, een van de voornaamste instrumenten is waarover de EU beschikt om de mensenrechtensituatie wereldwijd te verbeteren en bij te dragen aan veerkrachtige, inclusieve en democratische samenlevingen, en tegelijkertijd tegengewicht te bieden voor de invloed van autoritaire regimes; onderstreept dat de participatie van plaatselijke maatschappelijke organisaties essentieel is om mensenrechten en democratie in de respectieve landen te beschermen, en herhaalt zijn oproep hen volledig te betrekken bij alle externe activiteiten van de EU op dit gebied; is in dit verband ingenomen met de onschatbare steun die momenteel wereldwijd aan maatschappelijke organisaties en activisten wordt verstrekt in het kader van het thematische programma mensenrechten en democratie van NDICI – Europa in de wereld en in het kader van het Europees Fonds voor Democratie; beklemtoont het belang dat NDICI – Europa in de wereld toekent aan het samen met strategische internationale en plaatselijke partners bevorderen van mensenrechten en democratie, onder andere via de EU-missies voor verkiezingswaarneming; benadrukt de rol van het Parlement bij het programmeringsproces van het instrument en verzoekt de Commissie en de EDEO om de tijdige uitwisseling van alle relevante informatie te verbeteren teneinde het Parlement in staat te stellen zijn in de Verdragen verankerde rol te kunnen vervullen, met name in geopolitieke dialogen op hoog niveau met de Commissie; verzoekt de Commissie en de EDEO een dialoog aan te gaan met het Parlement teneinde in dit opzicht verbeteringen door te kunnen voeren;

17. beklemtoont het belang van langetermijnplanning en niet-aflatende steun voor projecten en initiatieven in het kader van NDICI – Europa in de wereld, met name met betrekking tot gebieden die zijn getroffen door conflicten, oorlog en natuurrampen; verzoekt de Commissie en de EDEO democratieondersteuning als horizontale prioriteit op te nemen in alle thematische en geografische programma's van NDICI — Europa in de wereld;
18. herhaalt zijn oproep voor meer transparantie met betrekking tot bepalingen inzake mensenrechten in financieringsovereenkomsten in het kader van NDICI – Europa in de wereld en voor verduidelijking van het mechanisme en de criteria voor de opschorting van deze overeenkomsten in geval van een schending van de mensenrechten, de democratische beginselen of de rechtsstaat en in ernstige gevallen van corruptie; dringt er bij de Commissie op aan af te zien van het gebruik van begrotingssteun aan regeringen van derde landen als operationele modaliteit voor het samenwerken met landen waarin sprake is van wijdverbreide mensenrechtenschendingen en onderdrukking van mensenrechtenverdedigers;

Speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten

19. steunt ten volle de werkzaamheden van de speciale vertegenwoordiger van de EU (SVEU) voor de mensenrechten ter verdediging en bevordering van mensenrechten in de wereld door het aangaan van betrekkingen met derde landen en de samenwerking met gelijkgezinde partners, alsook zijn belangrijke rol bij het vergroten van de doeltreffendheid van het mensenrechtenbeleid van de EU middels inspanningen ter verbetering van de coherentie daarvan; beklemtoont de noodzaak van nauwe samenwerking tussen de SVEU voor de mensenrechten en andere SVEU's voor specifieke landen en regio's, teneinde deze consistentie te vergroten, en roept ertoe op de rol van de SVEU voor de mensenrechten meer voor het voetlicht te brengen; benadrukt hoe belangrijk het is dat de SVEU voor de mensenrechten blijft samenwerken met internationale organisaties, waaronder de VN en de speciale rapporteurs die door de VN-Mensenrechtenraad zijn benoemd, en met uit andere landen afkomstige vertegenwoordigers of gezanten die verantwoordelijk zijn voor de mensenrechten; dringt er bij de SVEU op aan zich publiekelijk meer in te zetten voor individuele mensenrechtenverdedigers en nauw samen te werken met maatschappelijke organisaties in de EU en landgebonden maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers; beklemtoont dat het van belang is dat de SVEU's voor landen en regio's samenwerken met de nationale autoriteiten waar het de bescherming van de mensenrechten en individuele gevallen betreft; spoort de SVEU voor de mensenrechten ertoe aan diplomatieke inspanningen te leveren om de steun van de EU voor het internationaal humanitair recht en voor internationale justitie te bevorderen;
20. herhaalt dat er voorafgaand aan de benoeming van de SVEU voor de mensenrechten een hoorzitting moet plaatsvinden in het Parlement; pleit ervoor een kader vast te stellen op basis waarvan de SVEU rekenschap moet afleggen aan het Parlement over het verwezenlijken van de in het werkprogramma voor de SVEU vastgelegde doelstellingen die aan het begin van het mandaat zijn vastgesteld, en regelmatig verslag moet uitbrengen over de vooruitgang die wordt geboekt bij de verwezenlijking van die doelstellingen; benadrukt dat, hoewel het Parlement blijft samenwerken met de EDEO,

versterkt door Besluit 2010/427/EU van de Raad²⁵ en de verklaring van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 2010 over politieke verantwoordingsplicht, het noodzakelijk is het kader voor de interinstitutionele betrekkingen tussen het Parlement en de EDEO, met inbegrip van zijn delegaties, verder te verstevigen inzake mensenrechtenkwesties; wijst er nadrukkelijk op dat de EDEO het Parlement dient te betrekken bij de ontwikkeling van richtsnoeren inzake de toepassing van de mensenrechteninstrumenten van de EU, zoals de EU-mensenrechtenrichtsnoeren en de EU-mechanismen inzake onder meer passende zorgvuldigheid en de bestrijding van corruptie in derde landen;

21. beklemtoont dat het belangrijk is een oplossing te vinden voor de knelpunten die zich voordoen bij de coördinatie tussen de EU-instellingen op het vlak van het beheer van de externe betrekkingen van de EU wat mensenrechten betreft; is ingenomen met de toegenomen coördinatie tussen EU-delegaties, het hoofdkantoor van de EDEO en het directoraat-generaal Internationale Partnerschappen met betrekking tot dringende individuele gevallen van mensenrechtenverdedigers;

De speciaal EU-gezant voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging buiten de EU

22. betreurt het dat het ambt van speciaal EU-gezant voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging buiten de EU meer dan een jaar vacant bleef; herhaalt zijn oproep aan de Raad en de Commissie om een snelle, transparante en volledige beoordeling uit te voeren van de doeltreffendheid en toegevoegde waarde van het mandaat van de speciaal gezant, met inbegrip van zijn institutionele positie, teneinde de speciaal gezant passende personele en financiële middelen ter beschikking te stellen en het institutioneel mandaat, de capaciteit en de taken van de speciaal gezant adequaat te ondersteunen; roept ertoe op de nieuwe speciaal gezant zo spoedig mogelijk te benoemen op basis van de beoordeling; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om transparantie te waarborgen met betrekking tot de benoeming, het mandaat, de activiteiten en de rapportageverplichtingen van de speciaal gezant; herinnert eraan dat de speciaal gezant zich moet concentreren op het bevorderen en beschermen van de vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst en levensovertuiging, alsook van het recht niet te geloven, het recht op apostasie en het recht op atheïstische overtuigingen; benadrukt dat de speciaal gezant tevens bijzondere aandacht moet besteden aan gedwongen conversie, misbruik van blasfemiewetten en de situatie van niet-gelovigen die gevaar lopen;
23. beveelt aan dat de speciaal gezant nauw en op complementaire wijze samenwerkt met de SVEU voor de mensenrechten en de Groep rechten van de mens van de Raad; roept de speciaal gezant bovendien ertoe op regelmatig overleg te plegen met het Parlement en samen te werken met de uit de lidstaten afkomstige commissarissen, gezanten en ambassadeurs die verantwoordelijk zijn voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, teneinde de acties te coördineren;

EU-mensenrechtendialogen en andere bilaterale contacten met derde landen

²⁵ Besluit 2010/427/EU van de Raad van 26 juli 2010 tot vaststelling van de organisatie en werking van de Europese dienst voor extern optreden (PB L 201 van 3.8.2010, blz. 30).

24. beklemtoont dat de mensenrechtendialogen met derde landen een gelegenheid bieden om aandacht te besteden aan uitdagingen op het gebied van de mensenrechten, en roept ertoe op deze dialogen resultaatgericht te voeren, regelmatig te evalueren en ten volle te benutten; herhaalt dat de mensenrechtendialogen in de ogen van het Parlement van meet af aan gestoeld moeten zijn op een duidelijke reeks benchmarks die het mogelijk maken toezicht te houden op de doeltreffendheid ervan; verzoekt de EDEO de resultaten van de dialogen stelselmatig te evalueren en hierover informatie te verstrekken, en - in het licht van die evaluaties - voor follow-up te zorgen; beklemtoont dat de dialogen, teneinde doeltreffend te zijn, niet als losstaand middel moeten worden gebruikt maar in plaats daarvan moeten worden ingebed in de alomvattende reeks activiteiten van de EU met de betrokken derde landen, onder meer die met betrekking tot het handelsbeleid, zodat de mensenrechtendimensie wordt gestroomlijnd en de boodschap van de dialogen wordt versterkt; geeft aan hoe belangrijk het is om in de mensenrechtendialogen te praten over individuele gevallen, met name over de gevallen die het Parlement in zijn resoluties noemt alsook over de winnaars van en genomineerden voor de Sacharovprijs die gevaar lopen, en te zorgen voor adequate follow-up van en verslaglegging aan het Parlement over de maatregelen die zijn getroffen met betrekking tot die gevallen;
25. benadrukt het belang van een systematisch, oprecht, toegankelijk en inclusief overleg met alle maatschappelijke organisaties en belanghebbenden gedurende het volledige proces van de mensenrechtendialoog;
26. is ingenomen met de hervatting van de mensenrechtendialogen met derde landen naar aanleiding van gunstigere omstandigheden voor het aangaan van verbintenissen; is van mening dat de EU haar doelstellingen moet aanpassen wanneer na een reeks mensenrechtendialogen geen tastbare vooruitgang wordt gemeld, zoals in een aantal gevallen het geval is geweest, ook wat betreft het bredere verloop van bilaterale betrekkingen;

EU-delegaties

27. acht het van het grootste belang dat alle mogelijke maatregelen worden genomen om het bewustzijn inzake de EU-mensenrechtenrichtsnoeren bij de EU-delegaties te vergroten en dringt er bij alle delegaties op aan ervoor te zorgen dat deze richtsnoeren correct worden toegepast; herhaalt in dit verband zijn oproep aan de EU-delegaties en hun "steunpunten" voor mensenrechten in derde landen om meer betrokken te zijn door regelmatig steun te verlenen aan mensenrechtenverdedigers, waaronder winnaars van en genomineerden voor de Sacharovprijs die gevaar lopen, en door onderwerpen en individuele gevallen die aan de orde worden gesteld in de resoluties van het Parlement over schendingen van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat grondig te behandelen; dringt er bij de ambtenaren van de EU-delegaties op aan gevallen van onderdrukking en vervolging van mensenrechtenverdedigers, democratische oppositie en activisten uit het maatschappelijk middenveld ter sprake te brengen bij overheidsinstanties, en, indien de getroffen personen gevangen worden gehouden, hun situatie op te volgen, hen in de gevangenis te bezoeken, hun rechtszaken bij te wonen en hun zaken te bespreken in de mensenrechtendialogen die de EU met de betrokken landen voert;

28. vestigt de aandacht op de gevallen waarin de EU-delegaties en de missies van de EU-lidstaten verschillende benaderingen hebben gevolgd op het gebied van de bescherming en bevordering van de mensenrechten in derde landen, hoewel de EU-lidstaten dienaangaande een gemeenschappelijk verplichting hebben; beklemtoont dat de ambassades van de EU-lidstaten, evenals de EU-delegaties, een steeds grotere rol moeten vervullen bij de bescherming en bevordering van mensenrechten, alsook bij de verlening van steun aan het maatschappelijk middenveld in derde landen; verzoekt de EU-delegaties over te gaan tot het oprichten van werkgroepen inzake mensenrechten waarin de bevoegde diensten van de ambassades van de lidstaten en EU-delegaties worden samengebracht, en nauw samen te werken met vertegenwoordigers van internationale en regionale maatschappelijke organisaties in de betrokken derde landen;

Wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (GHRSR – “EU-Magnitski-wet”)

29. juicht het toe dat de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (EU-GHRSR) steeds vaker wordt gebruikt als essentieel instrument dat de rol van de EU als mondiale speler met betrekking tot mensenrechten versterkt door middel van gerichte sancties van de Raad; dringt erop aan de reeds vastgestelde beperkende maatregelen op doeltreffende en gecoördineerde wijze en volledig ten uitvoer te leggen, en – indien nodig – aanvullende maatregelen te treffen; roept de EU ertoe op dynamischer gebruik te maken van dit instrument als integraal onderdeel van haar buitenlands mensenrechtenbeleid; vraagt om de strenge, consequente en uniforme toepassing van beperkende maatregelen en toezicht daarop in alle lidstaten, als een voorwaarde voor de geloofwaardigheid en de doeltreffendheid van het externe optreden van de EU; verzoekt de EU om samen te werken met gelijkgezinde partners teneinde meer landen aan te sporen sanctieregelingen vast te stellen en teneinde de aanneming van gerichte beperkende maatregelen gezamenlijk te coördineren om de doeltreffendheid ervan op mondiaal niveau te maximaliseren; is verheugd over de door de voorzitter van de Commissie in haar toespraak over de Staat van de Unie 2022 gedane toezegging om maatregelen uit te werken teneinde het EU-wetgevingskader voor corruptiebestrijding te actualiseren en corruptie op te nemen in de EU-GHRSR, hetgeen in overeenstemming is met het standpunt van het Parlement, zodat de pijlen doeltreffend kunnen worden gericht op de economische en financiële factoren die mensenrechtenschendingen mogelijk maken; roept nogmaals ertoe op om de stemming met gekwalificeerde meerderheid in te voeren met betrekking tot de besluiten van de Raad en de tenuitvoerlegging van sancties in het kader van de EU-GHRSR; verzoekt opnieuw de Commissie en de Raad gehoor te geven aan de aanbevelingen van het Parlement (in zijn resoluties en anderszins) met betrekking tot toekomstige gerichte sancties;
30. is verheugd over de in 2021 in het kader van de EU-GHRSR aangelegde lijsten; verzoekt de Raad, de lidstaten en de EDEO een strategie te ontwikkelen om de wisselwerking tussen de EU-GHRSR en de gebiedsgebonden sanctieregelingen te bevorderen, met name door beter gebruik te maken van de EU-GHRSR voor het aanpakken van mensenrechtenschendingen die niet rechtstreeks aan een staat kunnen worden gekoppeld, bijvoorbeeld wanneer huurlingen zich op grondgebied dat niet onder controle van de overheid staat schuldig maken aan mensenrechtenschendingen, of in het geval van grensoverschrijdende mensenrechtenschendingen, zoals mensenhandel;

31. is ernstig bezorgd over en veroordeelt het welbewuste beleid van bepaalde landen om buitenlanders, waaronder burgers van de Europese Unie, willekeurig te arresteren en vast te houden en op basis van valse beschuldigingen te vervolgen voor propagandadoeleinden of met als doel gevangenen te gebruiken als instrument voor internationale onderhandelingen en uitwisseling of als middel om politieke druk uit te oefenen; benadrukt dat het voeren van een dergelijk beleid een gijzelingshandeling vormt, zoals gedefinieerd in het Internationaal Verdrag tegen het nemen van gijzelaars; verzoekt de Commissie, de EDEO en de lidstaten maatregelen te nemen om dergelijke handelingen te voorkomen en Europese burgers, vooral die met een dubbele nationaliteit, te waarschuwen voor de risico's van arrestatie wanneer zij het grondgebied van bepaalde landen bezoeken; vraagt de Raad te overwegen om in het kader van de EU-GHRSR beperkende maatregelen toe te passen ten aanzien van personen of entiteiten die verantwoordelijk zijn voor willekeurige arrestaties of detenties van EU-onderdanen als "gijzelaars van de staat";

Corruptie en mensenrechten

32. beklemtoont dat corruptie het democratisch bestuur ernstig verzwakt, het genot van mensenrechten wereldwijd belemmert, schendingen van de mensenrechten en de rechtsstaat faciliteert en bestendigt en de meest kwetsbare en gemarginaliseerde personen en groepen in de samenleving onevenredig hard treft; roept ertoe op de aanpak van corruptie integrerend onderdeel te maken van alle inspanningen en maatregelen van de EU ter bevordering van mensenrechten en democratie, door middel van het vaststellen van een speciale strategie voor de aanpak van corruptie wereldwijd, met inbegrip van programma's in het kader van de externe financieringsinstrumenten van de EU, en het vergroten van de toezichhoudende rol van het Parlement; benadrukt dat het van primordiaal belang is dat de EU en haar lidstaten op dit vlak het goede voorbeeld geven door corruptie bij in de EU gevestigde actoren te bestrijden, door bij hun externe financiering de strengste normen inzake transparantie in acht te nemen en door meer steun te bieden aan maatschappelijke organisaties, activisten en onderzoeksjournalisten die zich met de bestrijding van corruptie bezighouden;
33. dringt er bij de EU op aan een voorstel uit te werken voor de totstandbrenging van een reeks normen voor corruptiebestrijding die wereldwijd op uniforme wijze toepasbaar zijn, de oprichting van doeltreffende corruptiebestrijdingsorganen en de vaststelling van solide regelgevingskaders te bevorderen en jurisdicties met een geheimhoudingsplicht en belastingparadijzen aan te pakken; pleit ervoor om de samenwerking tussen de EU, haar lidstaten, derde landen en internationale organisaties te bevorderen, in het bijzonder op het gebied van justitie, rechtshandhaving en inlichtingen, met het oog op de uitwisseling van beste praktijken en doeltreffende instrumenten ter bestrijding en preventie van corruptie; dringt aan op de oprichting van een internationaal hof voor corruptiebestrijding onder toezicht van de VN, waarnaar moet worden gestreefd;

Mensenrechtenclausules in internationale overeenkomsten

34. herhaalt zijn verzoek om in overeenkomsten tussen de EU en derde landen solide mensenrechtenclausules op te nemen, die worden geschraagd door een reeks heldere benchmarks en procedures voor gevallen waarin deze niet worden gerespecteerd; roept de Commissie en de EDEO ertoe op actief na te denken over de wijze waarop kan

worden gewaarborgd dat de mensenrechtenclausules in bestaande internationale overeenkomsten worden gemonitord en doeltreffend worden gehandhaafd; beklemtoont dat de EU snel en doortastend moet reageren op aanhoudende inbreuken op mensenrechtenclausules door derde landen, waaronder middels opschorting van de desbetreffende overeenkomsten in gevallen waarin andere opties niet blijken te werken; benadrukt dat de herziening van het EU-stelsel van algemene tariefpreferenties (SAP), het lopende wetgevingsproces voor een nieuwe verordening inzake het SAP en de herziening van de uitvoering door de SAP-begunstigde landen van internationale verdragen op het gebied van mensenrechten, met inbegrip van arbeidsrechten, een gelegenheid bieden om de inzet voor de eerbiediging van de mensenrechten in de betrokken derde landen te versterken;

35. verzoekt de Commissie om bij onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met derde landen van hen te eisen dat zij de belangrijkste internationale verdragen inzake mensenrechten, arbeidsrechten en het milieu ratificeren, met inbegrip van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten; beklemtoont dat deze verdragen idealiter door derde landen worden geratificeerd voordat onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten worden afgesloten, zodat de naleving van deze verdragen een essentieel aspect van vrijhandelsovereenkomsten wordt en er overeenstemming wordt bereikt over specifieke clausules; pleit er voorts voor dat in de inhoudelijke bepalingen van de vrijhandelsovereenkomsten wordt erkend dat de ondertekenende staten de mensenrechten die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de rechten van de mens, het gewoonterecht en de internationale verdragen waarbij zij partij zijn, moeten eerbiedigen en beschermen;
36. benadrukt het belang van de uitvoering van kwalitatief hoogwaardige duurzaamheidseffectbeoordelingen, zowel vooraf als achteraf, en roept op tot aanzienlijke verbetering ervan; beklemtoont dat de duurzaamheidseffectbeoordelingen tot doel moeten hebben ervoor te zorgen dat de overeenkomst waarover wordt onderhandeld, in haar gedetailleerde en geformuleerde clausules, voldoende middelen biedt om negatieve gevolgen voor de mensenrechten te voorkomen; beveelt aan dat maatschappelijke organisaties betrokken worden bij het bepalen van het verloop van de duurzaamheidseffectbeoordelingen, dat beoordelingen worden uitgevoerd door deskundigen op het gebied van mensenrechten en arbeidsrechten en dat rekening wordt gehouden met de inbreng van maatschappelijke organisaties;

Activiteiten ter ondersteuning van democratie

37. wijst erop dat het in 2022 tien jaar geleden is dat het Parlement besloot politiek leiderschap te tonen door zijn activiteiten ter ondersteuning van democratie significant op te schalen, in concreto middels een alomvattende democratieondersteunende aanpak sinds 2014; is met name verheugd over zijn steun voor de capaciteitsopbouw van partnerparlementen, bemiddeling en bevordering van een cultuur van dialoog en compromis, waaronder bij jonge politieke leiders, alsook voor empowerment van vrouwelijke parlementsleden, mensenrechtenactivisten en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en de vrije media; verzoekt de Commissie haar activiteiten op dit gebied voort te zetten en te intensiveren, en meer financiering en bijstand te geven aan EU-organen en -agentschappen, alsmede aan andere organisaties

die door middel van subsidies worden gefinancierd, met inachtneming van het non-discriminatiebeginsel; benadrukt dat rechtstreekse steun voor maatschappelijke organisaties, mensenrechtenverdedigers en mensen die een kritisch en afwijkend geluid laten horen van het allergrootste belang is in de huidige context van oplopende mondiale spanningen en repressie in een toenemend aantal landen;

38. beklemtoont het belang van EU-verkiezingswaarnemingsmissies en van de bijdrage van het Parlement aan het ontwikkelen en verbeteren van hun methodologie; verzoekt de Commissie in dit verband na te denken over actualisering van de methodologie voor verkiezingswaarneming om rekening te houden met de ontwikkelingen van de afgelopen twee decennia; dringt er bij derde landen op aan de aanbevelingen van de EU-verkiezingswaarnemingsmissies in de praktijk om te zetten teneinde de organisatie van en de context voor toekomstige verkiezingsprocessen te verbeteren en zo bij te dragen aan de transparantie en wettigheid ervan met als doel de democratische normen van het betrokken land naar een hoger niveau te tillen; benadrukt dat het belangrijk is de EU-steun aan plaatselijke verkiezingswaarnemers op te voeren, met name op het gebied van bescherming; pleit er nogmaals voor dat de EU nauw samenwerkt met binnenlandse en internationale organisaties zoals het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de OVSE, de Raad van Europa en de andere organisaties die de Verklaring inzake de beginselen voor internationale verkiezingswaarneming hebben onderschreven;

Multilateralisme en de inspanningen van de EU op multilateraal niveau

39. geeft nogmaals aan dat mensenrechten wereldwijd alleen doeltreffend kunnen worden beschermd middels nauwe internationale samenwerking op multilateraal niveau; beklemtoont de buitengewoon belangrijke rol die de VN en haar organen vervullen als voornaamste forum op dit gebied, dat daadwerkelijk moet kunnen bijdragen aan het opvoeren van de inspanningen voor vrede en veiligheid, duurzame ontwikkeling, en eerbiediging van mensenrechten en het internationaal recht; verzoekt de EU en haar lidstaten zowel politiek als financieel steun te blijven bieden aan het werk van de VN, waaronder ook aan alle VN-mensenrechtenorganen en met name aan de verdragsorganen en voor de speciale procedures; vraagt hiertoe de secretaris-generaal van de VN passende middelen uit de VN-begroting ter beschikking te stellen en spoort de lidstaten ertoe aan hun vrijwillige bijdragen te verhogen; benadrukt dat de EU en haar lidstaten ernaar moeten streven zowel in de VN als in andere multilaterale fora eensgezindheid aan de dag te leggen en zodoende de allerhoogste normen op het gebied van mensenrechten te bevorderen; herinnert eraan dat alle VN-lidstaten gehouden zijn tot bevordering en bescherming van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden, als neergelegd in het Handvest van de Verenigde Naties en resolutie 60/251 van de Algemene Vergadering van de VN; betreurt het feit dat twee permanente leden van de VN-Veiligheidsraad verantwoordelijk zijn voor grove mensenrechtenschendingen die als oorlogsmisdaden en zelfs genocide kunnen worden aangemerkt; roept de VN-lidstaten ertoe op niet terug te krabbelen en aldus de bescherming van de mensenrechten te verzwakken; wijst met klem op de verantwoordelijkheid van de VN-mensenrechtenraad om alle ernstige mensenrechtenschendingen wereldwijd aan te pakken; vindt het betreurenswaardig dat een aantal leden van de VN-Mensenrechtenraad een flagrante minachting hebben getoond voor hun verplichtingen op het gebied van de mensenrechten, zich schuldig hebben gemaakt aan ernstige

mensenrechtenschendingen en hebben verzuimd samen te werken met de mensenrechtenmechanismen van de Verenigde Naties; dringt in dit verband aan op een fundamentele hervorming van de criteria voor leden van de VN-Mensenrechtenraad; verzoekt de EDEO de aanzet te geven tot en het voortouw te nemen bij het streven naar een gecoördineerd standpunt van de EU en de lidstaten ten aanzien van het lidmaatschap van de VN-Mensenrechtenraad, waarmee een stimulans zou worden gegeven aan een transparanter verkiezingsproces, met name door de stemmen van de EU-lidstaten openbaar te maken en de motivering ervan te vermelden, een daadwerkelijke selectieprocedure, door erop toe te zien dat de drie regionale blokken waarvan de EU-lidstaten lid zijn meer kandidaten voordragen dan dat er zetels zijn, en verantwoordingsplicht van de kandidaten, door nauwkeurig onderzoek te verrichten naar hun vrijwillige toezeggingen evenals naar de mate waarin zij in het verleden medewerking hebben verleend aan de VN-Mensenrechtenraad, de verdragsorganen van de VN en de speciale procedures;

40. veroordeelt met klem alle aanvallen tegen de mandaathouders van de speciale procedure van de VN en tegen de onafhankelijkheid van hun mandaat; roept de lidstaten en de democratische partners van de EU ertoe op deze pogingen vastberaden de kop in te drukken en alle mogelijke maatregelen te nemen om veilige en open ruimten te helpen bieden voor interactie tussen enerzijds personen en maatschappelijke organisaties en anderzijds de Verenigde Naties, haar vertegenwoordigers en mechanismen; vestigt de aandacht op de werkzaamheden van de door de Verenigde Naties ingestelde enquêtemissies en onderzoeksmisssies, die steeds vaker worden ingezet om situaties van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten aan te pakken en straffeloosheid te bestrijden;
41. vraagt de EU en haar lidstaten steun te verlenen voor de versterking van regionale mensenrechtensystemen, onder meer door middel van financiële bijstand en het op transregionaal niveau delen van ervaringen; wijst met name op de cruciale rol van toezichthoudende instanties en gerechtelijke mechanismen die in het kader van deze regionale systemen tot stand zijn gebracht, alsook op hun complementariteit met het mensenrechtensysteem van de VN;
42. verzoekt de EU en haar lidstaten om binnen multilaterale fora een leidende rol te vervullen bij het bevorderen van de vaststelling van een universeel erkende definitie van terrorisme, de doelstelling indachtig deze plaag te bestrijden; roept hen voorts ertoe op om, in het kader van de 8e herziening van de mondiale terrorismebestrijdingsstrategie van de VN in 2023, het voortouw te nemen bij de inspanningen om krachtige bewoordingen op te nemen waarin de negatieve gevolgen van het misbruik van antiterrorismewetgeving en -beleid voor de ruimte voor het maatschappelijk middenveld worden erkend en waarmee alle staten worden aangespoord de nodige stappen te ondernemen om hun antiterrorismewetgeving te hervormen of in te trekken zodat deze geen negatieve gevolgen heeft voor het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers; spoort de EU en haar lidstaten aan binnen VN-fora een voortrekkersrol te vervullen bij het opzetten van een constructieve dialoog met maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers, en erop toe te zien dat zij op betekenisvolle wijze betrokken worden bij alle stadia van de ontwikkeling en uitvoering van het antiterrorismebeleid;

43. is ernstig bezorgd over de door autoritaire regimes uitgevoerde toenemende aanvallen tegen de op regels gebaseerde wereldorde, onder meer door de universaliteit van de mensenrechten aan te vechten, door deze rechten te relativiseren en te beweren dat zij een door westerse landen ingezet instrument van culturele hegemonie zijn, door het internationaal recht inzake de mensenrechten uit te hollen middels herinterpretatie, en door een hinderpaal te vormen voor de werkwijze van VN-organen en -mechanismen om staten ter verantwoording te roepen voor mensenrechtenschendingen; benadrukt dat de EU de verdediging van het universele karakter van de mensenrechten als hoofdprioriteit moet handhaven en daartoe het voortouw moet nemen bij een pact en moet samenwerken met andere democratieën en gelijkgezinde partners om multilaterale organisaties te versterken en de op regels gebaseerde wereldorde te verdedigen tegen opkomende autoritaire mogendheden; beklemtoont dat de verminderde doeltreffendheid van VN-organen reële kosten met zich brengt in de vorm van conflicten, mensenlevens en menselijk lijden, en ertoe leidt dat landen in het algemeen veel minder goed in staat zijn wereldwijde uitdagingen aan te pakken; verzoekt de EU-lidstaten en gelijkgezinde partners meer te doen om voor een omkering van deze trend te zorgen;
44. onderstreept dat de kandidaturen van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) voor raadgevende status binnen de Economische en Sociale Raad van de VN (Ecosoc) onpartijdig, eerlijk en transparant moeten worden beoordeeld; pleit voor maatregelen met het oog op een eigen zetel voor de Unie in elk multilateraal forum, met inbegrip van de VN-Veiligheidsraad, naast de reeds bestaande permanente zetel van een van de lidstaten in de Veiligheidsraad, hetgeen het vermogen van de EU om op te treden alsook haar consistentie en geloofwaardigheid in de wereld zou versterken; roept de EU en haar lidstaten ertoe op deel te nemen aan het algemene debat van de Algemene Vergadering van de VN en spoort de leden van de Ecosoc aan te blijven strijden tegen de onrechtvaardige belemmeringen waar ngo's mee te maken krijgen bij het aanvragen van Ecosoc-accreditatie, met name voor de ngo's waarvan de aanvragen reeds zeer lang in behandeling zijn;

Eerbiediging van het internationale humanitaire recht

45. stelt bezorgd vast dat het internationale humanitaire recht en de internationale mensenrechtenwetgeving steeds minder worden gerespecteerd, met name in de lopende conflicten wereldwijd; beklemtoont dat het van het allergrootste belang is dat organisaties op het gebied van humanitaire hulp en liefdadigheidsorganisaties alle kwetsbare bevolkingsgroepen ongehinderd en tijdig volledige bijstand kunnen verlenen, en roept alle partijen in gewapende conflicten op bescherming te bieden aan burgers en humanitaire en medische hulpverleners en aan personen die werkzaam zijn in de media- en educatieve sectoren; dringt erop aan in regio's waar oorlog is of gevochten wordt stelselmatig humanitaire corridors in te richten, teneinde burgers die gevaar lopen in staat te stellen het gebied te verlaten, en veroordeelt met klem alle aanvallen op de burgers in kwestie;
46. wijst erop dat het internationaal humanitair recht als leidraad moet dienen voor het EU-beleid met betrekking tot situaties van bezetting of annexatie van grondgebied en onderstreept het belang van het waarborgen van de consistentie van het beleid met betrekking tot deze situaties; benadrukt de verantwoordelijkheid van in de EU gevestigde ondernemingen om de hoogste zorgvuldigheidsnormen toe te passen op elke

economische of financiële activiteiten in of met deze gebieden, en om te zorgen voor strikte naleving van het internationaal recht en het EU-sanctiebeleid, indien van toepassing;

Bestrijding van straffeloosheid en versterking van het internationale strafrecht

47. beklemtoont het verband tussen mensenrechtenschendingen en wijdverbreide straffeloosheid en het gebrek aan verantwoordingsplicht in door conflicten getroffen regio's en landen; verwelkomt met klem de niet-aflatende inspanningen van het ICC voor het aanpakken van straffeloosheid; verzoekt de EU en haar lidstaten het ICC voldoende steun te geven, teneinde het in staat te stellen zijn werk te doen; veroordeelt nogmaals de voortdurende pogingen om de legitimiteit en het werk van het ICC te ondermijnen; verzoekt de EU en haar lidstaten zich te blijven inspannen om deze te bestrijden en te reageren op bedreigingen en sancties tegen mensenrechtenverdedigers en getuigen die samenwerken met het ICC; benadrukt de cruciale rol van het ICC bij het uitvoeren van onderzoeken naar oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid; verzoekt de EU en haar lidstaten de samenwerking met het ICC inzake het voorkomen en bestrijden van dergelijke misdaden voort te zetten; is verheugd over de aanhoudende steun van de EU en de EU-lidstaten voor het ICC en verzoekt de EU-lidstaten deze inzet ook tot uiting te laten komen ten aanzien van de duurzame financiering die nodig is om ervoor te zorgen dat het recht zijn loop heeft in alle zaken die aan het ICC worden voorgelegd;
48. dringt er bij de EU op aan de aanklager bij het Internationaal Strafhof te ondersteunen bij het onderzoek naar en de vervolging van vermoedelijke daders van oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en mogelijk genocide, door politieke steun te verlenen, al het bewijsmateriaal waarover zij beschikt, met inbegrip van inlichtingen, informatie en gegevens uit open bronnen, satellietbeelden en onderschepte communicatie, te verzamelen en beschikbaar te stellen, en voldoende personele en financiële middelen ter beschikking te stellen van de algemene begroting van het ICC, teneinde de onafhankelijkheid en onpartijdigheid ervan volledig te beschermen;
49. verzoekt de Unie en haar lidstaten om hun partnerlanden ertoe aan te sporen het Verdrag van Rome te ratificeren en zo de jurisdictie van het ICC uit te breiden; verzoekt de EU te handelen overeenkomstig besluit 2011/168/GBVB van de Raad betreffende het Internationaal Strafhof²⁶, waarbij de EU een krachtig standpunt moet innemen ten aanzien van het misdrijf agressie, overeenkomstig de resolutie van het Parlement van 17 juli 2014 over het misdrijf agressie²⁷;
50. verzoekt de Commissie nogmaals een alomvattend EU-actieplan te ontwikkelen voor het aanpakken van straffeloosheid, waaronder hoofdstukken over de belangrijke rol van organisaties van het maatschappelijk middenveld bij het aanpakken van straffeloosheid en over hun bescherming in alle situaties waarin dat van toepassing is, en over de maatregelen voor het aanpakken van straffeloosheid met betrekking tot gendergerelateerd seksueel geweld, met inbegrip van schendingen van seksuele en reproductieve rechten in conflictsituaties; verzoekt de EU en haar internationale partners

²⁶ Besluit 2011/168/GBVB van de Raad van 21 maart 2011 betreffende het Internationaal Strafhof en tot intrekking van Gemeenschappelijk Standpunt 2003/444/GBVB (PB L 76 van 22.3.2011, blz. 56).

²⁷ PB C 224 van 21.6.2016, blz. 31.

optimaal gebruik te maken van alle relevante instrumenten voor het aanpakken van straffeloosheid, waaronder steun voor universele jurisdictie op nationaal niveau en speciale tribunalen op nationaal en internationaal niveau, ook voor het misdrijf agressie, en flexibele mechanismen voor samenwerking en financiering te ontwikkelen, om snel bewijzen van misdrijven te kunnen verzamelen en analyseren; verzoekt de Commissie erop toe te zien dat bij de inzet van deze instrumenten voor coördinatie en complementariteit met andere relevante instrumenten van de EU en de lidstaten wordt gezorgd; spoort de Commissie aan een ambitieus programma te ontwikkelen om zowel de lidstaten als derde landen beter in staat te stellen het beginsel van universele jurisdictie in hun nationale rechtsstelsels toe te passen;

Vooruitgang in de richting van een universeel verbod op de doodstraf en de preventie van foltering en andere vormen van mishandeling

51. herhaalt zijn principiële verzet tegen de doodstraf, hetgeen een wrede, inhumane en ontorende straf is, met een onomkeerbaar karakter; benadrukt dat de EU zich aanhoudend moet inzetten voor een universeel verbod op de doodstraf, als prioritaire doelstelling van zijn extern mensenrechtenbeleid; roept de EU en haar lidstaten op om in alle internationale fora voor afschaffing te pleiten, teneinde zo veel mogelijk steun voor dit standpunt te verzamelen; moedigt de voortdurende inspanningen van de VN-organen voor de universele afschaffing van de doodstraf aan, in overeenstemming met de resoluties van de Algemene Vergadering van de VN; veroordeelt in krachtige bewoordingen de handhaving in landen over de hele wereld van blasfemiewetten die de doodstraf mogelijk maken; herinnert eraan dat de vrijheid om zijn of haar eigen religie te kiezen, of om te geloven of in het geheel niet te geloven, een fundamenteel mensenrecht is waar geen doodstraf of ontorende behandeling op mag staan; verzoekt alle landen die dit nog niet hebben gedaan de doodstraf af te schaffen of een onmiddellijk moratorium af te kondigen, bij wijze van eerste stap in de richting van afschaffing; dringt er bovendien bij de betrokken landen op aan de lijst van misdrijven of misdrijven waarop de doodstraf staat, te beperken; pleit voor transparantie omtrent doodstraffen en executies in de landen die deze statistieken niet vrijgeven;
52. veroordeelt alle gevallen van foltering en onmenselijke of ontorende behandeling, gedwongen verdwijningen, willekeurige arrestaties en buitengerechtelijke executies en betreurt het feit dat veel landen zich hier onverminderd schuldig aan maken; vindt het uitermate zorgwekkend dat foltering wereldwijd steeds vaker wordt toegepast, alsook het feit dat de daders veelal ongestraft blijven; wijst op de belangrijke rol van maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers in de strijd tegen foltering en andere vormen van mishandeling;

Een antwoord bieden op de mondiale uitdagingen inzake mensenrechten en democratie

Respons op en herstel na de COVID-19-pandemie

53. maakt zich grote zorgen over de negatieve langetermijneffecten van de COVID-19-pandemie voor zowel de algemene situatie van democratie als mensenrechten wereldwijd; benadrukt de onevenredige negatieve impact op groepen in de meest kwetsbare situaties, waaronder vrouwen, kinderen, mensen met een handicap, personen met een bepaalde chronische ziekte, ouderen, lhbtq-personen, armen, mensen die tot

een etnische of religieuze minderheid behoren, vluchtelingen en migranten, en mensen die in de gevangenis zitten of zich in detentie bevinden; is voorts bezorgd over vertragingen en belemmeringen bij de toegang tot gezondheidszorg en daaruit voortvloeiende de toename van onbedoelde zwangerschappen, seksueel en gendergerelateerd geweld, onveilige abortussen en sterfte van moeders en pasgeborenen; betreurt het gebruik van de maatregelen voor de preventie van COVID-19 als excuus om bezoeken van familieleden of advocaten aan detentiefaciliteiten te weigeren en de rechten van gedetineerden te schenden; prijst de rol die mensenrechtenactivisten en journalisten hebben gespeeld, waarbij ze soms zelfs hun leven op het spel hebben gezet, door te berichten over mensenrechtenschendingen gedurende de pandemie of te proberen deze te voorkomen;

54. herhaalt dat het genot van het hoogst haalbare niveau van gezondheid en universele toegang tot gezondheidszorg behoren tot de grondrechten van elk mens, zonder onderscheid; verzoekt de EU en haar lidstaten de verdediging van deze rechten te ondersteunen, met name in landen en regio's waar gezondheidsdiensten het dunst gezaaid zijn en dringt er bij landen op aan vooruitgang te boeken bij het vergemakkelijken van de toegang tot gezondheidszorg; dringt erop aan dat de EU financiële steun blijft bieden aan de ontwikkeling en het wereldwijde aanbod van COVID-19-vaccins, het geven van voorlichting over de voordelen van vaccinatie, en verbetering van de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van vaccinatie, ter preventie van ziekten die door een vaccin kunnen worden voorkomen;
55. herhaalt dat persoonlijke vrijheid, vrijheid van vergadering, vrijheid van denken, geweten, godsdienst en overtuiging evenals de vrijheid van meningsuiting hoekstenen van democratie zijn; maakt zich grote zorgen over de toenemende inzet van technologieën voor massasurveillance om deze vrijheden in te perken, met name door autoritaire regimes, onder het mom van maatregelen voor de preventie van COVID-19; dringt aan op een algeheel en doeltreffend verbod op de verkoop van technologieën voor massasurveillance; dringt erop aan meer te doen aan de enorme hoeveelheid desinformatie en complottheorieën online, onder andere uit de koker van autoritaire regimes, alsmede van niet-statelijke actoren;

Rechten van de vrouw, empowerment van vrouwen en gendergelijkheid

56. veroordeelt het feit dat nog geen enkel land in de wereld gendergelijkheid heeft weten te realiseren; onderstreept dat er in alle regio's van de wereld nog steeds sprake is van wijdverbreid gendergerelateerd geweld en intersectionele discriminatie; onderstreept dat vrouwen en meisjes nog altijd de voornaamste slachtoffers zijn in gewelddadige crises en dat seksueel, op gender gebaseerd geweld en schending van de reproductieve rechten doorgaan in de wereld, met name als oorlogswapen in gewapende conflicten; benadrukt dat met name vrouwelijke mensenrechtenactivisten, journalisten en advocaten in snel toenemende mate het slachtoffer worden van intimidatie online en aanhoudende bedreigingen en aanvallen;
57. wijst met grote bezorgdheid op de toename van gendergerelateerd en huiselijk geweld en betreurt de achteruitgang op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in zowel ontwikkelingslanden als ontwikkelde landen; roept de EU en haar lidstaten nogmaals op volledig steun te geven aan het recht van vrouwen op

lichamelijke integriteit, waardigheid en het autonoom nemen van beslissingen, en gendergerelateerd en huishoudelijk geweld doeltreffend te bestrijden; wijst erop dat vrouwen, ondanks de inspanningen van de EU, nog steeds een minderheid vormen in leidinggevende functies, minder verdienen voor dezelfde verantwoordelijkheden en functies als mannen, en dat hun mogelijkheden en vaardigheden worden onderschat of ondermijnd vanwege hun gender;

58. verzoekt de EU en haar internationale partners meer te doen om te waarborgen dat vrouwen, meisjes en kwetsbare groepen gelijke rechten kunnen genieten en om gelijke kansen voor iedereen te waarborgen; dringt aan op een wereldwijde uitbanning van wetten en praktijken die vrouwen beletten hun rechten uit te oefenen, met name het recht op onderwijs, werk en deelname aan politieke en openbare besluitvorming; betreurt situaties waarin vrouwen en huishoudens met een vrouw aan het hoofd, met name in humanitaire crisisgebieden, de toegang tot humanitaire hulp en essentiële diensten wordt ontzegd, omdat de nationale en lokale autoriteiten erop aandringen dat deze diensten door vrouwelijke werknemers worden verleend terwijl tegelijkertijd de toegang van vrouwen tot werk wordt beperkt; verzoekt de staten die dit nog niet hebben gedaan het Verdrag van Istanbul te ratificeren en uit te voeren;
59. spreekt zijn krachtige veroordeling uit over gedwongen huwelijken, huisarrest, verkrachting en andere vormen van vernederende behandeling van vrouwen; verzoekt de Commissie en de SVEU voor de mensenrechten de kwestie van huwelijken op jonge leeftijd en gedwongen huwelijken aan te pakken;
60. herinnert staten aan hun verplichting toegang te garanderen tot uitgebreide diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met inbegrip van moderne anticonceptiemethoden, veilige en legale abortus, gezondheidszorg tijdens, voor en na de zwangerschap, kunstmatige voortplanting en toegang tot informatie en voorlichting over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, waaronder uitgebreide seksuele voorlichting, zonder enige vorm van discriminatie; dringt erop aan de wettelijke rechten en bescherming verder te versterken en belemmeringen voor de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten wereldwijd weg te nemen; herhaalt zijn oproep om het recht op veilige en legale abortus op te nemen in het Handvest van de grondrechten van de EU; is ingenomen met de publicatie van de geactualiseerde richtsnoeren van de Wereldgezondheidsorganisatie met essentiële aanbevelingen voor gezondheidsstelsels voor de verstrekking van abortuszorg; verzoekt de EU en haar lidstaten om seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met inbegrip van de toegang tot abortus, volledig te ondersteunen en te bevorderen in multilaterale en bilaterale betrekkingen overeenkomstig internationale mensenrechtenwetgeving en -normen;
61. dringt aan op meer gezamenlijke inspanningen om een eind te maken aan het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen en aan de straffeloosheid voor de plegers van dergelijk geweld; roept de Commissie op zich ervoor in te zetten om de praktijk van genitale verminking van vrouwen volledig uit te roeien; dringt aan op een grotere inzet en steun van de EU voor de bescherming van de rechten van vrouwen in derde landen bij haar inspanningen op het gebied van conflictpreventie en -oplossing, vredeshandhaving, humanitaire hulp en wederopbouw na conflicten, overgangsjustitie en de bevordering van mensenrechten en democratische hervormingen, met bijzondere

aandacht voor de rechten van vrouwen die te maken hebben met vijandigheid, discriminatie of stigmatisering, zwanger zijn of pasgeboren kinderen hebben, of werkloos zijn of in armoede leven;

62. herhaalt dat degelijk optreden nodig is om de volledige uitvoering van GAP III te waarborgen; verzoekt de EU, zoals uiteengezet in het genderactieplan III, intersectionaliteit krachtig aan te pakken door een beleid te ontwikkelen ter bestrijding van de meervoudige discriminatie waarmee de miljoenen vrouwen en meisjes worden geconfronteerd die het slachtoffer zijn van op kaste gebaseerde schendingen van burgerlijke, politieke, economische, sociale en culturele rechten, waaronder seksueel misbruik en geweld, ontheemding, gedwongen arbeid en/of schuldarbeid, prostitutie en mensenhandel;
63. veroordeelt nogmaals commercieel draagmoederschap, een mondiaal fenomeen waardoor vrouwen overal ter wereld worden blootgesteld aan uitbuiting en mensenhandel en waarvan financieel en sociaal kwetsbare vrouwen specifiek doelwit zijn; beklemtoont de zware impact van deze praktijk op vrouwen, vrouwenrechten, de gezondheid van vrouwen en gendergelijkheid en onderstreept de grensoverschrijdende gevolgen ervan; dringt aan op een Europees rechtskader om de negatieve gevolgen van commercieel draagmoederschap aan te pakken;
64. veroordeelt selectieve abortus op grond van het geslacht en de discriminatie als gevolg van deze praktijk, waar name vrouwen en meisjes het slachtoffer van zijn;
65. veroordeelt wetgeving, beleid en praktijken die de selectie van kinderen op grond van geslacht, ras, handicap of om andere gronden mogelijk maken;

Rechten van het kind

66. vindt dat de rechten van het kind in alle onderdelen van het extern beleid van de EU stelselmatig en consistent moeten worden bevorderd en verdedigd; dringt aan op meer onderling gecoördineerde inspanningen voor de bescherming van de rechten van het kind in crisis- of noodsituaties, en verwelkomt de conclusies van de Raad dienaangaand; vindt het zorgwekkend dat de toename van dergelijke crises in de wereld, in combinatie met de langetermijngevolgen van de COVID-19-pandemie, geresulteerd heeft in steeds meer schendingen van de rechten van het kind wereldwijd, inclusief geweld, gedwongen (kind-)huwelijken, seksueel misbruik, waaronder genitale verminking, mensenhandel, gedwongen scheiding van kinderen van hun ouders en andersom in gevallen van moderne slavernij, kinderarbeid, aanwerving als kindsoldaten, ontoereikende toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, ondervoeding en extreme armoede; beklemtoont de onevenredige en langetermijneffecten van voedselonzekerheid op kinderen, die niet alleen gevolgen heeft voor hun gezondheid en ontwikkeling, maar ook voor hun scholing, en leidt tot een toename van de schandelijke praktijk van kindhuwelijken; wijst erop dat nog steeds een groot aantal kinderen in de wereld wordt gedwongen te werken, meestal onder gevaarlijke omstandigheden, op moeilijk bereikbare plaatsen zoals mijnschachten, bij de winning van grondstoffen, waaronder zeldzame mineralen, in de industrie en in de landbouw; onderstreept dat 2021 het Internationaal Jaar van de uitroeiing van kinderarbeid was en refereert aan het “zero

tolerance"-beleid van de EU op dit vlak; roept de landen die het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind nog niet hebben geratificeerd op dit zo snel mogelijk te doen;

67. betreurt de voortdurende aanvallen op kinderen worden gebruikt als oorlogswapen; herhaalt dat minderjarigen vanwege hun kwetsbaarheid vaak de eerste slachtoffers zijn van geweld in door oorlog geteisterde gebieden, met name als het gaat om etnische represailles door oorlogvoerende stammen, groepen en etniciteiten; veroordeelt de gedwongen rekrutering van minderjarige kinderen in oorlogsgebieden, alsook hun instrumentalisering en het op hen gerichte gebruik van seksueel geweld; benadrukt dat er trajecten voor re-integratie en genoegdoening moeten worden gecreëerd voor kinderen waarvan de rechten zijn geschonden en dat de VN-agenda inzake kinderen en gewapende conflicten in alle externe acties van de EU moet worden geïntegreerd; verzoekt de betrokken lidstaten te zorgen voor de bescherming van kinderen die onderdaan zijn van deze lidstaten en die in een derde land gevangen of vastgehouden worden; verzoekt de Commissie haar inspanningen op te voeren om straffeloosheid voor oorlogsmisdaden tegen kinderen te bestrijden, haar samenwerking met op kinderen gerichte humanitaire organisaties en ngo's te versterken en de rechten van kinderen in hun samenwerking en partnerschap met derde landen te waarborgen;
68. benadrukt dat in het bijzonder het recht op onderwijs onder druk staat, met name door COVID-19 maar ook als gevolg van religieus extremisme en discriminatie van meisjes op basis van gender; uit zijn bezorgdheid over het van school sturen van zwangere tieners; herinnert eraan dat elk kind recht heeft op uitgebreide seksuele voorlichting die niet-discriminerend, empirisch onderbouwd, wetenschappelijk accuraat en aan de leeftijd aangepast is en schadelijke gendernormen aanpakt; verzoekt de EU meer te doen om voor toegang tot onderwijs te zorgen, waaronder in de vorm van innovatieve oplossingen om de door nationale autoriteiten opgeworpen obstakels te omzeilen; verzoekt de Commissie en EDEO derde landen meer te helpen bij het implementeren van aanpassingen aan de uitdagingen op onderwijsvlak naar aanleiding van de COVID-19-pandemie; beklemtoont dat ondersteuning kan worden geboden in de vorm van meer financiering via NDICI - Europa in de wereld, maar ook in de vorm van assistentie bij de opbouw van capaciteit en de ontwikkeling van goede praktijken op basis van de lessen die geleerd zijn via de EU-delegaties in de wereld; benadrukt dat het veranderende internationale klimaat wellicht een financiële oplossing vereist die een respons van meerdere donoren mogelijk maakt om het groeiende financieringstekort te dekken ter verwezenlijking van duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 4 van de VN, die gericht is op inclusief en rechtvaardig kwaliteitsonderwijs en het bevorderen van mogelijkheden tot levenslang leren voor iedereen;
69. verzoekt de Commissie en de EDEO robuuste financiering voor onderwijs te handhaven via alle beschikbare instrumenten van de EU voor externe financiering, in overeenstemming met de benchmark van 10 % voor onderwijs in NDICI – Europa in de wereld; verzoekt de Commissie en de EDEO de overheden van derde landen ook te ondersteunen bij het opbouwen en de verdere ontwikkeling van sterkere gendergevoelige en inclusieve onderwijsstelsels; wijst erop dat de toegang van vrouwen tot onderwijs door de VN als grondrecht is erkend; is van mening dat het bevorderen van de toegang tot onderwijs voor meisjes en het ondersteunen van de deelname van vrouwen aan onderwijs en loopbanen op het gebied van wetenschap, technologie, engineering en wiskunde prioritair een centraal beleidsdoel voor de EU moet zijn; dringt

er in dit verband op aan dat meisjes de kans krijgen om hun opleiding af te ronden, toegang krijgen tot diensten en informatie die op hun leeftijdsgroep zijn afgestemd en vrij zijn van discriminatie en gendervooroordelen, en gelijke kansen krijgen tot ontplooiing; wijst er met klem op dat gendergerelateerde belemmeringen voor onderwijs moeten worden aangepakt, zoals wetten, beleidsmaatregelen en schadelijke sociaal-culturele normen die meisjes verhinderen hun opleiding voort te zetten in geval van zwangerschap, huwelijk of moederschap; pleit ervoor genderstereotypen en schadelijke sociaal-culturele normen aan te pakken door middel van onderwijs, en geweld te voorkomen met behulp van gendergevoelig onderwijs;

Rechten van ouderen

70. verzoekt de EU en haar lidstaten nieuwe wegen te verkennen voor het versterken van de rechten van ouderen; onderstreept de uitdagingen voor ouderen wat betreft het volledig genieten van hun rechten, waaronder leeftijdsdiscriminatie, armoede, geweld, ontoereikende sociale bescherming, gezondheidszorg en andere essentiële diensten, alsook belemmeringen voor het vinden van werk; wijst in het bijzonder op het werk van de Open Werkgroep van de VN inzake vergrijzing met betrekking tot een juridisch bindend instrument ter versterking van de bescherming van de mensenrechten van ouderen, en roept de EU en haar lidstaten op te overwegen dat werk actief te ondersteunen;

Rechten van personen met een handicap

71. juicht de goedkeuring van de strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030 toe, als instrument voor het wereldwijd verbeteren van de situatie van personen met een handicap en hun rechten, in het bijzonder aangaande armoede en discriminatie, maar ook wat betreft problemen bij de toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en werk, en deelname aan het politieke leven; dringt aan op een systematische interne en externe uitvoering van deze strategie; onderstreept dat de zorg voor personen met een handicap in de regel op de schouders van hun gezins- en familieleden, met name vrouwen, terecht komt, en roept de EU op derde landen te helpen bij het ontwikkelen van beleid voor ondersteuning van hen die de zorg voor personen met een handicap op zich nemen;
72. verzoekt de Commissie en de lidstaten meer inspanningen te leveren om gelijke rechten voor personen met een handicap te bevorderen door middel van extern optreden van de EU; onderstreept de noodzaak van een gestructureerde dialoog met organisaties van personen met een handicap in partnerlanden om te zorgen voor een zinvolle deelname en succesvolle betrokkenheid bij de planning, uitvoering en monitoring van EU-instrumenten voor externe financiering; benadrukt de noodzaak om kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten aan te sporen hervormingen door te voeren om de situatie van personen met een handicap te verbeteren en verzoekt de Commissie hen bij te staan bij de ontwikkeling van een gestructureerd proces voor de raadpleging van personen met een handicap en hun vertegenwoordigende organisaties; dringt erop aan dat EU-delegaties worden voorzien van investeringen, opleiding en capaciteitsopbouw om de bepalingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap inzake humanitaire actie en internationale samenwerking ten uitvoer te leggen;

Onverdraagzaamheid, vreemdelingenhaat en discriminatie

73. beklemtoont zijn afwijzing en veroordeling van onverdraagzaamheid, vreemdelingenhaat en discriminatie op grond van ras, etniciteit, nationaliteit, sociale klasse, handicap, kaste, godsdienst, overtuiging, leeftijd, geslacht, seksuele oriëntatie of genderidentiteit, die er in grote delen van de wereld toe leidt dat mensen worden vermoord en vervolgd, vooral in conflictsituaties; beklemtoont dat racisme, discriminatie, vreemdelingenhaat, religieuze vervolging en de daaraan gerelateerde onverdraagzaamheid overal in de wereld onverminderd een groot probleem vormen, hetgeen leidt tot schendingen van de rechten in alle aspecten van het leven, waaronder toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, werk en toegang tot de rechter, en dat deze kwesties door de COVID-19-pandemie verder zijn verergerd; verzoekt de EU en haar lidstaten het voortouw te nemen in de mondiale strijd tegen antisemitisme, en verwelkomt de vaststelling van de desbetreffende EU-strategie; verzoekt de Commissie, de EDEO en de delegaties van de EU om, in samenwerking met de lidstaten en met input van het Parlement, specifieke lokale strategieën te ontwikkelen om discriminatie op basis van kaste te helpen bestrijden in landen die daar het meest mee te maken hebben, in dialoog met lokale vertegenwoordigers en maatschappelijke organisaties, en hen uit te nodigen voor raadgevingen die uit EU-overeenkomsten of -instrumenten, waaronder mensenrechtendialogen, voortvloeien;
74. beveelt aan dat het Parlement in al zijn relevante commissies (de Commissie buitenlandse zaken, ontwikkeling en internationale handel en de Subcommissie mensenrechten) en delegaties aandacht besteedt aan discriminatie op grond van kaste, een contactpersoon voor discriminatie op grond van kaste aanwijst en bij bezoeken aan landen die met deze kwestie te maken hebben, overleg pleegt met Dalit-organisaties, discriminatie op grond van kaste ter sprake brengt bij de tegenhangers van het Parlement en bij de autoriteiten, en een hoorzitting houdt om de acties en vooruitgang van de EU te evalueren in het kader van de Internationale Dag voor de uitbanning van rassendiscriminatie;

Nationale, etnische en taalkundige minderheden

75. betreurt dat veel landen ondanks hun toezeggingen om minderheden te beschermen, beleid nastreven dat is gebaseerd op de gedwongen assimilatie van nationale, etnische en linguïstische minderheden zonder inachtneming van hun rechten; beklemtoont dat minderheden bij militaire spanning of conflicten geen doelwit of instrument mogen worden; herinnert aan de verplichtingen van staten op basis van internationale verdragen en overeenkomsten om de rechten van deze minderheden op hun respectieve grondgebied te beschermen; verzoekt de regeringen van EU-partnerlanden om de rechten van nationale, etnische en linguïstische minderheden, met inbegrip van hun cultuur, taal, godsdienst, tradities en geschiedenis, te eerbiedigen teneinde hun diversiteit en taalkundige en culturele identiteit in stand te houden; roept de EU en haar lidstaten op om deze partnerlanden hiertoe actief te ondersteunen; verzoekt de Commissie om de bescherming van de mensenrechten en fundamentele vrijheden van personen die tot minderheden behoren wereldwijd te ondersteunen, onder meer in het kader van haar thematische programma's van NDICI - Europa in de wereld;

Rechten van lhbtq'ers

76. veroordeelt met klem de schendingen van de mensenrechten, waaronder discriminatie, stigmatisering, willekeurige detentie, foltering, vervolging en moorden waar lhbtqi-personen over de hele wereld nog steeds mee te maken krijgen; meent dat praktijken en geweld tegen individuen op basis van hun werkelijke of waargenomen seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken niet ongestraft mogen blijven en moeten worden uitgeroeid; benadrukt dat lhbtqi'ers en hun verdedigers overal ter wereld nog altijd te kampen hebben met mensenrechtenschendingen, waaronder discriminatie, stigmatisering, vervolging, geweld en moord; verzoekt de EU haar inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat lhbtqi'ers zowel intern als extern hun mensenrechten ten volle kunnen genieten, en een leidende rol te spelen bij de verdediging van hun bescherming in haar externe beleid; dringt aan op volledige tenuitvoerlegging van de strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers 2020-2025, als hét instrument van de EU om de situatie van deze groep personen wereldwijd te verbeteren; verzoekt de EU-instellingen het goede voorbeeld te geven door de rechten van lhbtqi'ers over de hele wereld proactief te verdedigen en door de EU-richtsnoeren in het gehele buitenlands beleid van de EU grondig en consequent toe te passen om het genot van alle mensenrechten door lhbtqi'ers te bevorderen en te beschermen;

Vrijheid van meningsuiting, mediavrijheid en recht op informatie

77. onderstreept dat de vrijheid van meningsuiting, zowel online als offline, en de toegang tot betrouwbare informatie van primordiaal belang zijn voor democratie en een bloeiende civiele ruimte; uit zijn diepe bezorgdheid over de toenemende beperkingen en schendingen van het recht op privacy, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van informatie en vrijheid van vereniging en vergadering die in veel landen wereldwijd worden opgelegd door statelijke en niet-statelijke actoren, met name voor journalisten, door middel van censuur of de noodzaak van zelfcensuur en het misbruik van wetten inzake terrorismebestrijding, witwassen van geld, smaad en corruptie, die dienen om journalisten, maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers het zwijgen op te leggen; veroordeelt het gebruik van al te brede terminologie waardoor autoriteiten talloze handelingen kunnen verbieden en legitiem werk op het gebied van mensenrechten strafbaar kunnen stellen, alsook het ontbreken van voldoende waarborgen voor de mensenrechten in veel van deze vormen van wetgeving, met name wat betreft het recht op een eerlijk proces; hekelt bovendien het gebruik van technologieën zoals spyware om journalisten te vervolgen of hun werk te belemmeren of te controleren; maakt zich daarnaast ernstige zorgen over het lichamelijke welzijn van journalisten, de aanvallen op hen, met inbegrip van buitengerechtigde moorden en willekeurige opsluiting, en het feit dat tot nu toe in 2022 meer dan 61 journalisten en mediamedewerkers zijn vermoord;
78. verzoekt de Commissie de vrijheid van meningsuiting te waarborgen en de toegang van het publiek tot informatie via internet te waarborgen als manieren om de vrijheid van meningsuiting te verwezenlijken; veroordeelt de brute onderdrukking en het gebruik van geweld, intimidatie, willekeurige detentie en buitengerechtigde executies tegen vreedzame demonstranten in een aantal derde landen;
79. verzoekt de EU ondersteuning te geven aan betrouwbare media en informatiebronnen die bijdragen aan verantwoordingsplicht van de autoriteiten en aan democratische

transities; geeft aan zich zorgen te maken over het veel voorkomende gebruik van strategische rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP's) om journalisten, activisten en mensenrechtenverdedigers, met inbegrip van verdedigers van rechten op het gebied van het milieu, overal in de wereld de mond te snoeren; benadrukt dat deze praktijk de ruimte voor maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers over de hele wereld verder beperkt, in een context waarin de civiele ruimte al enkele jaren voortdurend krimpt, met toenemende aanvallen op het recht op vrijheid van meningsuiting, vrijheid van informatie en vrijheid van vereniging en vergadering door overheidsinstanties en particuliere actoren; juicht in dit verband het voorstel van de Commissie toe voor een richtlijn inzake de bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures en SLAPP's;

80. dringt er bij de Commissie en de EDEO op aan om in overleg met de lidstaten een strategie te ontwikkelen om het veel voorkomende gebruik van SLAPP's tegen mensenrechtenverdedigers, journalisten, activisten en werknemers wereldwijd aan te pakken; verzoekt de Commissie en de EDEO voorts richtsnoeren op te nemen over manieren om slachtoffers van SLAPP's doeltreffende bescherming te bieden, onder meer door middel van financiële bijstand ter dekking van juridische kosten, in een dergelijke strategie; verzoekt de EU-delegaties SLAPP's te documenteren en op te nemen in hun monitoring-, rapportage- en beoordelingsactiviteiten; spoort wetgevers in derde landen aan wetgeving met hetzelfde doel te ontwikkelen, in het kader van algemene initiatieven gericht op ondersteuning en waarborging van de vrijheid van meningsuiting, waaronder mediavrijheid en -pluralisme;
81. juicht het toe dat de Commissie voornemens is middels het Actieplan voor Europese democratie financiering toe te kennen aan projecten voor juridische en praktische bijstand aan journalisten, waaronder buiten de EU; roept de EU op meer te doen om journalisten die waar dan ook in de wereld op de korrel worden genomen, bijstand te verlenen, om hun veiligheid te waarborgen, onder meer door het bieden van een veilig onderkomen en middelen om hun werk voort te zetten ingeval zij hun verblijfplaats moeten verlaten, en door op dit gebied nauw samen te werken met partnerlanden, met name in het kader van EU-partnerschapsovereenkomsten met derde landen; verwelkomt de rol dienaangaand van programma's zoals Media4Democracy en de met middelen van de EU gefinancierde activiteiten van de European Endowment for Democracy;
82. geeft uiting aan zijn ernstige bezorgdheid over de beperkingen van de academische vrijheid en de toename van censuur en gevangenneming van wetenschappers overal ter wereld, die belangrijke gevolgen hebben voor het recht op onderwijs; verzoekt de EU en de lidstaten met klem hun diplomatieke inspanningen en noodhulp en bescherming in noodsituaties op te voeren middels bilaterale en multilaterale contacten in verband met bedreigingen van en aanvallen op de academische vrijheid door statelijke en niet-statale actoren; verzoekt de Commissie de steun op hoog niveau aan de Global Campus of Human Rights als belangrijk voorbeeld van de steun van de EU voor mensenrechteneducatie overal ter wereld te waarborgen;

Recht op vrijheid van denken, geweten, godsdienst of overtuiging

83. wijst erop dat het in 2021 40 jaar geleden was dat de VN-Verklaring over de uitbanning van alle vormen van intolerantie en discriminatie op grond van religie of overtuiging

werd aangenomen; herinnert eraan dat vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst of overtuiging een grondrecht van ieder mens is en gelijkelijk van toepassing is op alle personen; stelt met grote zorg vast dat het recht van de vrijheid van gedachte, van geweten en van godsdienst, met inbegrip van het recht om te geloven of niet te geloven, om zich als atheïst of agnost te identificeren en om niet-religieuze overtuigingen uit te dragen door middel van expressie, onderwijs en praktijk en het recht om van geloof te veranderen of zijn geloof te verlaten, in veel landen overal in de wereld nog altijd wordt geschonden; beklemtoont de negatieve impact van de COVID-19-pandemie, in de wetenschap dat sommige regeringen de pandemie nog altijd als excuus gebruiken voor aanhoudende discriminerende praktijken, inclusief geweld tegen en het tot zondebok verklaren van religieuze minderheden; veroordeelt het geweld tegen en de vervolging van mensen die tot minderheden behoren op grond van hun religie of levensovertuiging; betreurt dat dit tal van religieuze gemeenschappen en groepen mensen met een bepaalde overtuiging treft, evenals groepen mensen die atheïst, humanist of agnosticus zijn of zich met geen enkele godsdienst identificeren; stelt met grote bezorgdheid vast dat niet-religieuze, seculiere en humanistische organisaties in een aantal landen steeds meer te kampen hebben met vervolging, met inbegrip van ongekende golven van gevallen van aanzetten tot geweld tegen hen, en met haat en moord;

84. hekelt de aanvallen op talloze individuen en maatschappelijke organisaties omdat zij religieuze overtuigingen vreedzaam in twijfel trekken, bekritisieren of satirisch benaderen, en herinnert eraan dat het uiten van kritische meningen over godsdienst een legitieme uiting van de vrijheid van denken of artistieke schepping is;
85. toont zich voorts bezorgd over het misbruik en de manipulatie van godsdienst om intolerantie te bevorderen of mensenrechten te ondermijnen, zoals de rechten van lhbtqi'ers en vrouwen, in het bijzonder seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, evenals het recht van kinderen op vrije gedachte en gewetens- en godsdienstvrijheid;
86. verzoekt de EU en haar lidstaten meer te doen voor het beschermen van het recht van gedachte, van geweten en van godsdienst, met inbegrip van het recht om te geloven of niet te geloven, deze kwesties in de mensenrechtenfora van de VN aan te kaarten, en samen te werken met de relevante mechanismen en commissies van de VN; verzoekt de Commissie en de Raad ambitieuze programma's uit te voeren om dit recht wereldwijd te verdedigen, onder meer door internationale inspanningen om bewijsmateriaal van gruweldaden die zijn begaan vanwege geloof of religie te verzamelen aan te moedigen en te ondersteunen, de daders voor de rechter te brengen, de strafmaat effectief te maken en slachtoffers te compenseren; verzoekt de Raad, de Commissie, de EDEO en de lidstaten om in samenwerking met derde landen in al het externe beleid van de EU maatregelen ter voorkoming en bestrijding van haatmisdrijven vast te stellen; verzoekt de EDEO en de EU-delegaties in voorkomend geval confessionele organisaties uit te nodigen om deel te nemen aan hun dialogen met het maatschappelijk middenveld om het mensenrechtenbeleid af te stemmen op de landspecifieke religieuze en culturele context, onder meer vanwege de rol van sommige confessionele organisaties bij de respons op humanitaire crises; constateert dat het deel van de bevolking dat zich niet met een bepaalde religie identificeert niet mag worden veronachtzaamd in het kader van het EU-beleidskader inzake de vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst en levensovertuiging; verzoekt om een evaluatie van de EU-richtsnoeren van 2013 voor de

bevordering en bescherming van de vrijheid van godsdienst of overtuiging, zoals bepaald in artikel 70 van deze richtsnoeren;

Mensenrechtenverdedigers en maatschappelijke organisaties

87. ondersteunt het werk van mensenrechtenverdedigers en wijst op de risico's die zij lopen bij het verdedigen van mensenrechten, waaronder bedreigingen tegen hun persoon en hun gezins- en familieleden, intimidatie en geweld; veroordeelt het feit dat honderden mensenrechtenverdedigers, merendeels milieu-activisten, omwille van hun werk zijn gedood; verwelkomt de inspanningen van de EU om mensenrechtenverdedigers bij hun werk te ondersteunen, waaronder middels het mechanisme ProtectDefenders.eu; dringt erop aan deze inspanningen te intensiveren, teneinde de toenemende risico's, met inbegrip van willekeurige detentie en gevangenneming, verbale en fysieke aanvallen, juridische intimidatie en beperkingen, alsmede transnationale bedreigingen en onderdrukking, waar mensenrechtenverdedigers wereldwijd aan bloot worden gesteld, te verminderen; verzoekt de lidstaten alle actieve uitleveringsverdragen met landen waar de mensenrechtensituatie onverenigbaar is met de internationale verplichtingen van de lidstaten inzake non-refoulement op te schorten;
88. verzoekt de EU en haar lidstaten om wetgevende of administratieve pogingen om de ruimte voor de verdediging van de mensenrechten te sluiten, actief aan te pakken; verzoekt de EU en haar lidstaten een strategische visie op hoog niveau te ontwikkelen om de toenemende wereldwijde aanvallen op mensenrechtenverdedigers tegen te gaan, onder meer door krachtige conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van de EU aan te nemen waarin een collectieve strategie op hoog niveau wordt vastgelegd voor het mondiale optreden van de EU ten aanzien van mensenrechtenverdedigers, en hun politieke toezeggingen inzake de bescherming van mensenrechtenverdedigers die gevaar lopen volledig na te komen, zoals die welke zijn opgenomen in het EU-actieplan voor democratie en mensenrechten 2020-2024 en in de EU-richtsnoeren inzake mensenrechtenverdedigers; verzoekt de EU en haar lidstaten om tevens actief steun te verlenen aan de ontwikkeling en uitvoering van passende en doeltreffende beschermingssystemen voor mensenrechtenverdedigers die gevaar lopen of zich in kwetsbare situaties bevinden, onder meer door middel van zinvol overleg met hen en op basis van uitgebreide, kwalitatieve risicoanalyses, waarbij ervoor wordt gezorgd dat dergelijke mechanismen holistisch zijn, met voldoende middelen zijn uitgerust, gebruikt worden om de risico's van een preventieve aanpak te beoordelen en te beheren, alsook om beschermingsplannen op te stellen die daadwerkelijk beantwoorden aan de beschermingsbehoeften van personen, groepen en gemeenschappen; roept de EU en haar lidstaten, en met name de speciale vertegenwoordiger van de EU voor mensenrechten en EU-ambassadeurs, ertoe op zich actiever op te stellen wat betreft het afleggen van publieke verklaringen en andere vormen van publieke en private politieke betrokkenheid ter ondersteuning van mensenrechtenverdedigers die gevaar lopen en/of voor langere perioden gevangen zijn gezet, en zich er hard voor te maken dat zij bezoek mogen ontvangen en mogelijkheden krijgen om hun gezin respectievelijk familie buiten de gevangenis te bezoeken; dringt erop aan dat de EDEO en EU-delegaties bijzondere aandacht besteden aan de situatie van de winnaars en finalisten van de Sacharovprijs en dat zij in overleg met de lidstaten en het Parlement resoluut actie ondernemen om hun welzijn, veiligheid of vrijlating te waarborgen; verzoekt de EDEO regelmatig verslag uit te brengen over de maatregelen die zijn genomen naar aanleiding van de gevallen van

winnaars van de Sacharovprijs en finalisten die worden vastgehouden, te maken hebben met beperkingen van hun vrijheden of wier verblijfplaats onbekend is;

89. uit zijn bezorgdheid over de belemmeringen die mensenrechtenverdedigers wereldwijd ondervinden om toegang te krijgen tot humanitaire visa en/of visa voor kortdurend verblijf; herinnert aan het belang van dit essentiële veiligheids- en beschermingsinstrument, dat mensenrechtenverdedigers in staat stelt zo nodig toegang te krijgen tot veilige onderkomens, gebruik te maken van bestaande mogelijkheden voor rust en respijt en programma's voor tijdelijke herplaatsing, en essentiële internationale belangenbehartigings-, mobilisatie- of netwerkactiviteiten op het grondgebied van de EU uit te voeren; dringt met klem aan op een EU-brede regeling voor de afgifte van humanitaire visa voor kort verblijf voor de tijdelijke herplaatsing van mensenrechtenverdedigers die gevaar lopen en een meer gecoördineerd EU-beleid met betrekking tot de afgifte door de lidstaten van noodvisa aan mensenrechtenverdedigers; verzoekt de EU een voorspelbaarder, beter gecoördineerd en consistent visumbeleid voor mensenrechtenverdedigers te ontwikkelen, dat flexibele en reactieve protocollen mogelijk maakt, ook in kritieke situaties;
90. Betreurt de verschillende vormen van verboden en beperkingen voor maatschappelijke organisaties en hun activiteiten, zoals wetgeving, met inbegrip van terrorismebestrijdingswetgeving, die tot doel heeft de ruimte voor het maatschappelijk middenveld te verkleinen en afwijkende stemmen het zwijgen op te leggen, of de ondersteuning van organisaties die worden gesponsord door regeringen van derde landen (door de regering georganiseerde ngo's (GONGO's)); betreurt de wijdverbreide invoering van zogenaamde wetten inzake "buitenlandse agenten" in een groot aantal landen, waardoor personen en entiteiten die financiering uit het buitenland ontvangen ertoe worden gedwongen zich als buitenlandse agenten te registreren; uit met name zijn bezorgdheid over het gebruik van deze wetten om het werk van het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te stigmatiseren en te beperken, onder meer door beperkingen van het recht op toegang tot financiering; verzoekt de EU met haar tegenhangers samen te werken om landen zover te krijgen dat zij dergelijke wetten intrekken of herzien verzoekt de instellingen en organen van de EU, met name de EDEO, in overleg met de Commissie een gecoördineerde strategie te ontwikkelen;
91. betreurt dat vrouwelijke mensenrechtenverdedigers te maken krijgen met gendergerelateerd geweld en gebrekkige toegang tot adequate middelen en beschermingsmechanismen; veroordeelt het feit dat vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en vrouwenrechtenactivisten nog steeds seksueel worden mishandeld, bedreigd, geïntimideerd, gecriminaliseerd en zelfs gedood; betreurt bovendien dat met name vrouwelijke mensenrechtenverdedigers die actief zijn op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten wereldwijd tot doelwit worden gemaakt, en verzoekt de EU en haar lidstaten aanvallen op en bedreigingen van mensenrechtenverdedigers die op dit gebied werken publiekelijk en privé te veroordelen, proactief te zorgen voor een adequate vertegenwoordiging van verdedigers van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten tijdens overleg; benadrukt dat de EU onafhankelijke maatschappelijke organisaties die de rechten van vrouwen en meisjes op alle gebieden bevorderen, politiek en financieel moet ondersteunen;

Migranten en vluchtelingen

92. bekrachtigt de onvervreembare mensenrechten van migranten, vluchtelingen en gedwongen ontheemden, hetgeen tot uitdrukking moet komen in het migratie- en asielbeleid van de EU en in haar samenwerking op dit vlak met derde landen; onderstreept dat de EU de onderliggende oorzaken van illegale migratie en gedwongen ontheemding moet erkennen en zich meer inspanningen moet getroosten om deze aan te pakken, met bijzondere aandacht voor vrouwen, kinderen, etnische, religieuze en levensbeschouwelijke minderheden en personen met een handicap, die tot de meest kwetsbare personen behoren, door de veerkracht van migrantengemeenschappen te vergroten en ertoe bij te dragen dat zij hun leden kunnen helpen een fatsoenlijk en veilig leven te leiden in hun landen van herkomst; benadrukt hoe belangrijk het is dat het migratie- en asielbeleid wordt gevoerd op basis van de beginselen van solidariteit, evenwicht en een gedeelde verantwoordelijkheid tussen landen; verzoekt de EU en haar lidstaten de landen die de grootste aantallen vluchtelingen opvangen, alsook de transitlanden en de landen van oorsprong, te ondersteunen; verzoekt de EU en haar lidstaten te garanderen dat aan migratie gerelateerde Europese financiering, opleidingen en andere vormen van steun aan derde landen het begaan van mensenrechtenschendingen niet direct of indirect faciliteert en de straffeloosheid bij dergelijke schendingen niet verergert of in stand houdt; herhaalt dat nauwe samenwerking en dialoog met derde landen van cruciaal zijn om de smokkel van migranten en mensenhandel te voorkomen; benadrukt in het bijzonder dat het noodzakelijk is de strijd tegen de maffia's die zich schuldig maken aan mensenhandel op te voeren, waarbij de internationale mensenrechtennormen strikt in acht moeten worden genomen; onderstreept in dit verband dat het geven van informatie en het organiseren van campagnes over de risico's van smokkel van essentieel belang zijn; dringt erop aan dat bij door de EU gefinancierde humanitaire acties de specifieke behoeften van kinderen en andere kwetsbare groepen in aanmerking worden genomen en dat hun bescherming wordt gewaarborgd als zij ontheemd raken; veroordeelt in dit verband de plaatsing van migrantenkinderen in detentiecentra, met name wanneer zij gescheiden zijn van hun ouders of wettelijke voogden; geeft aan dat het belangrijk is een doeltreffend kader van veilige en legale manieren te ontwikkelen om naar de EU te komen, en verwelkomt in dit verband de mededeling van de Commissie over het aantrekken van vaardigheden en talent, inclusief de ontwikkeling van talentpartnerschappen met partnerlanden;
93. herhaalt zijn engagement voor de rechten van vluchtelingen, zoals vastgelegd in de internationale mensenrechtenwetgeving en het vluchtelingenrecht, met name het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 1951 en het bijbehorende Protocol van 1967; herhaalt dat staten de verplichting hebben vluchtelingen bescherming te bieden en hun rechten te eerbiedigen, in overeenstemming met het internationale recht ter zake; betreurt het aantal sterfgevallen onder migranten op migratieroutes en het aantal illegale pushbacks dat in strijd met het internationaal recht plaatsvindt; herinnert eraan dat de EU en haar lidstaten bij hun externe en extraterritoriale acties, overeenkomsten en samenwerking op het gebied van migratie, grenzen en asiel de mensenrechten moeten eerbiedigen en beschermen, met name die welke zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de EU, met inbegrip van het recht op leven, vrijheid en het recht op asiel, door asielverzoeken individueel te beoordelen het beginsel van non-refoulement toe te passen; benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is dat de lidstaten het goede voorbeeld geven door hun verplichtingen uit hoofde van het internationale vluchtelingenrecht strikt na te komen, en hun bijstand aan mensen die op

de vlucht zijn voor repressie of oorlog, hun opvangcapaciteit en hun hervestigingstoezeggingen aanzienlijk op te voeren;

94. dringt erop aan dat de EU en haar lidstaten volledig transparant zijn over de toewijzing van middelen aan derde landen voor samenwerking op het gebied van migratie; herhaalt zijn oproep aan de Commissie om te zorgen voor transparante, door onafhankelijke EU-organen en deskundigen uitgevoerde risicobeoordelingen vooraf van de gevolgen van formele, informele of financiële EU-samenwerking met derde landen voor de rechten van migranten, vluchtelingen en gedwongen ontheemden, en om ten volle rekening te houden met deze beoordelingen, alsook met toezichtsmechanismen, om de gevolgen voor de mensenrechten van samenwerking met derde landen op het gebied van migratie te evalueren; stelt met bezorgdheid vast dat het aantal mensen dat wereldwijd gedwongen ontheemd is als gevolg van vervolging, conflicten, geweld, mensenrechtenschendingen of ernstige verstoring van de openbare orde, eind 2021 het ongekend hoge aantal van 89 miljoen heeft bereikt, waarvan 36,5 miljoen kinderen; herinnert eraan dat vluchtelingen en migranten, met name ongedocumenteerde migranten, wereldwijd worden geconfronteerd met belemmeringen in de toegang tot gezondheidszorg, dat in situaties van ontheemding regelmatig sprake is van seksueel en gendergerelateerd geweld en dat mensen die het slachtoffer zijn geweest van seksueel en gendergerelateerd geweld in veel gevallen niet de essentiële seksuele en reproductieve gezondheidszorg krijgen waaraan zij behoefte hebben; beklemtoont in dit verband dat internationale actie en samenwerking belangrijker zijn dan ooit tevoren, teneinde de bescherming van vluchtelingen te garanderen;

Inheemse volken

95. betreurt dat inheemse volkeren wereldwijd nog steeds te maken hebben met wijdverbreide en systematische discriminatie en vervolging, met inbegrip van gedwongen ontheemding; veroordeelt willekeurige arrestaties en de moord op mensenrechten- en landrechten die opkomen voor de rechten van inheemse volkeren; herinnert eraan dat inheemse volken een belangrijke rol spelen bij het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen en het behoud van de biodiversiteit; verzoekt regeringen met klem om te streven naar een ontwikkelings- en milieubeleid dat de economische, sociale en culturele rechten eerbiedigt en rekening houdt met inheemse volkeren en de lokale bevolking, overeenkomstig de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling; roept de EU, de lidstaten en hun partners in de internationale gemeenschap er nogmaals toe op alle nodige maatregelen te nemen voor de erkenning, bescherming en bevordering van de rechten van inheemse volken, waaronder die op hun talen, hun land, hun grondgebied en hun hulpbronnen, zoals geformuleerd in de verklaring van de VN over de rechten van inheemse volken, met name in verband met vrijwillige, voorafgaande en geïnformeerde toestemming; beveelt de EU en haar lidstaten aan om in relevante en nieuwe kaders voor passende zorgvuldigheid verwijzingen op te nemen naar inheemse volkeren en de rechten krachtens de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken; herhaalt dat een klachtenmechanisme moet worden gecreëerd zodat klacht kan worden ingediend wanneer de rechten van inheemse volken worden geschonden of misbruikt als gevolg van de activiteiten van statelijke en niet-statelijke actoren; beveelt aan dat landen die dat nog niet hebben gedaan, de bepalingen van Verdrag nr. 169 van de Internationale Arbeidsorganisatie van 27 juni 1989 betreffende inheemse en in stamverband levende volken te ratificeren;

Oorlogen en conflicten in de wereld en de gevolgen daarvan voor mensenrechten

96. is ernstig bezorgd over het voortduren van de plaag van oorlogen en militaire conflicten in de wereld; benadrukt dat van moderne oorlogvoering en conflicten overal in de wereld vandaag de dag een groot aantal diverse bedreigingen voor mensenrechten uitgaat; beklemtoont dat bij conflicten tegenwoordig vaak niet alleen staten betrokken zijn, maar ook niet-statelijke actoren, met inbegrip van particuliere militaire en beveiligingsbedrijven, alsook terroristische organisaties; beklemtoont de rampzalige humanitaire gevolgen van deze conflicten en hun enorme impact op burgers, die rechtstreeks tot doelwit worden gemaakt, het slachtoffer worden van ernstige mensenrechtenschendingen, en in veel gevallen geen of slechts in beperkte mate toegang hebben tot rechtbanken of rechtsmiddelen; verzoekt de EU door te gaan met het ontwikkelen en inzetten van instrumenten die haar in staat stellen snel en doeltreffend op dergelijke conflicten te reageren, onder meer door de diepere oorzaken ervan aan te pakken, te investeren in conflictpreventie- en bemiddelingsinspanningen, een ruimte voor politieke oplossingen te zoeken en te handhaven, allianties te sluiten met gelijkgezinde landen en regionale organisaties, verdere financiële, technische en personele middelen beschikbaar te stellen voor civiele vredesmissies en militaire missies, en initiatieven te bevorderen om vertrouwen te scheppen tussen strijdende partijen; verzoekt de EU te helpen om een eind aan mensenrechtenschendingen te maken, en bijstand te verlenen aan de slachtoffers;
97. veroordeelt het toenemende aantal schendingen van democratische grondwetten in de wereld; geeft wederom aan zich zorgen te maken over militaire overnames die een gevaar vormen voor de levens van burgers, de veiligheid en de vrede; wijst erop dat de verantwoordingsplicht moet worden versterkt en dat de straffeloosheid bij mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden die zijn begaan als oorzaak van gewelddadige regimewisselingen moet worden bestreden;
98. herhaalt dat humanitaire crises de uitdagingen op het gebied van gezondheidszorg vergroten en herinnert eraan dat in crisisgebieden kwetsbare groepen zoals vluchtelingen, vrouwen en meisjes bijzonder kwetsbaar zijn voor seksueel geweld, seksueel overdraagbare ziekten, seksuele uitbuiting, verkrachting als oorlogswapen en ongewenste zwangerschappen; verzoekt de Commissie en de lidstaten hoge prioriteit te verlenen aan gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid in het kader van hun humanitaire respons, onder meer in termen van opleidingen voor humanitaire actoren en van toekomstige financiering; roept de EU op een gendergevoelig perspectief te hanteren om te begrijpen hoe conflicten vrouwen en de lhbtq-gemeenschap treffen, en dit te integreren in al haar inspanningen op het gebied van conflictpreventie en -oplossing, alsook bij vredeshandhaving, humanitaire hulp en wederopbouw na conflicten, overgangsjustitie en de bevordering van mensenrechten en democratische hervormingen;
99. herhaalt zijn oproep aan de lidstaten om bij te dragen tot het indammen van gewapende conflicten en ernstige schendingen van de mensenrechten of van het internationaal humanitair recht door zich strikt te houden aan de bepalingen van artikel 7 inzake uitvoer en uitvoerbeoordeling van het VN-Wapenhandelsverdrag en het

Gemeenschappelijk Standpunt van de EU inzake wapenuitvoer²⁸, onder meer door af te zien van elke overdracht van wapens en bewakingsapparatuur die het risico met zich meebrengt dat de invoerende actoren mensenrechten of het internationaal humanitair recht schenden of dergelijke schendingen vergemakkelijken;

Recht op voedsel en voedselzekerheid

100. herhaalt dat het recht om geen honger te lijden een mensenrecht is; benadrukt dat het zich grote zorgen maakt over de uitdagingen voor het recht op voedsel en voedselzekerheid in veel landen in de wereld; verzoekt de EU, de lidstaten en de internationale gemeenschap zich onverwijld meer inspanningen te getroosten om een eind te maken aan de trend van steeds vaker voorkomende ernstige voedseltekorten; benadrukt dat de situatie op het gebied van voedselzekerheid weliswaar verschillende oorzaken heeft, maar is verergerd door vele conflicten overal ter wereld, waaronder de huidige conflicten in landen die grote mondiale exporteurs van primaire voedingsproducten zijn, met enorme gevolgen in verschillende delen van de wereld; veroordeelt met klem het gebruik van of het dreigen met voedsel(on)zekerheid als een politiek oorlogsmiddel;
101. beklemtoont met bezorgdheid dat religieuze, levensbeschouwelijke of etnische achtergrond kan worden gebruikt als discriminerende factor bij de distributie van voedsel- en humanitaire hulp in het kader van voedselonzekerheid en humanitaire crises; moedigt de EU, haar lidstaten en de Commissie aan deze kwestie onder de aandacht te brengen van de regeringen van de betrokken derde landen;

Klimaatverandering en milieu

102. onderstreept dat er een onderlinge afhankelijkheid bestaat tussen mensenrechten, een gezond milieu en bestrijding van klimaatverandering; is ingenomen met de vooruitgang inzake de erkenning van het recht op een schoon, gezond en duurzaam klimaat, als bedoeld in resolutie 76/300 van de Algemene Vergadering van de VN; spreekt zijn waardering uit voor het essentiële werk dat verdedigers van de mensenrechten op milieugebied, waaronder verdedigers van land- en waterrechten, journalisten, onderzoeksjournalisten, klokkenluiders, advocaten en inheemse activisten, verrichten voor het behoud en de bescherming van het milieu, ondanks de dreiging van geweld tegen hen en het gevaar voor hun leven; onderkent daarnaast dat ook organisaties van het maatschappelijk middenveld en inheemse bevolkingsgroepen, een belangrijke en zeer waardevolle rol spelen op het gebied van milieubescherming;
103. benadrukt dat klimaatverandering het genot van mensenrechten in gevaar brengt, waaronder het recht op voedselzekerheid, veilig drinkwater, sanitaire voorzieningen, gezondheid en adequate huisvesting, alsmede de rechten van lokale gemeenschappen; spreekt zich uit tegen de onrechtmatige exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, die een grote uitdaging vormt op het gebied van duurzaamheid en milieu; vestigt voorts de aandacht op de risico's van klimaatverandering voor vrede en veiligheid, aangezien voedselonzekerheid en waterschaarste kunnen leiden tot concurrentie om natuurlijke

²⁸ Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie (PB L 335 van 13.12.2008, blz. 99).

hulpbronnen en vervolgens tot instabiliteit en conflicten binnen en tussen staten; beklemtoont dat biodiversiteit en mensenrechten onderling verbonden en afhankelijk zijn en wijst op de mensenrechtenverplichtingen van de staten om de biodiversiteit te beschermen waarvan die rechten afhankelijk zijn, onder meer door ervoor te zorgen dat burgers betrokken worden bij besluitvorming over de biodiversiteit en dat zij toegang hebben tot doeltreffende rechtsmiddelen wanneer sprake is van verlies en aantasting van de biodiversiteit;

104. dringt er bij de EU op aan om de gevolgen van de klimaatverandering te bestrijden, onder meer door doeltreffende en duurzame beleidsmaatregelen in te voeren en te voldoen aan de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs; verzoekt de EU en de lidstaten een grotere bijdrage te leveren aan de aanpak van klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit wereldwijd, met name door ervoor te zorgen dat goederen die in de EU worden ingevoerd geproduceerd zijn met inachtneming van uit hoofde van het internationaal recht beschermde mensenrechten, waaronder de rechten van inheemse bevolkingsgroepen, en niet bijdragen tot vernietiging of schade aan natuurlijke ecosystemen, in het bijzonder oerbossen, door een evenwichtige benadering te hanteren die niet ten koste gaat van de bevolking in derde landen; benadrukt dat de minst ontwikkelde landen het kwetsbaarst zijn voor de klimaatverandering, aangezien zij het het moeilijkst hebben om het hoofd te bieden aan de verwoestende gevolgen ervan, en hoewel zij minder broeikasgassen uitstoten dan rijkere landen;

Bedrijfsleven, handel en mensenrechten

105. onderstreept dat handelsovereenkomsten de EU de mogelijkheid bieden met derde landen samen te werken met betrekking tot hun binnenlandse situatie, in concreto door bepaalde voorwaarden aan te bieden die bijdragen tot verhoging van de levensstandaard, alsook om middels conditionaliteit een verbetering van de mensenrechtensituatie in die landen tot stand te brengen; stelt evenwel vast dat er in sommige gevallen nauwelijks tot geen vooruitgang is geweest in de landen in kwestie; wijst erop dat buitensporige en exploitatieve handelsactiviteiten vaak negatieve gevolgen hebben voor mensenrechten in derde landen; wijst erop dat de materiële bepalingen van handelsovereenkomsten inhouden dat de staten die partij zijn de mensenrechten moeten eerbiedigen, beschermen en ondersteunen, in overeenstemming met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het gewoonterecht en de internationale verdragen waar zij partij bij zijn;
106. verzoekt de EU en de lidstaten het hardhandig optreden tegen het maatschappelijk middenveld met klem te veroordelen, in het bijzonder wanneer dit plaatsvindt in landen die vrijhandelsovereenkomsten hebben met de EU, en doeltreffend overleg te voeren met de nationale autoriteiten in die landen, ook op het hoogste niveau, om te waarborgen dat het maatschappelijk middenveld vrij kan handelen en deelnemen aan publieke aangelegenheden en om toezicht te houden op de uitvoering van de vrijhandelsovereenkomsten en deze te documenteren; dringt er bij de EU op aan elke schending van verbintenissen in het kader van vrijhandelsovereenkomsten aan te pakken, met inbegrip van die welke zijn opgenomen in de hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling en in de clausules over essentiële onderdelen van partnerschappen en samenwerkingsovereenkomsten; stelt in geval van ernstige of wijdverbreide schendingen dat de EU mensenrechtenclausules in werking moet stellen, met specifieke voorwaarden en passende maatregelen, op basis daarvan, waaronder de

oprichting van een specifiek orgaan voor toezicht op de mensenrechten dat de naleving van de mensenrechtenverbintenissen in het kader van vrijhandelsovereenkomsten moet beoordelen en aanbevelingen moet doen aan de partijen;

107. verzoekt de EU consistent gebruik te maken van clausules in handelsovereenkomsten inzake de bescherming van mensenrechten, onder meer door middel van een scherper toezicht op en de handhaving van toezeggingen op het gebied van mensenrechten, en gebruik te maken van het volledige potentieel van conditionaliteit met betrekking tot mensenrechten om derde landen preferentiële toegang tot haar markten te bieden; dringt met name aan op een nauwere koppeling tussen preferentiële behandeling en vooruitgang op het gebied van de mensenrechten in de geactualiseerde verordening betreffende het stelsel van algemene preferenties (SAP+); dringt aan op meer transparantie in alle stappen van de procedure voor de toekenning van de SAP+-status, met inbegrip van een betere betrokkenheid bij het maatschappelijk middenveld en voor de follow-up van mogelijke schendingen; verzoekt de Commissie het Parlement naar behoren te informeren over aangelegenheden op dit gebied; verzoekt met klem de partijen die zijn betrokken bij de onderhandelingen van EU-overeenkomsten of het aangaan of versterken van betrekkingen tussen de EU en derde landen de mogelijkheid na te gaan van een bilaterale vaste uitnodiging voor het waarnemen van hun respectieve verkiezingen; benadrukt dat deze mogelijkheid ook moet worden opgenomen in reeds bestaande overeenkomsten; verzoekt de Commissie eens te meer om, voorafgaand aan de toekenning van enige preferentiële status aan landen, stelselmatig een beoordeling van de mensenrechtensituatie te verrichten, met bijzondere aandacht voor het risico op mensenrechtenschendingen, en snel onderzoek te doen en te reageren indien zich schendingen voordoen, waaronder - indien hiervoor aanleiding bestaat - met intrekking van de GSP+-status; beklemtoont dat toereikende middelen en duidelijke procedures nodig zijn voor een gedegen uitvoering van de mensenrechteneffectbeoordelingen en het toezicht op de toepassing van internationale mensenrechtenverdragen; pleit in dit verband voor de toewijzing van meer personeel aan de EU-delegaties in kwestie zodat deze een bijdrage kunnen leveren aan de beoordelingen en aan het EU-toezicht op preferentiële handelstoegang tot de EU-markt uit hoofde van het GSP+-stelsel;
108. is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven, als stap in de richting van bevordering van verantwoord ondernemerschap met betrekking tot mensen-, arbeids- en milieurechten; beklemtoont hoe belangrijk het is bedrijven ter verantwoording te roepen via rechterlijke mechanismen, met inbegrip van civielrechtelijke aansprakelijkheid; beklemtoont dat de vereisten van de richtlijn met betrekking tot het melden van de duurzaamheids- en zorgvuldigheidsstrategieën moeten gelden voor alle grote ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen die beursgenoteerd zijn of actief zijn in regio's in de wereld of in economische sectoren met een hoog risico; pleit voor de opname in de richtlijn van een specifiek artikel inzake de raadpleging van belanghebbenden, in het bijzonder getroffen personen en gemeenschappen, vakbonden, vertegenwoordigers van werknemers en mensenrechtenverdedigers;
109. veroordeelt alle vormen van dwangarbeid en moderne slavernij; benadrukt dat het aantal mensen dat het slachtoffer is van dwangarbeid volgens de meest recente publicatie "Global Estimates of Modern Slavery" tussen 2016 en 2021 met 2,7 miljoen is gestegen naar 17,3 miljoen; is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een

verordening inzake een verbod op met dwangarbeid vervaardigde producten op de markt van de Unie; benadrukt ook dat de COVID-19-pandemie deze trend heeft verergerd; wijst erop dat de crisis ook heeft geleid tot een verslechtering van de arbeidsomstandigheden van veel werknemers, in sommige gevallen met dwangarbeid tot gevolg; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan het voortouw te nemen met acties in multilaterale fora om dwangarbeid en moderne slavernij uit te bannen; herinnert de lidstaten eraan dat deze activiteiten, zowel in de landen van herkomst als binnen groepen die zich internationaal verplaatsen, moeten worden vervolgd en veroordeeld; roept er nogmaals toe op dat alle landen de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten volledig ten uitvoer leggen, en verzoekt alle lidstaten die nog geen nationaal actieplan inzake bedrijfsleven en mensenrechten hebben vastgesteld om dat zo snel mogelijk te doen; moedigt de EU en haar lidstaten aan om constructief en actief tot de werkzaamheden van de intergouvernementele werkgroep van de VN inzake transnationale bedrijven en andere ondernemingen met betrekking tot de mensenrechten bij te dragen en hiertoe een onderhandelingsmandaat vast te stellen; beschouwt dit als een noodzakelijke stap voorwaarts in de bevordering en bescherming van de mensenrechten;

110. verklaart dat autoritaire staten steeds vaker immense culturele of sportevenementen organiseren om hun internationale legitimiteit op te krikken, terwijl ze kritiek in eigen land steeds meer aan banden leggen; verzoekt de EU en haar lidstaten te overleggen met nationale sportfederaties, actoren uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties over hun deelname aan dergelijke evenementen; dringt aan op de ontwikkeling van een EU-beleidskader inzake sport en mensenrechten;

Mensenrechten en digitale technologieën

111. beklemtoont dat mensenrechten ook volledig moeten gelden in de digitale wereld en beschermd moeten worden tegen illegaal gebruik van technologieën door statelijke of niet-statelijke actoren die deze technologieën leveren of ervan profiteren; benadrukt de risico's van digitale technologieën, met inbegrip van artificiële intelligentie voor de persoonlijke vrijheid, het recht op privacy en democratie in het algemeen, en veroordeelt de rol van digitale technologieën bij mensenrechtenschendingen, waarbij ze met name worden ingezet voor bewaking, toezicht, intimidatie en beperkingen van de vrijheid van meningsuiting; benadrukt dat desinformatiecampagnes in combinatie met digitale hulpmiddelen een bedreiging vormen; wijst tevens op de specifieke bedreiging die nieuwe digitale technologieën vormen voor mensenrechtenverdedigers, oppositiefiguren, journalisten en anderen met betrekking tot het controleren, inperken en ondermijnen van hun activiteiten; dringt aan op intensievere inspanningen om een alomvattend mondiaal rechtskader voor digitale technologieën tot stand te brengen, dat moet profiteren van de mogelijke voordelen die dergelijke technologieën kunnen opleveren voor het menselijk welzijn, met strikte eerbiediging van de mensenrechten; benadrukt het belang van een open, vrije, stabiele en veilige cyberspace waarin de kernwaarden van democratie, mensenrechten en de rechtstaat worden ondersteund; pleit met klem voor vrijwillige, vrijblijvende normen voor verantwoordelijk staatsgedrag in cyberspace met eerbiediging van de privacy en grondrechten van de burgers; pleit voor de spoedige vaststelling van een wet inzake artificiële intelligentie (AI) die doeltreffend waarborgt dat AI voor dit doeleinde wordt gebruikt, met bijzondere aandacht voor AI met een hoog risico; pleit ervoor de aandachtseconomie, die onder meer wordt toegepast

door socialemediaplatforms, op te nemen in het toepassingsgebied van AI met een hoog risico teneinde te vermijden dat kwetsbare groepen het slachtoffer worden van desinformatie en manipulatie van de publieke opinie;

112. betreft de praktijken die onder meer autoritaire regimes bezigen om de toegang van burgers tot het internet te beperken, waaronder het laten uitvallen van het internet tijdens openbare vergaderingen en demonstraties; verzoekt de EU en de lidstaten om in samenwerking met andere democratische landen te investeren in onderzoek en technologie die onverstoorde, betaalbare globale toegang tot het internet mogelijk maakt; roept de EU op onderzoek te financieren naar doeltreffende digitale methoden om digitaal verspreid(e) nepnieuws, desinformatie en kwaadwillige propaganda te filteren en tegen te gaan;

o

o o

113. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de VN-Veiligheidsraad, de secretaris-generaal van de VN, de voorzitter van de 78e zitting van de Algemene Vergadering van de VN, de voorzitter van de VN-Mensenrechtenraad, de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten en de delegatiehoofden van de EU.

BIJLAGE I

INDIVIDUELE ZAKEN, DOOR HET EUROPEES PARLEMENT AANGEKAART TUSSEN JANUARI EN NOVEMBER 2022

LAND	ACHTERGROND	DOOR HET PARLEMENT ONDERNOMEN ACTIE
Persoon of personen BELARUS Sjarhej Tsichanowski, Mikola Statkevitsj, Viktor Babaryka, Maryja Kalesnikava, Maksim Znak, Ihar Losik, Artsjom Sakaw, Oeladimir Tsyhanovitsj en Dzmitry Papow	Sjarhej Tsichanowski, Mikola Statkevitsj, Viktor Babaryka, Maryja Kalesnikava, Maksim Znak, Ihar Losik, Artsjom Sakaw, Oeladimir Tsyhanovitsj en Dzmitry Papow zijn politieke tegenstanders en activisten die zijn gearresteerd en vastgehouden na de protesten in Belarus in 2021.	<p>Het Europees Parlement nam op 19 mei 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het feit betreurt dat politiek gemotiveerde processen achter gesloten deuren en zonder behoorlijke rechtsgang worden gevoerd, hetgeen een schending inhoudt van de internationale verplichtingen en verbintenissen van het land, en heeft geleid tot de strenge en ongerechtvaardigde straffen die zijn uitgesproken tegen oppositieleiders, met name tegen Sjarhej Tsichanowski, Mikola Statkevitsj, Viktor Babaryka, Maryja Kalesnikava, Maksim Znak, Ihar Losik, Artsjom Sakaw, Oeladimir Tsyhanovitsj en Dzmitry Papow.
BRAZILIË Dom Philips en Bruno Pereira	<p>Op 5 juni 2022 verdwenen de Britse journalist Dom Phillips, die schreef voor de krant The Guardian, en de Braziliaanse expert op het gebied van inheemse volkeren Bruno Pereira, voormalig ambtenaar van de National Indian Foundation (Funai), in de Javari-vallei, tussen de riviergemeenschap van São Rafael en de stad Atalaia do Norte, in de staat Amazonas, in Noord-Brazilië. Zij werden vermoord en hun lichamen werden op 15 juni 2022 gevonden.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 7 juli 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wrede moorden op milieubeschermers, mensenrechtenverdedigers en leden van inheemse volkeren in Brazilië ten stelligste veroordeelt, met als meest recente voorbeeld de moord op journalist Dom Phillips en activist Bruno Pereira; - er bij de Braziliaanse autoriteiten op aandringt een uitgebreid, onpartijdig en onafhankelijk onderzoek naar deze moorden uit te voeren en te allen tijde het recht op een eerlijke rechtsgang ten volle te handhaven.

<p>CAMBODJA</p> <p>Kem Sokha, Sam Rainsy en Mu Sochua</p> <p>Kem Ley en Sin Khon</p>	<p>Kem Sokha was voorzitter van de Cambodjaanse oppositiepartij (Cambodia National Rescue Party, CNRP). Op 3 september 2017 werd hij gearresteerd en vervolgens beschuldigd van verraad. Op 10 november 2019 werd het huisarrest van Kem Sokha opgeheven.</p> <p>Sam Rainsy was de vorige voorzitter van de CNRP en Mu Sochua was de vicevoorzitter van de partij. In maart 2021 werden negen hooggeplaatste leiders van de CNRP, waaronder Sam Rainsy, bij verstek schuldig bevonden aan “het aanzetten tot het plegen van een misdrijf” en “het beramen van een aanval” op grond van het wetboek van strafrecht, en tot 25 jaar gevangenisstraf veroordeeld.</p> <p>De politieke activisten Kem Ley en Sin Khon werden vermoord en deze moordzaken werden niet opgehelderd.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 5 mei 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ontbinding van de CNRP veroordeelt en zijn oproep herhaalt om de aanklachten tegen Kem Sokha, Sam Rainsy, Mu Sochua en andere oppositieleden onmiddellijk te laten vallen; - er bij de Cambodjaanse autoriteiten op aandringt alle gewetensgevangenen onmiddellijk vrij te laten, evenals de gevangenen die worden vastgehouden hoewel zij slechts hun rechtmatige werk verrichtten of hun rechten uitoefenden, met inbegrip van journalisten, mensenrechtenverdedigers, milieuactivisten en vakbondsleden; de Cambodjaanse autoriteiten verzoekt een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar alle beschuldigingen van pesterijen, intimidatie, willekeurige arrestaties en foltering van en gewelddaden ten aanzien van leden van oppositiepartijen en actoren uit het maatschappelijk middenveld, en de daders voor de rechter te brengen; - er bij de Cambodjaanse autoriteiten op aandringt ervoor te zorgen dat alle beschuldigingen van buitengerechterlijke executies onverwijld en onpartijdig worden onderzocht, met inbegrip van de zaken van Sin Khon en Kem Ley, en dat de daders worden vervolgd; de Cambodjaanse autoriteiten verzoekt alle nodige maatregelen te nemen om dergelijke executies te voorkomen en een halt toe te roepen.
<p>CHINA, HONGKONG</p> <p>Joshua Wong, Sze-yiu Koo, Albert Ho, Martin Lee, Margaret Ng, Kok Tsz-lun,</p>	<p>Joshua Wong, Sze-yiu Koo, Albert Ho, Martin Lee, Margaret Ng, Kok Tsz-lun, Chow Hang-tung en Lee Cheuk-yan zijn prominente voorvechters van de</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 20 januari 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de regering van Hongkong verzoekt

<p>Chow Hang-tung en Lee Cheuk-yan</p> <p>Gui Minhai</p>	<p>democratie, die in 2021 werden veroordeeld wegens hun vreedzame betrokkenheid bij protesten in Hongkong.</p> <p>Gui Minhai is een in China geboren Zweeds staatsburger en inwoner van Hongkong. Na zijn verdwijning bleek dat hij op een niet nader genoemde plaats op het Chinese vasteland wordt vastgehouden. Als boekverkoper werd hij door een rechtbank veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf voor het “onrechtmatig verstrekken van informatie aan overzeese partijen”.</p>	<p>alle politieke gevangenen in Hongkong vrij te laten;</p> <ul style="list-style-type: none"> - aandringt op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van en intrekking van alle aanklachten tegen alle in de afgelopen jaren gearresteerde vreedzame demonstranten van Hongkong, die gewoon hun recht op vrije meningsuiting of andere mensenrechten hebben uitgeoefend, zoals Joshua Wong, Koo Sze-yiu, Martin Lee, Albert Ho en Margaret Ng, alsmede Kok Tsz-lun, die zowel de Chinese als de Portugese nationaliteit heeft en dus EU-onderdaan is, in 2020 in Shenzhen tot zeven maanden gevangenisstraf werd veroordeeld omdat hij geprobeerd zou hebben Hongkong per boot te ontvluchten en momenteel in Hongkong in hechtenis zit in afwachting van zijn proces; - de zaken die aan de gang zijn veroordeelt, onder andere die van mensenrechtenactivisten Chow Hang-tung, Lee Cheuk-yan en Albert Ho; - om onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating verzoekt van de in de VRC gedetineerde Zweedse boekhandelaar Gui Minhai.
<p>Joseph Zen</p>	<p>Kardinaal Joseph Zen was de zesde bisschop van de katholieke kerk van Hongkong. Hij kwam op voor mensenrechten en fundamentele vrijheden en was van groot belang voor de prodemocratische beweging. Op 11 mei 2022 werd hij gearresteerd en vervolgens op borgtocht vrijgelaten.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 7 juli 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de arrestatie veroordeelt van kardinaal Joseph Zen, een van de belangrijkste pleitbezorgers van de prodemocratische beweging in Hongkong, en van de vier andere beheerders van het 612-hulpfonds; in deze arrestaties een aanval ziet op de in de basiswet van Hongkong gewaarborgde vrijheden, waaronder de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, met name na de ontbinding van meer dan zestig maatschappelijke organisaties, en van mening is dat deze arrestaties erop

		<p>wijzen dat de Volksrepubliek China ernaar blijft streven om systematisch een einde te maken aan de resterende autonomie en vrijheden van Hongkong en de prodemocratische beweging te onderdrukken;</p> <p>- meent dat deze arrestaties een duidelijk bewijs zijn van het voornemen van John Lee Ka-Chiu om elk kritisch geluid nog sterker te onderdrukken en de repressie verder te intensiveren.</p>
<p>EGYPTE</p> <p>Mohamed “Oxygen” Ibrahim, Mohamed Adel, Alaa Abdel Fattah, Ibrahim Metwally Hegazy, Mohamed El Baqer, Hoda Abdelmoniem, Ezzat Ghoneim, Ahmed Amasha, Abdel Moneim Aboul Fotouh, Mohamed El Kassas, Ziad Abu El Fadl, Aisha El Shater, Mohamed Abo Houraira, Manal Agrama, Marwa Arafa, Hala Fahmy, Safaa El Korbagy, Tawfik Ghanim, Seif Thabit, Safwan Thabit, Sherif al Rouby, Anas El-Beltagy, Ahmed Douma, Mohamed Adel Fahmy, Nermin Hussein, Haneen Hossam, Mawadda el-Adham, Ismail Iskandarani, Seif Fateen, Hisham Genena, Omar Mohammed Ali, Aymen Moussa, Omar el Hout, Ahmed Moussa Abd El Khaleq en Ahmed Fayeze</p> <p>Giulio Regeni</p>	<p>Mohamed “Oxygen” Ibrahim, Mohamed Adel, Alaa Abdel Fattah, Ibrahim Metwally Hegazy, Mohamed El Baqer, Hoda Abdelmoniem, Ezzat Ghoneim, Ahmed Amasha, Abdel Moneim Aboul Fotouh, Mohamed El Kassas, Ziad Abu El Fadl, Aisha El Shater, Mohamed Abo Houraira, Manal Agrama, Marwa Arafa, Hala Fahmy, Safaa El Korbagy, Tawfik Ghanim, Seif Thabit, Safwan Thabit, Sherif al Rouby, Anas El-Beltagy, Ahmed Douma, Mohamed Adel Fahmy, Nermin Hussein, Haneen Hossam, Mawadda el-Adham, Ismail Iskandarani, Seif Fateen, Hisham Genena, Omar Mohammed Ali, Aymen Moussa, Omar el Hout, Ahmed Moussa Abd El Khaleq en Ahmed Fayeze zijn mensenrechtenverdedigers, juristen, journalisten en bloggers die wegens het uitoefenen van hun recht op vrijheid van meningsuiting zijn gearresteerd en vastgehouden.</p> <p>Giulio Regeni was een Italiaanse promovendus die in Caïro onderzoek deed naar de ontwikkeling van onafhankelijke vakbonden en contact had met politieke tegenstanders. Hij verdween op 25 januari 2016 nadat hij zijn huis in Caïro had verlaten. Zijn lichaam werd op 3 februari 2016 gevonden langs een weg in een</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 24 november 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <p>- de Egyptische autoriteiten met klem oproept tot de onmiddellijke vrijlating van Mohamed “Oxygen” Ibrahim, Mohamed Adel, Alaa Abdel Fattah en de drie advocaten aan wie de mensenrechtenprijs 2020 van de Raad van de balies van de Europese Unie is toegekend: Ibrahim Metwally Hegazy, Mohamed El Baqer en Hoda Abdelmoniem, alsook Ezzat Ghoniem, Ahmed Amasha, Abdel Moneim Aboul Fotouh, Mohamed El Kassas, Ziad Abu El Fadl, Aisha El Shater, Mohamed Abo Houraira, Manal Agrama, Marwa Arafa, Hala Fahmy, Safaa El Korbagy, Tawfik Ghanim, Seif Thabit, Safwan Thabit, Sherif al Rouby, Anas El-Beltagy, Ahmed Douma, Mohamed Adel Fahmy, Nermin Hussein, Haneen Hossam, Mawadda el-Adham, Ismail Iskandarani, Seif Fateen, Hisham Genena, Omar Mohammed Ali, Aymen Moussa, Omar el Hout, Ahmed Moussa Abd El Khaleq en Ahmed Fayeze, die net als vele anderen onwettig worden vastgehouden; benadrukt dat deze vrouwen en mannen Egyptische mensenrechtenverdedigers, journalisten, vreedzame activisten, politici en sociale media-influencers</p>

	<p>buitenwijk van Caïro. Op zijn lichaam werden sporen van ernstige mishandeling en diverse vormen van foltering aangetroffen. De Egyptische autoriteiten hebben de voortgang van het onderzoek in deze zaak belemmerd en verhinderd dat de waarheid over de ontvoering, foltering en liquidatie van Giulio Regeni aan het licht komt.</p>	<p>zijn, of zakenmensen die geweigerd hebben hun bezittingen aan het leger te verkopen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Egyptische autoriteiten met klem verzoekt om de onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrijlating van de Brits-Egyptische mensenrechtenverdediger en vreedzame activist Alaa Abdel Fattah, winnaar van prijzen van Deutsche Welle en Verslaggevers zonder Grenzen, die al bijna een heel decennium willekeurig vastzit op grond van niet-bewezen aanklachten in verband met zijn geweldloze en legitieme oproep voor meer rechten en vrijheden (en wiens zaak zeker geen uitzondering vormt), en hem toe te staan direct te vertrekken naar het VK; onderstreept dat zowel de Duitse kanselier Olaf Scholz als de Franse president Emmanuel Macron op zijn vrijlating heeft aangedrongen; - zijn scherpe veroordeling herhaalt van het wijdverbreide gebruik van foltering door het Egyptische veiligheidsapparaat; in herinnering brengt dat de Egyptische revolutie van 25 januari 2011 begon als een publiek protest tegen de straffeloosheid van de politie naar aanleiding van de foltering en liquidatie van (onder andere) blogger Khaled Said; Egypte met klem verzoekt volledig met de Italiaanse autoriteiten samen te werken bij het onderzoek naar de moord op de Italiaanse promovendus Giulio Regeni, die in 2016 door mensen van de veiligheidsdienst werd doodgemarteld; - in de meest krachtige bewoordingen de dood door foltering veroordeelt van econoom Ayman Hadhoud, die op 5 maart 2022 is gestorven na door veiligheidsfunctionarissen te zijn ontvoerd en vastgezet naar aanleiding van zijn kritiek op het economisch beleid, en het ten zeerste betreurt dat
--	--	---

		<p>geen onafhankelijke lijkschouwing heeft plaatsgevonden en het Egyptische openbaar ministerie geen geloofwaardig onderzoek heeft ingesteld;</p> <p>- Egypte met klem aanspoort alle 21 journalisten vrij te laten die momenteel in de gevangenis zitten omdat ze hun werk hebben gedaan, zoals gedocumenteerd door Verslaggevers zonder Grenzen en het Comité voor de Bescherming van Journalisten; onderstreept dat alle Egyptenaren het recht hebben op toegang tot niet door hun regering gecensureerde informatie; nota neemt van het besluit, dat aan het begin van de COP27-conferentie onder druk is genomen, om toegang te verlenen tot bepaalde websites van mensenrechten-ngo's en onafhankelijke kranten als Medium, Mada Masr of Human Rights Watch; evenwel beklemtoont dat Egyptenaren altijd toegang tot dergelijke websites zouden moeten hebben, ook na afloop van de conferentie; de Egyptische autoriteiten dan ook met klem verzoekt alle journalisten die sinds november 2022 zijn aangehouden, vrij te laten: Khaled Abdelwahab Radwan, Ahmed Fayez, Alaa Abdelfattah, Ismail Alexandrani, Mohamed Ibrahim (alias Mohamed Oxygen), Ahmed Allaam, Hamdi al-Zaeem, Tawfik Ghanem, Rabie al-Sheikh, Adallah Shusha, Khaled Sahloob, Bahaa al-Din Ibrahim Nemat Allah, Hisham Abdel Aziz, Mohamed Said Fahmy, Badr Mohamed Badr, Raouf Ebeid, Mostafa Saad, Mohamed Mostafa Moussa, Mahmoud Saad Diab en Amr Shnin.</p>
<p>GEORGIË Nika Gvaramia</p>	<p>Op 16 mei 2022 werd Nika Gvaramia, directeur van televisiezender Mtavari, veroordeeld</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 9 juni 2022 een resolutie aan waarin het:</p>

	<p>tot drieënhalft jaar gevangenisstraf op grond van dubieuze beschuldigingen van witwassen, omkoping en valsheid in geschrifte in verband met zijn vroegere activiteiten als directeur van Rustavi 2 TV. De veroordeling wordt in Georgië over het algemeen gezien als een poging om een criticus van de huidige regering monddood te maken.</p>	<p>- zich uitspreekt tegen de veroordeling op 16 mei 2022 van Nika Gvaramia, de directeur van de belangrijkste oppositiegezinde televisiezender, een vonnis een vonnis dat duidelijk maakt waarom het rechtsstelsel van Georgië blijvend gewantrouwd wordt; de oproep van Verslaggevers zonder Grenzen tot een herziening van de veroordeling van Nika Gvaramia steunt; nogmaals benadrukt dat de regering dringend werk moet maken van de hervormingen van de rechterlijke macht door middel van een breed en inclusief partijoverschrijdend proces, teneinde de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechterlijke macht te vergroten, in overeenstemming met de verbintenissen die zijn aangegaan als geassocieerde partner van de EU.</p>
<p>IRAN</p> <p>Ahmadreza Djalali</p> <p>Narges Mohammadi</p> <p>Mehdi Mahmoudian</p> <p>Nasrin Sotoudeh</p>	<p>Ahmadreza Djalali is een Iraans-Zweedse arts, docent en onderzoeker. Hij werd in april 2016 gearresteerd en ter dood veroordeeld op beschuldiging van spionage en verraad.</p> <p>Narges Mohammadi is een mensenrechtenverdediger die in mei 2016 tot 16 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld wegens het opzetten en leiden van een mensenrechtenbeweging die campagne voert voor de afschaffing van de doodstraf.</p> <p>Mehdi Mahmoudian is een mensenrechtenverdediger, politiek journalist en blogger die een gevangenisstraf van vijf jaar (2009-2014) heeft uitgezeten op beschuldiging van “opstand tegen het regime” wegens zijn rol bij het documenteren van klachten over verkrachting en mishandeling van gedetineerden in het detentiecentrum</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 17 februari 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er bij de Iraanse autoriteiten op aandringt alle aanklachten tegen dr. Ahmadreza Djalali onmiddellijk in te trekken, hem vrij te laten en schadeloos te stellen, en te stoppen met het bedreigen van zijn familie in Iran en Zweden; - de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de EU-lidstaten nogmaals verzoekt om hun uiterste best te doen om de terechtstelling van dr. Ahmadreza Djalali te voorkomen; - de Iraanse autoriteiten oproept tot vrijlating van alle politieke gevangenen, met inbegrip van mensenrechtenverdedigers, en in het bijzonder de prominente mensenrechtenverdediger

<p>Masha Amini</p>	<p>van Kahrizak.</p> <p>Nasrin Sotoudeh is een mensenrechtenadvocaat die voor de rechten van vrouwen, kinderen, lhbt'ers, gevangenen, religieuze minderheden, journalisten en kunstenaars heeft gestreden, alsook voor mensen die ter dood zijn veroordeeld. In 2012 werd haar de Sacharovprijs van het Europees Parlement toegekend. Zij wordt sinds 2018 vastgehouden omdat zij vrouwen vertegenwoordigde die protesteerden tegen de Iraanse wet die het dragen van een hidjab verplicht stelt. In maart 2019 werd zij veroordeeld tot 38 jaar gevangenis en 148 zweepslagen. Op 7 november 2020 werd zij tijdelijk vrijgelaten uit de gevangenis, nadat ze zes weken in hongerstaking was gegaan.</p> <p>Mahsa Amini was een 22-jarige Iraans-Koerdische vrouw die in Teheran werd gearresteerd door de Iraanse “zedenpolitie” omdat ze zich niet zou hebben gehouden aan de wettelijke verplichting om een hoofddoek te dragen. Volgens ooggetuigen werd Mahsa Amini door de zedenpolitie in een busje geduwd en werd zij tijdens haar overbrenging naar het detentiecentrum van Vozara in Teheran geslagen. Kort daarna raakte ze in coma. Op 16 september 2022 overleed ze onder politiebewaking in een nabijgelegen ziekenhuis.</p>	<p>Narges Mohammadi, de politiek journalist Mehdi Mahmoudian, die onlangs tot zeven extra maanden gevangenisstraf is veroordeeld vanwege zijn werk tegen de doodstraf, en winnaar van de Sacharovprijs Nasrin Sotoudeh.</p> <p>Het Europees Parlement nam op 6 oktober 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de krachtigste bewoordingen de dood van Mahsa Amini na haar gewelddadige arrestatie en mishandeling door de Iraanse zedenpolitie veroordeelt; zijn medeleven betuigt aan haar familie en vrienden en de families van al degenen die tijdens de recente protesten in Iran zijn omgekomen; - de Iraanse regering oproept een onpartijdig en doeltreffend onderzoek door een onafhankelijke bevoegde autoriteit toe te staan naar de tragische dood van Mahsa Amini en de beschuldigingen van foltering en mishandeling.
<p>KAZACHSTAN</p> <p>Bekizhan Mendygazyev, Erulan Amirov, Igor Chuprina, Ruslan</p>	<p>Bekizhan Mendygazyev, Erulan Amirov, Igor Chuprina, Ruslan Ginatullin, Yerzhan Yelshibayev, Saltanat Kusmankyzy, Baurzhan Jussupov, Nataliya Dauletiyarova,</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 20 januari 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er bij de regering van Kazachstan op

<p>Ginatullin, Yerzhan Yelshibayev, Saltanat Kusmankyzy, Baurzhan Jussupov, Nataliya Dauletlyarova, Rinat Batkayev, Yerbol Yeskhozin, Askar Kayyrbek, Ulasbek Akhmetov, Askhat Zheksebajev, Kairat Klyshev, Noyan Rakhimzhanov, Abai Begimbetov en Raigul Sadyrbayeva</p>	<p>Rinat Batkayev, Yerbol Yeskhozin, Askar Kayyrbek, Ulasbek Akhmetov, Askhat Zheksebajev, Kairat Klyshev, Noyan Rakhimzhanov, Abai Begimbetov en Raigul Sadyrbayeva zijn politieke tegenstanders of activisten die worden vastgehouden omdat zij hun recht op vrijheid van meningsuiting hebben uitgeoefend.</p>	<p>aandringt de willekeurig vastgehouden demonstranten en activisten onmiddellijk vrij te laten; er bij de autoriteiten van Kazachstan op aandringt alle politieke gevangenen onmiddellijk vrij te laten en volledig te rehabiliteren, onder wie Bekjan Mendigazijev, Erulan Amirov, Igor Tsjuprina, Ruslan Ginatullin, Jerzjan Jelschibajev, Saltanat Kusmankizi, Baurjan Jussupov, Nataliya Dauletlyarova, Rinat Batkajev, Jerbol Jeskozjin, Askar Kayyrbek, Ulasbek Achmetov, Aschat Zjeksebajev, Kairat Klisjev, Noyan Rachimzjanov, Abai Begimbetov en Raigul Sadyrbajeva;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de autoriteiten verzoekt om opheffing van de maatregelen van voorlopige hechtenis en huisarrest en de vrijheidsbeperkende maatregelen ten aanzien van activisten uit het maatschappelijk middenveld.
<p>MEXICO</p> <p>María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínez, José Luis Gamboa, Heber López Vásquez en Roberto Toledo</p>	<p>Maria de Lourdes Maldonado López, een omroepjournalist, en Margarito Martínez, een freelance fotograaf, werden in januari 2022 doodgeschoten in Tijuana, in de staat Baja Californië. José Luis Gamboa, een journalist en redacteur van nieuwswebsites, werd op 10 januari 2022 in Veracruz doodgestoken. Heber López Vásquez werd op 10 februari 2022 in Salina Cruz, in de staat Oaxaca, doodgeschoten. Roberto Toledo, een cameraman en video-editor voor nieuwswebsites, werd op 31 januari 2022 in Zitácuaro, in de staat Michoacán, doodgeschoten.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 10 maart 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bedreiging, intimidatie en liquidatie veroordeelt van journalisten en mensenrechtenverdedigers in Mexico, met inbegrip van milieubeschermers en leden van inheemse volkeren en gemeenschappen; de autoriteiten verzoekt de liquidaties snel, grondig, onafhankelijk en onpartijdig, en in het geval van journalisten en mediawerkers, overeenkomstig het goedgekeurde protocol voor het onderzoek naar misdrijven tegen de vrijheid van meningsuiting te onderzoeken; - zijn diepste medeleven, solidariteit en deelneming met alle slachtoffers en hun familie uitsprekt; nogmaals zijn bezorgdheid uitsprekt over het klimaat van onveiligheid en vijandigheid waarmee

		mensenrechtenverdedigers en journalisten worden geconfronteerd en zijn solidariteit met hen betuigt.
<p>MYANMAR</p> <p>Win Myint en Aung San Suu Kyi</p> <p>Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Aye, Maung Maung Myo, Thurin Kyaw, Hanthar Nyein, Than Htike Aung, Ye Yint Tun, Tu Tu Tha, Soe Yarzar Tun en Aung San Lin</p>	<p>Win Myint en Aung San Suu Kyi waren van 2016 tot 2021 respectievelijk de tiende president en staatsadviseur van Myanmar. Zij werden tijdens de militaire staatsgreep van 2021 uit hun ambt ontheven en vervolgens tot lange gevangenisstraffen veroordeeld.</p> <p>Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Aye, Maung Maung Myo, Thurin Kyaw, Hanthar Nyein, Than Htike Aung, Ye Yint Tun, Tu Tu Tha, Soe Yarzar Tun en Aung San Lin zijn journalisten of mediawerkers die na de militaire staatsgreep in 2021 werden gearresteerd en vastgehouden.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 6 oktober 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aandringt op de onmiddellijke beëindiging van de onwettige noodtoestand in het land en op het herstel van de burgerregering, de terugkeer naar democratie en de snelle opening van het parlement met deelname van al zijn gekozen vertegenwoordigers; de inspanningen van de regering van nationale eenheid (NUG) met het oog op een vreedzame en democratische toekomst steunt; - de militaire junta verzoekt president Win Myint, staatsadviseur Aung San Suu Kyi en alle anderen die op basis van ongefundeerde beschuldigingen zijn gearresteerd, onvoorwaardelijk vrij te laten, de macht over te dragen aan de legitieme autoriteiten, de rechtsstaat en de mediavrijheid te eerbiedigen en onmiddellijk een eind te maken aan de tegen de bevolking van Myanmar gerichte militaire aanvallen, luchtaanvallen en gewelddadigheden; - er bij de militaire junta op aandringt alle politiek gemotiveerde aanklachten tegen leden van de pers en mediawerkers in te trekken en alle journalisten die ten onrechte worden vastgehouden, onvoorwaardelijk vrij te laten, onder wie Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Aye, Maung Maung Myo, Thurin Kyaw, Hanthar Nyein, Than Htike Aung, Ye Yint Tun, Tu Tu Tha, Soe Yarzar Tun en Aung San Lin; de junta verzoekt de nodige medische zorg te verlenen aan Sithu Aung Myint, wiens gezondheidstoestand uiterst zorgwekkend is.

<p>NICARAGUA</p> <p>Hugo Torres</p> <p>Manuel Salvador García</p> <p>Rolando Álvarez</p>	<p>Hugo Torres was een van de leiders van de Sandinistische Revolutie in 1970 en een gepensioneerd generaal van de Nicaraguaanse strijdkrachten. Deze politieke tegenstander zat acht maanden in de gevangenis wegens verraad en overleed daar in februari 2022.</p> <p>Manuel Salvador García is een priester die tot twee jaar gevangenisstraf is veroordeeld omdat hij vijf personen met een mes zou hebben bedreigd.</p> <p>Bisschop Rolando Álvarez speelde een belangrijke rol als bemiddelaar in</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 9 juni 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de krachtigste bewoordingen zijn veroordeling uitspreekt over het systematische harde optreden tegen politieke oppositiepartijen, de onderdrukking van actoren van het maatschappelijk middenveld, mensenrechtenverdedigers en de media, andere mediawerkers, journalisten en hun familieleden, studenten, leden van de katholieke kerk en anderen, alsook over de aanhoudende corruptie van functionarissen van het Nicaraguaanse regime; - de dood in gevangenschap van Hugo Torres ten stelligste veroordeelt; - de arrestatie op 1 juni 2022 van priester Manuel Salvador García, die nog steeds in voorlopige hechtenis zit, veroordeelt en tot zijn onmiddellijke vrijlating oproept; - de onrechtmatige detentie, het gebrek aan garanties bij rechtszaken en de illegale veroordeling van politieke gevangenen in Nicaragua veroordeelt; er bij de Nicaraguaanse autoriteiten op aandringt de waarborgen voor de volledige uitoefening van de burger- en politieke rechten van alle Nicaraguanen te herstellen, een einde te maken aan de vervolging van de democratische oppositie, de pers en het maatschappelijk middenveld, de sinds april 2018 gevangengehouden personen onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten, de gerechtelijke procedures tegen hen te annuleren en een veilige terugkeer naar huis van alle vluchtelingen en ballingen mogelijk te maken. <p>Het Europees Parlement nam op 15 september 2022 een resolutie aan</p>
--	--	--

	<p>de nationale dialoog van 2018 en heeft voortdurend opgeroepen tot een vreedzame en beredeneerde dialoog in Nicaragua.</p> <p>Op 19 augustus 2022 werd hij in zijn woonplaats gearresteerd en naar verluidt naar Managua gebracht en in de woning van zijn ouders onder huisarrest geplaatst.</p>	<p>waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de krachtigste bewoordingen de onderdrukking en de arrestaties van leden van de rooms-katholieke kerk in Nicaragua, en met name de arrestatie van bisschop Rolando Álvarez veroordeelt; - er bij het Nicaraguaanse regime op aandringt om onmiddellijk een einde te maken aan de onderdrukking en om de volledige eerbiediging van alle mensenrechten, met inbegrip van de vrijheid van meningsuiting, godsdienst en overtuiging, te herstellen; - aandringt op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle willekeurig gevangengenomen personen, waaronder bisschop Álvarez en degenen die samen met hem zijn gearresteerd, en er tevens op aandringt alle gerechtelijke procedures tegen hen, met inbegrip van hun straffen, nietig te verklaren.
<p>FILIPIJNEN</p> <p>Leila De Lima</p>	<p>Leila De Lima is een politicus, advocaat en mensenrechtenverdediger, die van 2016 tot 2022 senator van de Filipijnen was. Zij werd gearresteerd en vastgehouden wegens vermeende beschuldigingen in verband met corruptie en drugshandel.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 17 februari 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de autoriteiten van de Filipijnen nogmaals oproept om een einde te maken aan de politieke intimidatie van senator Leila De Lima, haar onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating te gelasten, en degenen die verantwoordelijk zijn voor haar willekeurige detentie en andere mensenrechtenschendingen die tegen haar zijn begaan, zoals gendergerelateerde aanvallen en schendingen van haar recht op een eerlijke rechtsgang, in eerlijke processen te vervolgen.
<p>RUSLAND</p> <p>Aleksej Navalny</p>	<p>Aleksej Navalny is een vooraanstaande Russische oppositieleider, advocaat, blogger en anticorruptieactivist. Hij kreeg</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 7 april 2022 een resolutie aan waarin het:</p>

	<p>internationale bekendheid door het organiseren van demonstraties tegen de Russische president Poetin en diens regering, en door zich kandidaat te stellen voor de presidentsverkiezingen en zich in te zetten voor hervormingen op het gebied van corruptiebestrijding. In augustus 2020 werd hij vergiftigd, waarna hij enkele maanden in Berlijn doorbracht om te herstellen. Bij zijn terugkeer naar Moskou in januari 2021 werd hij gearresteerd en sindsdien wordt hij vastgehouden in een zwaarbeveiligde strafkolonie. Eind maart 2021 ging hij langdurig in hongerstaking om te protesteren tegen zijn gebrek aan toegang tot medische zorg.</p>	<p>- resoluut de opsluiting van Aleksej Navalny, winnaar van de Sacharovprijs, veroordeelt, nogmaals oproept tot onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Navalny en de honderden andere Russische burgers die ongegrond gevangen worden gehouden, louter en alleen omdat zij de moed hadden te demonstreren voor democratie en vrede of voor betere bescherming van hun rechten, waaronder het recht op vrijheid van meningsuiting en vreedzame vergadering; - de Russische autoriteiten verzoekt de omstandigheden in gevangenissen en detentiecentra te verbeteren om te voldoen aan de internationale normen; de humanitaire situatie van Aleksej Navalny en zijn gezondheid en veiligheid als een prioritair punt van zorg voor de EU beschouwt; de Russische autoriteiten verzoekt alle nodige maatregelen te nemen om de rechten van Aleksej Navalny tijdens zijn onwettige detentie volledig te waarborgen;</p> <p>- het feit hekelt dat het recht van Aleksej Navalny op een eerlijk proces niet is geëerbiedigd en nogmaals de ogenblikkelijke instelling eist van een transparant onderzoek naar de vergiftiging van Aleksej Navalny.</p>
<p>TADZJIKISTAN</p> <p>Ulfatkhonim Mamadshoeva, Daleri Imomali, Abdullo Ghurbati, Manuchehr Kholiknazarov, Faromuz Irgashov, Khursand Mamadshoev, Chorshanbe Chorshanbiev en Amriddin Alovatshoev</p>	<p>Ulfatkhonim Mamadshoeva, Daleri Imomali, Abdullo Ghurbati, Manuchehr Kholiknazarov, Faromuz Irgashov, Khursand Mamadshoev, Chorshanbe Chorshanbiev en Amriddin Alovatshoev zijn advocaten, mensenrechtenverdedigers en journalisten die zijn gearresteerd en vastgehouden na de protesten in de autonome regio Gorno-Badachsjan in mei 2022.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 7 juli 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <p>- de Tadzjiekse autoriteiten verzoekt om alle willekeurig opgesloten personen onmiddellijk vrij te laten en alle aanklachten tegen hen in te trekken, en een einde te maken aan de politieke vervolging van mensenrechtenactivisten en invloedrijke aanhangers van de demonstranten, waaronder Ulfatkhonim Mamadshoeva, Daleri Imomali, Abdullo Ghurbati, Manuchehr Kholiknazarov, Faromuz</p>

		Irgashov, Khursand Mamadshoev, Chorshanbe Chorshanbiev en Amriddin Alovatshoev.
<p>TURKIJE</p> <p>Osman Kavala</p> <p>Mücella Yapıcı, Can Atalay, Tayfun Kahraman, Ali Hakan Altınay, Yiğit Ali Ekmekçi, Çiğdem Mater Utku en Mine Özerden</p>	<p>Osman Kavala is een filantroop en prominent verdediger van de mensenrechten die in april 2022 werd veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf zonder voorwaardelijke vrijlating, op beschuldiging van een poging om de regering omver te werpen.</p> <p>Architect Mücella Yapıcı, advocaat Can Atalay, planoloog Tayfun Kahraman, directeur van de Europese School voor Politiek van Boğaziçi Ali Hakan Altınay, oprichter van de Istanbul Bilgi Universiteit Yiğit Ali Ekmekçi, filmproducent Çiğdem Mater Utku en documentairemaker Mine Özerden werden op grond van dezelfde aanklacht tot 18 jaar gevangenisstraf veroordeeld.</p>	<p>Het Europees Parlement nam op 5 mei 2022 een resolutie aan waarin het:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de sterkst mogelijke bewoordingen de recente uitspraak van het 13e Hoge Strafhof van Istanbul veroordeelt waarbij Osman Kavala een verzwaarde levenslange gevangenisstraf werd opgelegd na meer dan vier en een half jaar onrechtvaardige en illegitieme detentie en minder dan drie maanden nadat het Comité van Ministers van de Raad van Europa een inbreukprocedure tegen Turkije had ingeleid omdat het land weigerde het juridisch bindende arrest van het EHRM uit te voeren; van mening is dat Osman Kavala op grond van onterechte beschuldigingen is veroordeeld, met als nevensdoel hem als verdediger van de mensenrechten het zwijgen op te leggen en kritische stemmen in Turkije af te schrikken; - eveneens zijn afkeuring uitspreekt over de veroordeling van de medegedaagden Mücella Yapıcı, Can Atalay, Tayfun Kahraman, Ali Hakan Altınay, Yiğit Ali Ekmekçi, Çiğdem Mater Utku en Mine Özerden; - oproept tot onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Osman Kavala conform het arrest van het EHRM van 2019, onmiddellijke intrekking van alle aanklachten tegen hem en volledige waarborging van zijn rechten en vrijheden, alsook tot onmiddellijke vrijlating van de andere zeven verdachten in de zaak; het feit veroordeelt dat Osman Kavala sinds oktober 2017 permanent van zijn vrijheid wordt beroofd en Turkije oproept te handelen in overeenstemming met zijn

		internationale en binnenlandse verplichtingen; - zijn volledige solidariteit betuigt met Osman Kavala en de overige verdachten in het Gezi-proces en hun families.
--	--	---

BIJLAGE II

LIJST VAN LAUREATEN EN FINALISTEN VAN DE SACHAROVPRIJS DIE IN DE GEVANGENIS ZITTEN EN VAN HUN VRIJHEID ZIJN BEROOFD

Jaar waarin de Sacharovprijs werd uitgereikt	Naam en voornaam	Laureaat / Finalist	Land	Situatie (Detentie / huisarrest / tijdelijk vrijgelaten)	Duur van de gevangenisstraf	Begindatum van detentie
2021	Aleksej Navalny	Laureaat	Rusland	Detentie	3,5 + 9 jaar	Januari 2021 (meest recent)
2020	Sjarhej Tsichanowski Maryja Kalesnikava Mikola Statkevitsj Ales Bjaljatski	Laureaat Laureaat Laureaat Laureaat	Belarus	Detentie Detentie Detentie Detentie	Onbekend Onbekend Onbekend Onbekend	29 mei 2020 7 september 2020 31 mei 2020 (meest recent) 15 juli 2021
2020	Porfirio Sorto Cedillo, José Avelino Cedillo, Orbin Naún Hernández, Kevin Alejandro Romero, Arnold Javier Aleman, Ever Alexander Cedillo, Daniel Marquez en Jeremías Martínez Díaz	Finalisten	Honduras	Detentie	Onbekend	1 september 2019, vrijgelaten op 24 februari 2022, na een uitspraak van het Hoogerechtshof van Honduras
2019	Ilham Tohti	Laureaat	China	Detentie	Onbekend	23 september 2014
2018	Nasser Zefzafi	Finalist	Marokko	Detentie	20 jaar	5 april 2019
2017	Dawit Isaak	Finalist	Eritrea	Incommunicado	Onbekend	23 september 2001
2015	Raif Badawi	Laureaat	Saudi-Arabië	Detentie	10 jaar	Vrijgelaten op 11 maart 2022, heeft een reisverbod van tien jaar
2012	Nasrin Sotoudeh	Laureaat	Iran	Detentie, met tijdelijk medisch verlof sinds juli 2021	38 jaar	6 maart 2019 (meest recent)
	Jafar Panahi	Laureaat	Iran	Detentie	6 jaar	Werd op 11 juli 2022 gedwongen een tien jaar oude gevangenisstraf uit te zitten
2011	Razan Zaitouneh	Laureaat	Syrië	Ontvoerd in		9 december 2013

				2013 Vermoedens van detentie en overlijden		
--	--	--	--	---	--	--

BIJLAGE III

LIJST VAN RESOLUTIES

Lijst van resoluties die in 2022 door het Europees Parlement werden aangenomen en die direct of indirect verband houden met mensenrechtenschendingen in de wereld

Land/regio	Goedkeuring door de voltallige vergadering	Titel
<i>Afrika</i>		
Burkina Faso+	17.02.2022	<u>De politieke crisis in Burkina Faso</u>
Burkina Faso	20.10.2022	<u>De situatie in Burkina Faso na de staatsgreep</u>
Tsjaad+	15.12.2022	<u>Het harde optreden van de militaire junta tegen vreedzame demonstraties in Tsjaad</u>
Democratische Republiek Congo	24.11.2022	<u>De gedwongen verplaatsing van mensen als gevolg van het escalerende conflict in het oosten van de Democratische Republiek Congo (DRC)</u>
Ethiopië+	6.10.2022	<u>De actuele humanitaire en mensenrechtensituatie in Tigray, Ethiopië, vooral van kinderen</u>
Sudan+	20.01.2022	<u>Politieke crisis in Sudan</u>
Oeganda/Tanzania+	15.09.2022	<u>Schendingen van mensenrechten in Oeganda en Tanzania in verband met investeringen in projecten op het gebied van fossiele brandstoffen</u>
West-Afrika en de Sahel	5.05.2022	<u>Bedreigingen voor de stabiliteit, veiligheid en democratie in West- en Sahel-Afrika</u>
<i>Noord- en Zuid-Amerika</i>		
Brazilië+	7.07.2022	<u>De situatie van degenen die opkomen voor de inheemse bevolking en het milieu in Brazilië, waaronder de moorden op Dom Philips en Bruno Pereira</u>
Guatemala+	7.04.2022	<u>De situatie van de rechtsstaat en de mensenrechten in de Republiek Guatemala</u>
Haïti+	6.10.2022	<u>De mensenrechtensituatie in Haïti, vooral in verband met bendege geweld</u>
Mexico+	10.03.2022	<u>De situatie van journalisten en mensenrechtenverdedigers in Mexico</u>
Nicaragua+	9.06.2022	<u>De instrumentalisering van justitie als instrument van repressie in Nicaragua</u>
Nicaragua+	15.09.2022	<u>Nicaragua, in het bijzonder de arrestatie van bisschop Rolando Álvarez</u>
<i>Azië</i>		
Afghanistan	7.04.2022	<u>De situatie in Afghanistan, met name de situatie van de rechten van de vrouw</u>
Afghanistan+	24.11.2022	<u>De mensenrechtensituatie in Afghanistan, in het bijzonder de achteruitgang van vrouwenrechten en</u>

		<u>aanvallen op onderwijsinstellingen</u>
Cambodja+	5.05.2022	<u>De voortdurende aanvallen op de politieke oppositie in Cambodja</u>
China+	5.05.2022	<u>Meldingen van aanhoudende orgaanroof in China</u>
China+	9.06.2022	<u>De mensenrechtensituatie in Xinjiang, inclusief de politiedossiers van Xinjiang</u>
China+	15.12.2022	<u>Het harde optreden van de Chinese regering tegen de vreedzame protesten in de Volksrepubliek China</u>
China, Hongkong+	20.01.2002	<u>Schendingen van fundamentele vrijheden in Hongkong</u>
China, Hongkong+	7.07.2022	<u>De arrestatie van kardinaal Zen en de beheerders van het 612-hulpfonds in Hongkong</u>
Kazachstan+	20.01.2022	<u>Situatie in Kazachstan</u>
Myanmar+	10.03.2022	<u>Myanmar, één jaar na de staatsgreep</u>
Myanmar+	6.10.2022	<u>De beknotting van mediavrijheid in Myanmar, met name het geval van Htet Khine, Sithu Aung Myint en Nyein Nyein Aye</u>
Noord-Korea+	7.04.2022	<u>De mensenrechtensituatie in Noord-Korea, met inbegrip van de vervolging van religieuze minderheden</u>
Filipijnen+	17.02.2022	<u>De recente ontwikkelingen op het gebied van de mensenrechten in de Filipijnen</u>
Tadzjikistan+	7.07.2022	<u>De situatie in de autonome provincie Gorno-Badachsjan in Tadzjikistan</u>
<i>Europa en landen van het Oostelijk Partnerschap</i>		
Armenië/Azerbeidzjan+	10.03.2022	<u>Vernietiging van cultureel erfgoed in Nagorno-Karabach</u>
Belarus	19.05.2022	<u>Vervolging van de oppositie en detentie van vakbondsleiders in Belarus</u>
Belarus+	24.11.2022	<u>De voortdurende onderdrukking van de democratische oppositie en het maatschappelijk middenveld in Belarus</u>
Georgië+	9.06.2022	<u>Schendingen van de mediavrijheid en veiligheid van journalisten in Georgië</u>
Turkije+	5.05.2022	<u>De zaak van Osman Kavala in Turkije</u>
Rusland+	7.04.2022	<u>Toenemende repressie in Rusland, waaronder de zaak-Aleksej Navalny</u>
Oekraïne/Rusland	1.03.2022	<u>De aanval van Rusland op Oekraïne</u>
Oekraïne/Rusland+	15.09.2022	<u>Schendingen van de mensenrechten in samenhang met de gedwongen verplaatsing van Oekraïense burgers naar Rusland en de gedwongen adoptie van Oekraïense kinderen in Rusland</u>
Oekraïne/Rusland	7.04.2022	<u>De escalatie van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne</u>
Oekraïne/Rusland	6.10.2022	<u>Conclusies van de bijeenkomst van de Europese Raad van 24 en 25 maart 2022: onder meer over de recentste ontwikkelingen in de oorlog tegen Oekraïne en de EU-sancties tegen Rusland en de tenuitvoerlegging daarvan</u>

Oekraïne	7.04.2022	EU-bescherming van kinderen en jongeren die vanwege de oorlog in Oekraïne op de vlucht zijn
Oekraïne	5.05.2022	De gevolgen van de oorlog tegen Oekraïne voor vrouwen
Oekraïne	19.05.2022	De strijd tegen straffeloosheid voor oorlogsmisdaden in Oekraïne
Oekraïne	20.10.2022	Culturele solidariteit met Oekraïne en een gemeenschappelijk noodresponsmechanisme voor cultureel herstel in Europa
<i>Midden-Oosten</i>		
Bahrein+	15.12.2022	De zaak van mensenrechtenverdediger Abdulhadi al-Khawaja in Bahrein
Egypte	24.11.2022	Mensenrechtensituatie in Egypte
Iran+	17.02.2022	De doodstraf in Iran
Iran	6.10.2022	De dood van Mahsa Amini en de onderdrukking van demonstranten voor vrouwenrechten in Iran
Israël/Palestina	14.12.2022	Vooruitzichten voor de tweestatenoplossing voor Israël en Palestina
Qatar	24.11.2022	De situatie van de mensenrechten in de context van het komende FIFA-wereldkampioenschap in Qatar
<i>Horizontale acties</i>		
Arbeidsrechten	9.06.2022	Een nieuw handelsinstrument om producten die met behulp van dwangarbeid zijn vervaardigd te verbieden
Minderheden	3.05.2022	De vervolging van minderheden op grond van godsdienst of levensovertuiging
Recht van kinderen	3.05.2022	EU-strategie voor de bevordering van onderwijs voor kinderen op de wereld
Recht op water	5.10.2022	Toegang tot water als mensenrecht – de externe dimensie
Vrouwenrechten en gendergelijkheid	17.02.2022	De prioriteiten van de EU voor de 66e zitting van de VN-Commissie voor de positie van de vrouw
	9.06.2022	Wereldwijde bedreigingen van abortusrechten: het mogelijk terugdraaien van het recht op abortus in de VS door het Hoogerechtshof
	7.07.2022	Het besluit van het Amerikaanse Hoogerechtshof om het recht op abortus in de Verenigde Staten af te schaffen en de noodzaak om het recht op abortus en de gezondheid van de vrouw te beschermen, ook binnen de EU

+ Spoedresolutie, overeenkomstig artikel 144 van het Reglement van het EP.

8.11.2022

ADVIES VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de Europese Unie ter zake
– jaarverslag 2022
(2022/2049(INI))

Rapporteur voor advies: Robert Biedroń

SUGGESTIES

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid verzoekt de bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien artikel 2 en artikel 3, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de Europese pijler van sociale rechten, en met name de beginselen 2, 3, 11 en 17,
- gezien het VN-verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW) van 18 december 1979,
- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989,
- gezien de Verklaring van Peking en het actieprogramma van Peking, die op 15 september 1995 tijdens de vierde Wereldvrouwenconferentie zijn aangenomen, alsmede de resultaten van de toetsingsconferenties ervan,
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa van 11 mei 2011 inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul),
- gezien zijn resolutie van 7 juli 2022 over het besluit van het Amerikaanse Hooggerechtshof om het recht op abortus in de Verenigde Staten af te schaffen en de noodzaak om het recht op abortus en de gezondheid van de vrouw te beschermen, ook binnen de EU²⁹,

²⁹ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0302.

- gezien het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, alsook de algemene opmerkingen van het Comité inzake economische, sociale en culturele rechten,
 - gezien het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en de resultaten van de toetsingsconferenties ervan,
 - gezien zijn resolutie van 23 oktober 2020 over gendergelijkheid in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU³⁰,
 - gezien het jaarverslag 2021 van de EU over mensenrechten en democratie in de wereld,
 - gezien zijn resolutie van 7 april 2022 over de EU-bescherming van kinderen en jongeren die vanwege de oorlog in Oekraïne op de vlucht zijn³¹,
 - gezien zijn resolutie van 5 mei 2022 over de gevolgen van de oorlog tegen Oekraïne voor vrouwen³²,
 - gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 25 november 2020 getiteld “EU-genderactieplan (GAP) III – Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU” (JOIN(2020) 17),
 - gezien zijn resolutie van 6 juli 2022 inzake de intersectionele discriminatie in de Europese Unie: de sociaaleconomische situatie van vrouwen van Afrikaanse, Midden-Oosterse, Latijns-Amerikaanse en Aziatische afkomst³³,
- A. overwegende dat gendergelijkheid een fundamentele waarde van de EU is; overwegende dat het recht op gelijke behandeling en non-discriminatie een grondrecht is dat verankerd is in de Verdragen en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: “het Handvest”), en volledig geëerbiedigd moet worden; overwegende dat het recht op menselijke integriteit, zoals neergelegd in artikel 3 van het Handvest, een zeer belangrijk recht is; overwegende dat gendermainstreaming daarom als een horizontaal beginsel moet worden toegepast en geïntegreerd in alle activiteiten en beleidsmaatregelen van de EU, waarbij een intersectionele benadering centraal moet staan;
- B. overwegende dat gendergelijkheid van cruciaal belang is voor de ontwikkeling van samenlevingen die gekenmerkt worden door vrijheid en gelijkheid; overwegende dat de mensenrechten van vrouwen, meisjes en non-binaire personen nog steeds niet overal in de wereld geëerbiedigd worden en dat er in veel landen sprake is van een krimpende ruimte voor maatschappelijke organisaties, met name organisaties die zich inzetten voor vrouwenrechten, feministische organisaties en burgerbewegingen;

³⁰ PB C 404 van 6.10.2021, blz. 202.

³¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0120.

³² Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0206.

³³ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0289.

- C. overwegende dat de COVID-19-crisis en de gevolgen daarvan vrouwen en mannen in de hele wereld op verschillende wijze treffen, en dus een duidelijke genderdimensie hebben; overwegende dat de pandemie de bestaande structurele genderongelijkheden heeft vergroot; overwegende dat kwetsbare groepen, waaronder vrouwen, mensen van kleur, lhbtq+-personen, mensen met een handicap, ouderen en anderen onevenredig zwaar getroffen worden door de gevolgen van de pandemie, en dat zij bijvoorbeeld geen toegang hebben tot essentiële gezondheids- en zorgdiensten, waaronder diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten of ondersteuning voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld;
- D. overwegende dat geweld tegen vrouwen sinds het begin van de pandemie is toegenomen; overwegende dat meer dan 45 % van de vrouwen aangeeft dat zij of een vrouw die zij kent sinds 2019 te maken heeft gehad met een vorm van geweld, en dat 65 % van de vrouwen aangeeft tijdens haar leven het slachtoffer te zijn geweest van geweld; overwegende dat wereldwijd 245 miljoen vrouwen en meisjes van 15 jaar of ouder in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer zijn geweest van seksueel en/of fysiek geweld door hun partner; overwegende dat meer dan vier op de tien vrouwen zich in openbare ruimten onveiliger voelen dan voorheen, dat een op de twee vrouwen zich onveilig voelt als zij zich 's nachts alleen in de openbare ruimte voortbeweegt; overwegende dat zes op de tien vrouwen aangeven het gevoel te hebben dat de seksuele intimidatie in openbare ruimten is toegenomen;
- E. overwegende dat momenteel in de hele wereld de rechten van vrouwen en lhbtq+-personen onder druk staan;
- F. overwegende dat in een aantal lidstaten de toegang van vrouwen tot veilige en legale abortus onder druk staat, hetgeen betreurenswaardig is; overwegende dat seksuele en reproductieve gezondheid en rechten behoren tot de grondrechten, en dat ook veilige en legale abortus daartoe behoort; overwegende dat het criminaliseren of het vertragen of belemmeren van de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten aangemerkt dient te worden als vorm van gendergerelateerd geweld; overwegende dat als abortus verboden is of de mogelijkheden ertoe beperkt worden, het aantal abortussen niet daalt, maar personen zich genoodzaakt zien om een grotere afstand af te leggen om abortus te laten uitvoeren of hun toevlucht nemen tot onveilige abortus, en dat zij het risico lopen dat er tegen hen een strafrechtelijk onderzoek en vervolging wordt ingesteld, en dat personen die niet beschikken over middelen en informatie het kwetsbaarst zijn; overwegende dat bijna alle sterfgevallen als gevolg van een onveilige abortus zich voordoen in landen waar abortus streng aan banden is gelegd; overwegende dat het Hooggerechtshof van de VS op 24 juni 2022 de uitspraak in de zaak *Roe v. Wade* heeft vernietigd, waarmee er een einde kwam aan het grondwettelijk recht op abortus in de VS, en staten nu de mogelijkheid hebben om abortus vanaf enig moment tijdens de zwangerschap te verbieden of abortus volledig te verbieden; overwegende dat steeds meer staten in de VS en in de rest van de wereld sindsdien hebben besloten abortus te verbieden of het recht op abortus te beperken;
- G. overwegende dat vrouwen met een specifieke etnische achtergrond, vrouwen uit een kansarm sociaaleconomisch milieu, vrouwen die behoren tot een minderheid, vrouwen met een handicap, vrouwelijke migranten en lhbtq+-personen vaker te maken hebben met schendingen van een of meer van hun mensenrechten; overwegende dat zij vaak

niet ten volle of op doeltreffende wijze kunnen deelnemen aan het economische, sociale en politieke leven; overwegende dat vrouwen die te maken krijgen met intersectionele discriminatie overal in de wereld aanlopen tegen allerlei belemmeringen wat betreft de toegang tot de formele arbeidsmarkt, waardoor zij kwetsbaar zijn voor discriminatie, armoede, economische uitbuiting, sociale uitsluiting en gendergerelateerd geweld, waaronder seksuele intimidatie en mishandeling; overwegende dat zij ook bij de toegang tot gezondheidszorg, ondersteuning van slachtoffers van geweld en andere vormen van dienstverlening te maken krijgen met racisme en discriminatie, waardoor zij worden beknot in de uitoefening van hun mensenrechten; overwegende dat afrofobie, zigeunerhaat, antisemitisme en islamofobie vormen van racisme zijn die overal ter wereld op grote schaal voorkomen;

- H. overwegende dat overal ter wereld religie en ideologie worden gebruikt als voorwendsel om de rechten van vrouwen en meisjes en gendergelijkheid in het algemeen aan te tasten; overwegende dat vrouwen, meisjes en lhbtq+-personen hun mensenrechten niet ten volle kunnen uitoefenen, omdat zij te maken hebben met gendergerelateerd geweld en discriminatie door statelijke en niet-statelijke actoren die hun optreden rechtvaardigen door zich te beroepen op religieuze overtuigingen; overwegende dat vrouwen die door middel van hun kleding of bepaalde uiterlijke kenmerken uiting geven aan hun religie en overtuiging vaker het slachtoffer worden van geweld en discriminatie;
- I. overwegende dat in 2021 en 2022³⁴ wereldwijd in totaal veertien vrouwelijke journalisten werden vermoord, wat een stijging is ten opzichte van het aantal in 2020; overwegende dat er elk jaar meer mannelijke journalisten worden gedood, maar dat vrouwen in het algemeen vaker te maken krijgen met online intimidatie en seksuele intimidatie; overwegende dat op veel plaatsen in de wereld meer vrouwen dan ooit zich op het politieke toneel begeven en gebruikmaken van hun passief en actief stemrecht; overwegende dat de toegenomen politieke participatie van vrouwen in veel landen gepaard gaat met een ernstige aantasting van vrouwenrechten; overwegende dat fysiek, psychisch en cybergeweld tegen vrouwen in de politiek gevaarlijke hindernissen creëert voor de deelname van vrouwen aan politieke processen; overwegende dat vrouwelijke activisten, mensenrechtenverdedigers en maatschappelijke leiders overal ter wereld te maken hebben met toenemend geweld;
- J. overwegende dat een aanzienlijk aantal vrouwen werkzaam is in gevechts- en niet-gevechtsfuncties in het Oekraïense leger; overwegende dat meer dan 22,8 % van het Oekraïense leger vrouw is; overwegende dat sinds de Russische invasie in Oekraïne meer dan 12 miljoen mensen, het merendeel vrouwen en kinderen, hun woonplaats zijn ontvlucht; overwegende dat oorlogen en gewapende conflicten specifieke gevolgen hebben voor vrouwen, waaronder vrouwen die te maken hebben met intersectionele discriminatie, en bestaande ongelijkheden verergeren; overwegende dat vrouwen en meisjes tijdens humanitaire crises en ontheemdingscrises extra kwetsbaar zijn omdat zij nog altijd bovengemiddeld vaak het slachtoffer zijn van discriminatie op grond van gendernormen, het slachtoffer zijn van gendergerelateerd geweld en geen toegang hebben tot gezondheidszorg en andere diensten; overwegende dat verkrachting en seksueel geweld als oorlogswapen worden gebruikt; overwegende dat massale

³⁴ <https://en.unesco.org/themes/safety-journalists/observatory>

onthemding en vluchtelingenstromen ten gevolge van oorlogen en gewapende conflicten leiden tot een toename van mensenhandel; overwegende dat mensenhandelaren het het meest gemunt hebben op vrouwen en niet-begeleide kinderen, omdat die in een kwetsbare situatie verkeren;

- K. overwegende dat de klimaatverandering ertoe leidt dat de mensenrechten onder druk komen te staan en dat bestaande genderongelijkheden verder toenemen; overwegende dat vrouwen en meisjes zwaarder getroffen worden door de klimaatverandering, omdat ze niet in dezelfde mate als mannen toegang hebben tot middelen, onderwijs, politieke macht, arbeidskansen en landrechten, en omdat de bestaande maatschappelijke en culturele normen er vaak toe leiden dat zij zorgtaken verrichten en ervoor moeten zorgen dat het gezin kan beschikken over water, voedsel en brandstof; overwegende dat milieuproblemen, die veroorzaakt worden en steeds verder toenemen door de klimaatverandering, er momenteel de oorzaak van zijn dat gedwongen migratie toeneemt en ook de mensenrechten steeds verder worden uitgehold;
- L. overwegende dat het beschermen van vrouwen en meisjes en andere kwetsbare personen tegen geweld en discriminatie, met name op het gebied van onderwijs, voorlichting en gezondheidszorg, onder meer inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, uiterst belangrijk is om ervoor te zorgen dat zij hun mensenrechten ten volle kunnen uitoefenen; overwegende dat schendingen van rechten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, zoals gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus, gedwongen zwangerschap, criminalisering van abortus, weigering of uitstel van veilige abortus en/of nazorg bij abortus, misbruik en mishandeling van vrouwen en meisjes die informatie, goederen en diensten wensen op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, vrouwelijke genitale verminking en gynaecologisch en obstetrisch geweld, vormen zijn van gendergerelateerd geweld die onder bepaalde omstandigheden aangemerkt kunnen worden als foltering of andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling;
- M. overwegende dat gendergerelateerd geweld een ernstige schending van de mensenrechten vormt, en de maatschappelijke stabiliteit en veiligheid, de volksgezondheid, de onderwijs- en arbeidskansen van vrouwen, alsook het welzijn en de ontwikkelingsperspectieven van kinderen en gemeenschappen ondermijnt;
1. wijst erop dat gendergelijkheid een kernwaarde en één van de gemeenschappelijke en fundamentele beginselen van de EU is; wijst erop dat echte gendergelijkheid voor alle mensen in de hele wereld gewaarborgd moet worden; benadrukt dat gendergelijkheid een voorwaarde is voor gelijke uitoefening van de grondrechten en dus ook voor gelijke toegang tot diensten zoals gezondheidszorg, onderwijs, fatsoenlijk werk, huisvesting en zorg; is ingenomen met het feit dat de inspanningen ter bevordering van de rechten van vrouwen en meisjes wereldwijd meer in beeld komen; merkt echter op dat nog geen enkel land in de wereld gendergelijkheid heeft weten te realiseren; betreurt het dat de algemene vooruitgang op het gebied van de vrouwenrechten ver achterblijft bij de toezeggingen die de leden van de VN tijdens de wereldvrouwenconferentie in 1995 in Beijing hebben gedaan; verzoekt de EU-instellingen en de lidstaten nogmaals zich ertoe te verbinden stappen te zetten op weg naar een feministisch buitenlands en veiligheidsbeleid waarbinnen een gendertransformatieve visie wordt gevolgd, en ervoor te zorgen dat alle doelstellingen en toezeggingen van het genderactieplan III door de

lidstaten, de EU-delegaties en alle EU-instellingen volledig worden bereikt en gestand worden gedaan;

2. wijst erop dat onder meer lhbtq+-vrouwen, vrouwelijke migranten, vrouwen met een specifieke etnische achtergrond, vrouwen met een handicap en oudere vrouwen te maken hebben met intersectionele discriminatie; dringt erop aan dat er in het kader van het intern en het extern optreden van de EU rekening mee wordt gehouden dat personen meervoudige identiteiten kunnen hebben en dus ook het slachtoffer kunnen worden van meervoudige discriminatie, en dringt er tevens op aan dat erkend wordt dat vrouwen en meisjes in al hun diversiteit en non-binaire personen niet op gelijke wijze getroffen worden door genderongelijkheden, aangezien andere vormen van onderdrukking hierop van invloed zijn; dringt erop aan dat vrouwen uit kwetsbare groepen, zoals lhbtq+’ers, vrouwen met een handicap, vrouwen met een specifieke etnische achtergrond, oudere vrouwen en vrouwen uit plattelandsgebieden, beter beschermd worden; pleit ervoor om in het kader van het buitenlands en veiligheidsbeleid en het migratie-, uitbreidings-, handels- en ontwikkelingsbeleid van de EU stelselmatig gendermainstreaming toe te passen en een intersectionele benadering te hanteren; pleit ervoor dat in alle toekomstige handels- en investeringsakkoorden van de EU hoofdstukken worden opgenomen die betrekking hebben op gendervraagstukken; betreurt in dit verband ten eerste dat in het nieuwe migratie- en asielpact van de EU geen intersectionele benadering wordt gehanteerd;
3. maakt zich ernstige zorgen over de toename van genderongelijkheden ten gevolge van de opeenvolgende crises op diverse plekken in de wereld; wijst er met grote bezorgdheid op dat gendergerelateerd geweld overal ter wereld tijdens crises een zorgwekkende toename laat zien; wijst erop dat de na-effecten van de COVID-19-pandemie ertoe leiden dat de bestaande ongelijkheden steeds groter worden, waarbij gemarginaliseerde groepen onevenredig zwaar worden getroffen en waarbij met name de toegang wordt beperkt tot abortus en anticonceptie, vruchtbaarheidsbehandelingen, hiv- en soa-testen, screening op reproductieve kankers, voorlichting over seksualiteit en relaties en kraamzorg;
4. benadrukt dat vrouwen en meisjes ook bij conflicten en in een situatie van ontheemding permanent toegang moeten hebben tot diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, waaronder bevallingszorg, gezinsplanningsdiensten, legale en veilige abortus en medische zorg na een verkrachting; dringt erop aan dat er financiering beschikbaar wordt gesteld voor de zeer belangrijke en levensreddende dienstverlening op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, in overeenstemming met het Minimum Initial Service Package van de VN;
5. benadrukt dat elk conflict, waaronder de oorlog in Oekraïne, kansen biedt voor mensenhandelaars om misbruik te maken van de kwetsbaarheid van mensen; verzoekt de lidstaten en de Commissie betere grensoverschrijdende communicatie en opleiding te bevorderen om beter in staat te zijn iets te doen tegen mensenhandelaars die misbruik maken van de situatie aan de grenzen om hun slachtoffers, voor het grootste deel vrouwen, verder uit te buiten; dringt aan op een proactief beleid van duurzame, transparante en toegankelijke legale migratieroutes; roept op tot efficiënte informatiecampagnes om te voorkomen dat mensen die op de vlucht zijn voor conflicten en/of rampen in de handen van mensensmokkelaars vallen; laat zich zeer veroordelend

uit over het gebruik van seksueel en gendergerelateerd geweld als oorlogswapen en wijst erop dat dergelijk geweld een oorlogsmisdaad is; geeft uiting aan zijn grote bezorgdheid over het toenemende aantal meldingen van mensenhandel, seksueel geweld, uitbuiting, verkrachting en misbruik waarvan vrouwen en kinderen die Oekraïne ontvluchten het slachtoffer zijn; dringt aan op doortastende maatregelen om een einde te maken aan seksueel geweld als oorlogswapen, alsook aan de straffeloosheid van degenen die zich aan dergelijke strafbare feiten schuldig maken, en om mensen bewust te maken van de specifieke situatie waarin oorlogskinderen zich bevinden en de discriminatie waaraan zij blootgesteld worden;

6. betreurt de sterke toename van het aantal mensen dat in moderne slavernij leeft; dringt erop aan dat er bij de bestrijding van dit misdrijf een slachtoffergerichte en op de mensenrechten gerichte aanpak wordt gevolgd; wijst op de genderdimensie van mensenhandel, aangezien 65 % van alle slachtoffers vrouwen en meisjes zijn en 92 % van hen wordt verhandeld met het oog op seksuele uitbuiting; dringt aan op gecoördineerde maatregelen die gericht zijn op de erkenning van slachtoffers en op de doeltreffende re-integratie van slachtoffers in de samenleving, aangezien economische ongelijkheid en genderongelijkheid behoren tot de belangrijkste oorzaken van victimisatie;
7. wijst erop dat vrouwelijke journalisten en politici en vrouwen die zich inzetten voor de mensenrechten het slachtoffer worden van bedreigingen en geweld; wijst erop dat het in de eerste plaats de taak van de staat is om te zorgen voor een veilige omgeving voor deze vrouwen in de publieke belangstelling, en om hen bescherming te bieden tegen bedreigingen en aanvallen; dringt erop aan dat gevallen van intimidatie, bedreiging of andere vormen van misbruik van of geweld tegen deze vrouwen onmiddellijk worden onderzocht;
8. wijst erop dat vrouwen en meisjes die behoren tot een etnische, religieuze of levensbeschouwelijke minderheid nog kwetsbaarder zijn voor gendergerelateerd geweld en discriminatie; spreekt zich krachtig uit tegen de discriminatie van en het geweld tegen vrouwen in de hele wereld die tot een minderheid behoren, zoals Roma-vrouwen; is van mening dat de uitoefening van het recht op onderwijs, sociale rechten en het recht op gezondheidszorg in geen geval mag worden belemmerd of onmogelijk mag worden gemaakt; maakt zich ernstige zorgen over de situatie waarin de Oeigoerse minderheid verkeert en veroordeelt alle schendingen van hun mensenrechten, zoals willekeurige detentie, foltering, mishandeling, waaronder gedwongen medische behandeling, en seksueel en gendergerelateerd geweld, die aangemerkt kunnen worden als internationale misdrijven;
9. verzoekt alle gast- en doorreislanden die vluchtelingen opvangen aandacht te schenken aan de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes en ervoor te zorgen dat dienstverlening, doorverwijzingscentra en klachtenmechanismen onmiddellijk beschikbaar zijn binnen de gemeenschappen, in talen en formaten die voor alle groepen toegankelijk zijn; dringt erop aan dat in Oekraïne duurzame toegang wordt verleend tot essentiële en levensreddende gezondheidsdiensten en dat de toegang tot diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten gewaarborgd wordt, met name de toegang tot noodanticonceptiemiddelen en abortuszorg voor slachtoffers van verkrachting; pleit voor snelle integratie in de gastlanden van vrouwen en kinderen die

op de vlucht zijn voor de oorlog in Oekraïne of gewapende conflicten; wijst erop dat transpersonen die op de vlucht zijn voor oorlogen of gewapende conflicten zich in een moeilijke situatie bevinden en tegen belemmeringen aanlopen; wijst erop dat transpersonen die een paspoort hebben waarin een geslacht vermeld staat dat niet overeenstemt met hun identiteit, toestemming moeten krijgen om de grens over te steken en interne controleposten te passeren en niet uitgesloten mogen worden van civiele beschermingsmaatregelen; benadrukt dat vluchtelingen die transgender zijn moeilijk toegang hebben tot hormonale behandelingen; wijst erop dat dergelijke behandelingen en andere specifieke geneesmiddelen voor transpersonen en interseksuelen door de Wereldgezondheidsorganisatie als essentieel worden beschouwd en derhalve ook in humanitaire hulppakketten moeten worden opgenomen;

10. wijst erop dat de participatie en bijdrage van vrouwen met name belangrijk is in tijden van crisis; herinnert eraan dat de EU veel waarde hecht aan gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en dat de gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in leidinggevende functies en binnen de besluitvorming gewaarborgd moet worden;
11. spreekt zijn waardering uit voor de moed en de kracht van vrouwelijke Oekraïense soldaten, die hun land in grote aantallen verdedigen, de moed en kracht van alle Oekraïense vrouwen die in het land zelf steun en bijstand verlenen, en de moed en kracht van de Oekraïense vrouwen die besloten hebben het land te ontvluchten om hun familie te beschermen; verzoekt de EU om in het kader van haar respons op de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne rekening te houden met het genderperspectief, bijvoorbeeld door vrouwen een grotere rol te geven bij humanitaire hulpverlening en bij wederopbouwactiviteiten na het conflict, in het kader van overgangsjustitie en bij de bevordering van de mensenrechten; dringt erop aan dat Rusland ter verantwoording wordt geroepen voor alle schendingen van de mensenrechten van vrouwen en meisjes, waaronder seksueel geweld en verkrachting; dringt aan op doortastende maatregelen om een einde te maken aan seksueel geweld als oorlogswapen, om de slachtoffers ervan te beschermen en te helpen en om de toegang van de slachtoffers tot de rechter te vergemakkelijken; wijst op Resolutie 1820(2008) van de VN-Veiligheidsraad, waarin wordt gesteld dat verkrachting en andere vormen van seksueel geweld aangemerkt moeten worden als misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden;
12. betreurt het vijandige regime van de taliban in Afghanistan en de aanhoudende onderdrukking van vrouwen en meisjes in vele landen in de wereld; wijst erop dat het aantal schendingen van de mensenrechten van vrouwen en meisjes in Afghanistan de afgelopen 12 maanden flink is toegenomen, ondanks de eerdere belofte om het recht op werk en onderwijs voor vrouwen en meisjes te waarborgen; herinnert eraan dat onderwijs voor meisjes nog meer aandacht moet krijgen nu de taliban in Afghanistan aan de macht zijn; spreekt zijn afschuw uit over het feit dat de taliban vrouwen en meisjes stelselmatig uitsluiten van het openbare leven, en het vrouwen en meisjes onmogelijk maken politiek actief te zijn; is ingenomen met het feit dat weer voorzien is in een minimale aanwezigheid van de EU in Kabul, zodat er weer hulp kan worden verleend, en vindt dat daarbij prioriteit moet worden gegeven aan rechtstreekse ondersteuning van het Afgaanse volk, onder meer via het Forum van vrouwelijke

leiders in Afghanistan, dat tot doel heeft ervoor te zorgen dat Afghaanse vrouwen op internationale fora hun stem kunnen laten horen;

13. is zeer geschokt en diep bedroefd over de dood van Mahsa Amini, die op 16 september 2022 overleed nadat zij door de zedenpolitie was geslagen, naar verluidt omdat haar hijab niet goed vastzat; dringt aan op een snel, onpartijdig en doeltreffend onderzoek door een onafhankelijke bevoegde autoriteit; is bezorgd over het machtsvertoon en de repressieve maatregelen van de Iraanse regering tegen mensen die zich hardmaken voor vrouwenrechten en gelijkheid; betreurt de aanhoudende aanvallen op vrouwen, zoals in het geval van klimmer Elnaz Rekabi, die na een recente wedstrijd vermist raakte; roept alle nationale autoriteiten op om vrouwen die zich niet aan de regels voor het dragen van een hijab houden, niet meer aan te vallen, te intimideren of gevangen te zetten; verklaart zich solidair met de demonstranten in Iran; wijst er nogmaals op dat vrouwen overal ter wereld recht hebben op lichamelijke integriteit en vrijheid van meningsuiting, met inbegrip van het recht om zelf te bepalen hoe zij zich kleden, vrij van staatsinmenging, dwang en angst voor geweld;
14. betreurt het dat gendergerelateerd geweld een van de meest voorkomende vormen van geweld ter wereld is; wijst erop dat gendergerelateerd geweld een vorm van discriminatie en een schending van de grondrechten is en dat gendergerelateerd geweld het gevolg is van het bestaan van genderstereotypen en structurele en institutionele ongelijkheden; wijst erop dat bij alle beleidsmaatregelen en acties die gericht zijn op de aanpak van gendergerelateerd geweld een gendergevoelige, intersectionele en slachtoffergerichte benadering moet worden gehanteerd; wijst erop dat kinderen reeds op jonge leeftijd moeten leren dat discriminatie van vrouwen en schadelijke stereotypen onaanvaardbaar zijn, omdat dit factoren zijn die behoren tot de belangrijkste oorzaken van gendergerelateerd geweld; laat zich zeer veroordelend uit over alle vormen van gendergerelateerd, fysiek, seksueel, psychologisch en economisch geweld, waaronder huiselijk geweld, seksuele uitbuiting, seksuele intimidatie, stalken, pesterijen, mensenhandel, huwelijken op jonge leeftijd en gedwongen huwelijken, gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus, feminicide, genitale verminking van vrouwen, eerwraak en eermoorden, verkrachting als middel om macht uit te oefenen, verkrachting als oorlogswapen en cybergeweld; wijst erop dat het bij al deze vormen van geweld gaat om ernstige schendingen van de mensenrechten en de menselijke waardigheid; maakt zich grote zorgen over het feit dat feminicide in Europa en in de rest van de wereld steeds vaker voorkomt; verzoekt de EU en mondiale actoren zich specifiek op deze problematiek te richten; is ingenomen met de inspanningen en investeringen die de EU samen met haar internationale partners doet om alle vormen van gendergerelateerd geweld te voorkomen en uit te bannen, en moedigt dergelijke inspanningen en investeringen aan;
15. wijst erop dat arme mensen, met name vrouwen in al hun diversiteit en jongeren, en inheemse volkeren en andere arme gemeenschappen en/of gemeenschappen die afhankelijk zijn van natuurlijke hulpbronnen, onevenredig hard getroffen worden door de schadelijke gevolgen van de klimaatverandering en de aantasting van ecosystemen, en dringt er bij de EU op aan om zich in het kader van haar interne en externe optreden in te zetten voor progressieve genderbenaderingen; dringt er bij de EU en alle mondiale actoren op aan om bij crises, met name de huidige energie- en klimaatcrisis, een gendergevoelige aanpak te volgen, met inbegrip van een intersectioneel perspectief, en

ervoor te zorgen dat daarvoor ook gerichte middelen ter beschikking worden gesteld, en om tevens te waarborgen dat vrouwen in al hun diversiteit een gelijkwaardige rol kunnen spelen binnen besluitvormingsorganen op internationaal, nationaal en lokaal niveau; wijst op de verwoestende overstromingen in de hele wereld, waaronder de overstromingen die Pakistan onlangs teisterden, waardoor bijna 8 miljoen mensen ontheemd zijn geraakt en meer dan duizend mensen om het leven zijn gekomen, en benadrukt dat de gevolgen van deze overstromingen voor vrouwen nog erger zijn vanwege de bestaande genderkloof; stelt met bezorgdheid vast dat het risico voor vrouwen om te overlijden bij een natuurramp 14 keer zo hoog is als voor mannen;

16. benadrukt dat het Verdrag van Istanbul het meest omvattende instrument in Europa is dat gericht is op de bestrijding van specifieke vormen van gendergerelateerd geweld; verzoekt alle lidstaten die dat nog niet hebben gedaan om het Verdrag van Istanbul volledig te ratificeren, omdat dit verdrag bijdraagt aan de totstandbrenging van een Europa waarin alle vormen van gendergerelateerd geweld worden aangepakt en bestreden, en voorziet in preventiemechanismen om het aantal slachtoffers van gendergerelateerd geweld in de toekomst omlaag te brengen; dringt er bij de Raad op aan de toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul onverwijld af te ronden; spoort derde landen aan om het Verdrag van Istanbul te ratificeren, de rechten van vrouwen beter te beschermen en alle vormen van gendergerelateerd geweld krachtig te bestrijden; dringt er bij de EU en de Raad van Europa op aan landen te blijven aansporen zich bij het verdrag aan te sluiten, om gendergerelateerd geweld te bestrijden en volledig uit te bannen; veroordeelt de pogingen van sommige lidstaten om maatregelen terug te draaien die zijn vastgesteld om uitvoering te geven aan het Verdrag van Istanbul en om geweld tegen vrouwen te bestrijden; is bezorgd over de terugtrekking van Turkije uit het Verdrag van Istanbul; verzoekt de Raad en de Commissie om het verdrag volledig te integreren in de toekomstige EU-richtlijn inzake de bestrijding van gendergerelateerd geweld; is van mening dat gendergerelateerd geweld aangemerkt moet worden als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU; benadrukt dat slachtoffers op doeltreffende wijze schadeloos gesteld moeten worden en dat er adequate wettelijke bepalingen moeten worden vastgesteld; pleit ervoor dat dit verdrag beschouwd wordt als minimumnorm voor de uitbanning van gendergerelateerd geweld in de hele wereld;
17. veroordeelt de acties van antigender- en antifeministische bewegingen, -regimes en -religies die zich stelselmatig verzetten tegen vrouwenrechten en lhbtqia+-rechten; dringt er bij de EU en mondiale actoren op aan om zich te verzetten tegen elke verdere poging om de vooruitgang die tot dusver was geboekt op het gebied van de mensenrechten van vrouwen, gendergelijkheid, het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen en het recht van vrouwen om zelf over hun eigen lichaam te kunnen beslissen, terug te draaien; wijst er met bezorgdheid op dat antigenderbewegingen in de EU veel financiering ontvangen van buitenlandse actoren; pleit voor grondig onderzoek naar deze kwestie en vindt het belangrijk dat ervoor wordt gezorgd dat er met Europees geld of via buitenlandse donaties geen organisaties worden gefinancierd die ernaar streven de gelijkheid te ondergraven en die proberen de rechten van anderen te beperken; betreurt de achteruitgang op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en roept de internationale gemeenschap op de steun voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten zowel binnen als buiten de Europese Unie te hernieuwen, met inbegrip van toegang tot veilige en wettelijke abortus, op leeftijd toegespitste,

wetenschappelijk onderbouwde allesomvattende seksuele voorlichting, uitgebreide zorg ten aanzien van gezinsplanning, waaronder anticonceptie en onbevooroordeelde voorlichting, alsook zorg voor, tijdens en na de bevalling; verzoekt de Commissie en de lidstaten om de gendergelijkheidsstrategie zowel binnen als buiten de EU op een coherente manier uit te voeren en doeltreffende en concrete maatregelen te nemen om de achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid een halt toe te roepen;

18. dringt er bij de mondiale actoren op aan om rekening te houden met het feit dat lhbtqi+-personen meer risico lopen, voor specifieke uitdagingen staan, zeer kwetsbaar zijn en vaker het slachtoffer zijn van discriminatie en geweld, en dringt er tevens bij hen op aan om geweld en haatmisdrijven tegen deze personen te voorkomen, te onderzoeken en te bestraffen; stelt het op prijs dat de noodzaak om de rechten van lhbtqi+-personen te beschermen in het EU-genderactieplan III wordt erkend; vraagt om de EU-richtsnoeren voor de bevordering en de bescherming van het genot van alle mensenrechten door lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen (lhbti) ten uitvoer te leggen; verzoekt de EU en de lidstaten zich meer in te spannen om geweld tegen en discriminatie en stigmatisering van lhbtqi+-personen te bestrijden; dringt er bij de mondiale actoren op aan om alle maatregelen te nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat genderidentiteit of seksuele gerichtheid nooit een reden kunnen zijn voor het opleggen van strafrechtelijke sancties;
19. veroordeelt alle vormen van geweld tegen lhbtqi+-personen en personen die niet aan de gendernormen voldoen, waaronder stigmatisering, willekeurige detentie, foltering – zowel fysiek als mentaal –, vervolging en moord, alsook het aanzetten tot geweld tegen deze personen; dringt erop aan dat de lichamelijke integriteit van elk mens geëerbiedigd wordt, met name door middel van een verbod op genitale verminking van interseksuelen, een verbod op “conversietherapie” en een verbod op gedwongen sterilisatie van transpersonen als voorwaarde voor wettelijke erkenning van hun gender; stelt nogmaals dat wetgeving inzake gendererkenning moet worden vastgesteld in overeenstemming met de internationale mensenrechtennormen, zodat erkenning van de genderidentiteit toegankelijk en betaalbaar wordt en zonder administratieve belemmeringen, vlot en op basis van zelfbeschikking kan plaatsvinden; betreurt het dat transgenders en genderdiverse personen nog altijd te maken krijgen met discriminatie en problemen wat betreft de wettelijke erkenning van hun gender; roept op tot de afschaffing van de nog steeds wijdverbreide schadelijke praktijk van sterilisatie als voorwaarde voor de wettelijke erkenning van gender;
20. dringt er bij de EU en de lidstaten op aan om zich in het kader van hun extern en intern optreden, onder meer op multilaterale en bilaterale fora, sterk te maken voor gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten; is ernstig bezorgd over de wereldwijde achteruitgang op het gebied van gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, ook in de EU; veroordeelt voorts het besluit van het Amerikaanse Hooggerechtshof om *Roe v. Wade* terug te draaien, het besluit van het Poolse constitutioneel hof van oktober 2020 en het recente draconische besluit van de Hongaarse regering om vrouwen die abortus willen laten plegen te dwingen om naar de hartslag van de foetus te luisteren; dringt erop aan dat deze besluiten per direct worden ingetrokken; veroordeelt andere aanhoudende pogingen om de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg te stigmatiseren en te belemmeren; veroordeelt alle

gevallen waarin activisten die vrouwen hebben geholpen om toegang te krijgen tot abortus of anticonceptie werden bedreigd, aangevallen of bestraft; benadrukt dat de EU het goede voorbeeld moet geven door seksuele en reproductieve gezondheid en rechten te verankeren in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en wijst erop dat maatschappelijke organisaties in de hele wereld die zich inzetten voor de bevordering van gendergelijkheid en reproductieve rechten ondersteund moeten worden;

21. dringt erop aan dat de EU in het kader van de bevordering van de mensenrechten in de wereld structureel aandacht besteedt aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten; roept op tot universele toegang tot diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en met name de betaalbaarheid en toegankelijkheid van centra die diensten leveren op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, zowel binnen als buiten de EU, met inbegrip van uitgebreide zorg ten aanzien van gezinsplanning, anticonceptie en onbevooroordeelde voorlichting, zorg voor, tijdens en na de bevalling, hiv-zorg en toegang tot op leeftijd toegespitste, wetenschappelijk onderbouwde allesomvattende seksuele voorlichting; stelt nogmaals dat het niet bieden van hoogwaardige en betaalbare omvattende diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten een vorm van gendergerelateerd geweld is; wijst erop dat personen die zich inzetten voor vrouwenrechten naar aanleiding van hun activiteiten worden geïntimideerd en worden bedreigd met geweld, met name via de sociale media; is van mening dat ondersteuning geboden moet worden aan maatschappelijke organisaties, met name vrouwenrechtenorganisaties, die zich bezighouden met de bevordering van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, in het bijzonder binnen gemarginaliseerde gemeenschappen, en die het steeds moeilijker krijgen om hun activiteiten te ontplooiën vanwege de steeds beperktere ruimte voor het maatschappelijk middenveld;
22. betreurt het feit dat het aantal aanvallen op mensenrechtenverdedigers, onder meer in de vorm van gerechtelijke intimidatie, lastercampagnes en haatmisdrijven, nog altijd oploopt; verzoekt de EU-leiders de eerbiediging van de rechten van mensenrechtenverdedigers, met name verdedigers van de rechten van vrouwen en lhbtq+’ers, te bevorderen en te waarborgen, en hen te beschermen tegen aanvallen en bedreigingen door statelijke en niet-statelijke actoren; dringt erop aan dat er anti-SLAPP-wetgeving wordt vastgesteld en dat die wetgeving wordt uitgevoerd, en dringt er tevens op aan dat personen die zich schuldig maken aan discriminerend gedrag op doeltreffende wijze worden vervolgd, en pleit voor een nultolerantiebeleid ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven; roept de EU op om aandacht te besteden aan de genderspecifieke bedreigingen en uitdagingen waarmee vrouwelijke mensenrechtenverdedigers te maken hebben en aan hun specifieke behoeften, en dringt er bij de EU-instellingen op aan de toegang van deze vrouwen tot specifieke beschermingsmechanismen te waarborgen en ze politieke steun en meer rechtstreekse financiële steun te verlenen; veroordeelt alle gevallen waarin activisten die vrouwen hebben geholpen om toegang te krijgen tot abortus of anticonceptie werden bedreigd, aangevallen of bestraft; wijst erop dat maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de bevordering van gendergelijkheid en reproductieve rechten ondersteund moeten worden;

23. wijst erop dat kinderen via kwaliteitsvol onderwijs reeds op jonge leeftijd moeten leren dat discriminatie van vrouwen en schadelijke stereotypen onaanvaardbaar zijn; benadrukt dat toegang tot onderwijs belangrijk is voor het verwerven van vaardigheden en het vergroten van de kans op een goede baan of een baan van de toekomst en voor het uitbannen van genderstereotypen en vooroordelen, onder meer op door mannen gedomineerde gebieden; wijst erop dat gelijke kansen wat betreft de toegang tot wetenschap en technologie noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat vrouwen en meisjes hun mensenrechten ten volle kunnen uitoefenen; dringt erop aan om onderwijs op het gebied van wetenschap, technologie, engineering en wiskunde al op jonge leeftijd te bevorderen en aan te moedigen om ervoor te zorgen dat meisjes en vrouwen niet worden benadeeld als zij later werk zoeken in wetenschap of techniek; verzoekt de EU meer in het algemeen om zich in te zetten voor gelijke kansen wat betreft de toegang tot onderwijs overal ter wereld; dringt er met klem bij de EU en bij de Europese Dienst voor extern optreden op aan om te blijven hameren op het recht van meisjes om naar school te gaan, omdat als meisjes dit recht wordt ontnomen dit een grove schending vormt van de rechten van het kind;
24. wijst erop dat het recht op gezondheid en welzijn per definitie ook de geestelijke gezondheid van mensen omvat, en dat problemen op het vlak van geestelijke gezondheid een andere uitwerking hebben op vrouwen dan op mannen; is van mening dat er op het gebied van onderzoek naar en de behandeling van psychische problemen aandacht moet worden besteed aan genderaspecten, dat er in het algemeen meer aandacht moet komen voor de geestelijke gezondheid van mensen, en dat er doeltreffende communicatiestrategieën moeten worden ontwikkeld om genderstereotypen met betrekking tot geestelijke gezondheid aan te pakken; dringt erop aan dat er in de gezondheidszorgsector naar gender uitgesplitste gegevens worden verzameld en geanalyseerd om ervoor te zorgen dat mannen en vrouwen een even goede behandeling krijgen, waarbij de kernbeginselen van de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming en de grondrechten moeten worden geëerbiedigd en de nationale wetgeving moet worden nageleefd; herinnert eraan dat de kwaliteit van de zorg aan vrouwen onder druk staat omdat vrouwen vaak later een diagnose krijgen, vaak niet een passende behandeling krijgen en er in het kader van studies te weinig onderzoek wordt gedaan naar vrouwen.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	25.10.2022
Uitslag eindstemming	+ : 28 - : 2 0 : 3
Bij de eindstemming aanwezige leden	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Mozdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Gwendoline Delbos-Corfield, Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Jakop G. Dalunde, Martin Hojsik, Johan Nissinen

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

28	+
ECR	Johan Nissinen
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Gwendoline Delbos-Corfield, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

3	0
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
ID	Simona Baldassarre, Annika Bruna

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	30.11.2022
Uitslag eindstemming	+: 47 -: 2 0: 8
Bij de eindstemming aanwezige leden	Alexander Alexandrov Yordanov, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Dietmar Köster,

	Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Attila Ara-Kovács, Loucas Furlas, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Katrin Langensiepen, Alessandra Moretti, Juozas Olekas, Paulo Rangel, Tom Vandenkendelaere, Mick Wallace
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Clare Daly, Margarita de la Pisa Carrión, Nicolaus Fest, Gilles Lebreton, Costas Mavrides, Luisa Regimenti

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

47	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Loucas Fourlas, Sunčana Glavak, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Paulo Rangel, Luisa Regimenti, Radosław Sikorski, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima
RENEW	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Attila Ara-Kovács, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Pedro Marques, Costas Mavrides, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

2	-
ID	Nicolaus Fest, Gilles Lebreton

8	0
ECR	Anna Fotyga, Margarita de la Pisa Carrión, Jacek Saryusz-Wolski
ID	Susanna Ceccardi
PPE	Miriam Lexmann
THE LEFT	Clare Daly, Giorgos Georgiou, Mick Wallace

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding